

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

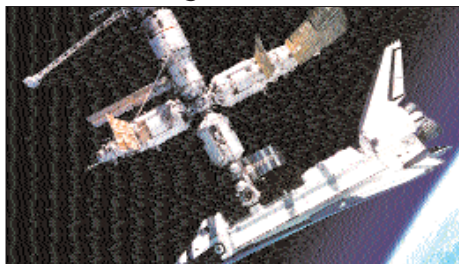
Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
141. (1461.) szám**BNR-valutaárfolyamok**

1 euró	4,2454 ▲
1 amerikai dollár	2,9953 ▲
100 magyar forint	1,5798 ▲

Háttér

4

Egy három évtizedes úrkorszak vége

„Küldetés teljesítve, Houston” – jelentette a földi irányító központnak Chris Ferguson kapitány tegnap helyi idő szerint hajnali 5 óra 57 perckor, amikor az Atlantis űrrepülőgép Cap Canaveralban leszállt.

Kultúra

6

Újabb tüntetés Verespatakért

Az RMDSZ bukaresti területi székháza előtt szervezett tiltakozó akciót tegnap délből a Zöldek Mozgalma mintegy tíz aktivistája. Remus Cernea, a szervezet társelnöke lapunknak hangsúlyozta: a régészeti mentesítési bizonylat megadása „túlkapás a romániai közérdek, a kulturális és történelmi örökség kárára”.

Társadalom

7

Kerékpáron a történelem nyomában

Hétvégén indul útjára a hetedik alkalommal megrendezett „Pusztuló kövek nyomdokában” nevű kerékpáros expedíció, amelyet a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium szervez.

Vezércikk

3

Falra hányt ajánlások?

Könnyű dolga van az Európai Bizottságnak, amikor az ország uniós csatlakozása óta évenként elkészíti jelentését a román igazságszolgáltatás helyzetéről. A hazai igazságügy ugyanis következetesen egyhelyben topog, a hiányosságok rendszeresen megismétlődnek. ▶

Bogdán Tibor

„Hamiskártyás” EMNP

Ezrével tartalmazznak hamis szignókat az Erdélyi Magyar Néppárt aláíráslistáiAz Erdélyi Magyar Néppárt bejegyzéséhez szükséges aláíráslistákat májusban nyújtották be a kezdeményezők a Bukaresti Törvényszékre Fotó: Tofán Levente/archív

Grafológus szakértők szerint hamis aláírásokat tartalmaz az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) bejegyzéséhez szükséges aláíráslista, amelyet idén májusban nyújtottak be a kezdeményezők a Bukaresti Törvényszékre. A szakértők az aláírási ívek egy részének a lapunk birtokába jutott másolatait elemezték, az illető másolatok hitelességét a Bukaresti Törvényszéken az újságírók leellenőrizték. Mint megállapítható, az Erdélyi Magyar Néppárt bukaresti támogatóinak adatait tartalmazó, összesen 89 íven található 809 aláírás egytől egyig – hamisítvány. **3. oldal ▶**

Újabb uniós mentőöv Athénnak

▶ Megerősítik pénzügyi konszolidációs vállalásaikat az euróövezet érintett államai, a Görögország számára kidolgozott támogatási program azonban egyszeri, és kifejezetten Athénra szabták – derült ki tegnap a zónát alkotó országok állam- és kormányfőinek brüsszeli találkozásán tárgyalatkozátervezetéből. Szerepet vállalnak ebben a magánbanki hitelezők is. **2. oldal ▶**

Jeórijosz Papandreu görög miniszterelnök, Nicolas Sarkozy francia elnök és Angela Merkel német kancellár

Romastratégia: a látszat a fontos?

▶ Az európai romastratégiát illető legfontosabb kérdéseket összegezte tegnap a tusványosi nyári egyetemen szervezett szakmai kerekasztal. Balog Zoltán, a magyar kormány illetékes államtitkára hangsúlyozta, hogy fontos a nemzetközi összefogás a romákat érintő kérdések rendezésére, de elismerte, hogy az Orbán-kabinet nem követi figyelemmel az erdélyi magyar-roma nézeteltéréseket, ezért nem merült fel semmilyen javaslat a problémák megoldására vonatkozó együttműködésre. A szakértő előadásában hangsúlyozta, az elképzelések szerint értékalapú romaprogramok indítására van szükség, amelyek kiterjednek a tehetséggondozásra, a lakhatási problémák megoldására. **7. oldal ▶**

Mai mellékletünk:

úmsz **színekép**

Röviden

Obama az LMP soraiban?

Az LMP nevű magyarországi parlamenti párt tiszteletbeli párttagságot ajánlott Barack Obamának, az Egyesült Államok elnökének. A Szél Bernadett és Vágó Gábor választmányi szövívő által aláírt nyílt levélben arra hivatkoznak, hogy örömmel fogadták a hírt, miszerint az amerikai elnök „a kínai kormány éles hangú bírálata-ra fittyet hányva július 16-án a Fehér Házban fogadta Tibet vallási vezetőjét”. Hangsúlyozzák, hogy az LMP osztja Barack Obama meggyőződését, amely szerint „erőteljesen ki kell állni Tibet és a tibeti nép vallási, kulturális és nyelvi hagyományainak megőrzéséért”.

Kiutasítások Kanadából

A kanadai kormány legkevesebb 1800 olyan bevándorlót foszt meg az állampolgárságtól, aki csalással szerezte meg státusát – közölte tegnap a *The New York Times*. Jason Kenney kanadai bevándorlásügyi miniszter kijelentette, hogy a retorzió többségében olyan személyeket érint, akik hamisított okmányokkal bizonyították: megfelelnek annak a honosítási követelménynek, hogy az állampolgárrá válásuk előtti négy évből hármat Kanadában töltöttek el.

Hadzicot ma kiadják Hágának

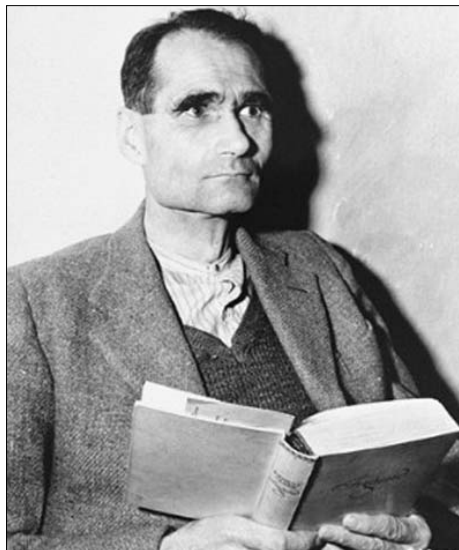
Ma szállítják Hágába Goran Hadzic szerb háborús bűnöst, akit a héten fogtak el a vajdasági Fruska Gorában. Ügyvédje, Tomma Fila azt nyilatkozta, hogy Hadzic semmiféle ellenállást nem tanúsít.

Brit-amerikai összefogás

A Rupert Murdoch nagy-britanniai média-birodalmán belüli mobiltelefon-lehallgatási botrányra talán sohasem derült volna fény a brit *The Guardian* és az amerikai *The New York Times* együttműködése nélkül – írta tegnap a lap a színtén amerikai *The Washington Post*. A brit lap főszerkesztője, Alan Rusbridger 2010 elején hívta fel amerikai kollégáját, Bill Kellert. A *The Guardian* volt az egyetlen jelentősebb újság a brit médiában, amely az után is foglalkozott az üzenetrögzítők lehallgatásával, hogy a brit rendőrség 2007-ben hivatalosan lezárta az ügyet, de a lap oknyomozása több területen is akadályba ütközött, ezért partnerre volt szüksége.

Hess sírja nem lesz zarándokhely

Felnyitották Hitler egykori helyettesének a sírját. Az utolsó spandau fogoly, akit életfogytiglani börtönre ítélték Nürnbergben, azaz Rudolf Hess (*képtinkőn*) felső-frankföldi, wunsiedeli nyughelye ezentúl nem

lesz a neonácik zarándokhelye, mivel a helyét befűvesítik, maradványait pedig a csatlád a nyílt tengerbe szórja. Hess 1987-ben máig tisztázatlan körülmények között 1987-ben halt meg a fogházban, feltételezések szerint öngyilkos lett, mivel kegyelmi kérvényeit a nagyhatalmak rendre elutasították, és idős korára teljesen egyedül maradván már nem bírta a rabságot.

Újabb mentőöv Athénnek

Hírösszefoglaló

► Szűkebb körű megbeszélésekkel kezdődött az euróövezeti országok vezetőinek tegnapi találkozója, amelynek fő célja, hogy kidolgozzák a Görögországnak újabb pénzügyi támogatást nyújtó program fő elemeit. Az értekezletet hivatalosan megnyitó munkaebéd előtt a házigazda Herman van Rompuy, az Európai Tanács elnöke külön is leült Angela Merkel német kancellárral, Nicolas Sarkozy francia elnökkel, az euróövezeti pénzügyminiszterek csoportját is elnöklő Jean-Claude Juncker luxemburgi kormányfővel, valamint Jeórijosz Papandreu görög miniszterelnökkel tárgyalni. Az eseményen jelen volt Jean-Claude Trichet, az Európai Központi Bank elnöke, José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke és Christine Lagarde, a Nemzetközi Valutaalap közelmúltban megválasztott vezérigazgatója is.

Előző este Merkel és Sarkozy már megállapodott egy közös tervezetben, amelyben sajtóértesülések szerint egyebek között a magánbefektetők közreműködésének módjairól, valamint a görög államadósság átütemezésének elutasításáról esik szó. Az *ARD* német közszolgálati televízió úgy tudja, az euróövezeti csúcstervezletet alig néhány órával megelőző egyezség létrejöttét jelentős mértékben előmozdította Trichet váratlan részvétele. Az Európai Központi Bank elnöke szerda késő este érkezett Berlinbe, és részt vett a kancellári hivatalban éjfélig tartó találkozón. Az *ARD* szerint Merkel és Sarkozy

az éjszaka folyamán több euróövezeti tagország vezetőjével is telefonbeszélgetést folytatott.

Ami a magánbefektetőknek a görög államadósságok finanszírozásában való részvételét illeti, az *ARD* úgy értesült, hogy erről is egyezség született. A televízió ezzel kapcsolatban két lehetőséget említett: az egyik a bankok és a biztosító társaságok önkéntes részvétele, míg a másik egyfajta kötelező jellegű adó, amelyet az euróövezeti tagországok bankjai-ra vetnének ki.

A kialakított közös álláspont az euróövezet vezetőinek tegnapi brüsszeli csúcstalálkozója alapjául szolgál – közölte a tanácskozás befejeztével Steffen Seibert szövívő, aki elmondta, hogy haladé-

tanul tájékoztatták róla Herman van Rompuyt, az Európai Tanács elnökét. A nemzetközi pénzügyi piacokon – a legalábbis részleges fizetésképtelenség közeledésével gyanúsított – Görögország helyzetének tartósabb rendezése kulcsfontosságú ahhoz, hogy az euróövezeti országok iránti teljes bizalom visszatérjen.

Az EU-tagországok pénzügyminiszterei tíz nappal ezelőtt már kilátásba helyeztek néhány olyan intézkedést – köztük az uniós pénzügyi stabilitási mechanizmus rugalmasabbá tételét –, amelyek segíthetnek abban, hogy a válság más euróállamokra való áttérjedésének veszélye távolabb kerüljön. Juncker a mostani ülés előtt arról is nyilatkozott, hogy Brüss-

zelben a görög problémára átfogóbb megoldásokat szeretnének, amelyekkel egyebek között elkerülhető lenne, hogy „kéthetente találkozzanak”, és „új elemeket adjanak” a korábban elhatározottakhoz. Herman van Rompuy egy közösségi portálon közzétett üzenetében bejelentette: a szűk körű egyeztetést követően – mintegy kétórás késéssel az eredetileg tervezetthez képest – megkezdődött a találkozó első közös része, a munkaebéd.

A tegnapi euróövezeti csúcst – amelyet megelőzően több résztvevő bizakodónak mondta magát a megállapodással kapcsolatban – az előzetes tervek szerint a kora esti órákban, lapzártánk után ért véget. ◀

Lemond Kézdi alpolgármestere

Kovács Zsolt

► Tegnap, a helyi tanács ülésén szerette volna hivatalosan is bejelenteni tisztségéről való – a sajtóval korábban már közölt – lemondását Szarvadi József, Kézdivásárhely alpolgármestere, erre azonban nem került sor, mivel a testületi ülést jövő hétre halasztották. Szarvadi úgy nyilatkozott, írásos lemondását már korábban benyújtotta Rácz Károly polgármesternek, aki azonban széttepte a dokumentumot. „Döntésem ennek ellenére végleges” – szögezte le az alpolgármester. Lemondási szándékát Szarvadi a városi Petőfi mozi működtetésének zűrésé

vált helyzetével indokolta. Állítása szerint ugyanis ebben a hónapban eléje tettek egy szerződés-kiegészítést, amely 15 évre meghosszabbította a Conrek kft. moziépületre vonatkozó bérleti megállapodását, és ezt ő gyanútlanul alá is írta. Elmondása szerint csak később tűnt fel számára, hogy a dokumentumot visszamenőleg március 25-i dátummal keltezték, és már január 1-jén életbe lépett. Szarvadi József ezt követően feljelentette magát a gazdasági rendőrségen, és kérte, hogy vizsgálják ki a dokumentum törvényességét.

A kézdivásárhelyi önkormányzat bérhátralék miatt tavaly szeptemberben megpróbálta kilakoltatni a Conrek kft.-t, de a tulajdonos Constantin Pătru a rendőrség és a csendőrség segítségét kérte, hogy megvédje a hét év alatt elvégzett beruházásait, és kérte, hogy az önkormányzat fizesse ki az épület felújításába fektetett 800 ezer lejt. Emiatt a bérlő cég és az önkormányzat tavaly ősztől perben áll.

Szarvadi József ugyanakkor a sajtónak azt nyilatkozta, hogy lemond párttagságáról is, mivel a Magyar Polgári Párt (MPP) átvilágító bizottsága előtt kellett beszámolnia alpolgármesteri tevékenységéről, amit megalázónak tart. ◀

Önjelölt jelölt Szatmárnémetiben

Sike Lajos

► „Ez nem olyan hír, hogy a városi RMDSZ vezetésének össze kellene ülnie, és haladéktalanul döntést kellene hoznia” – fogalmazott tegnap az ÚMSZ érdeklődésére Kereskényi Gábor. Szatmárnémeti alpolgármesterét, az RMDSZ városi szervezetének elnökét az egyik helyi lapban megjelent információ kapcsán kérdeztük, miszerint Boér Ádám helyi vállalkozó független jelöltként indulna a polgármesteri székért a tavaszi választásokon, és

ebbéli törekvésében támogatná a Magyar Polgári Párt és a bejegyzés előtt álló Erdélyi Magyar Néppárt helyi szervezete is. Kereskényi kifejtette, „városvezetőnek lenni ma már olyan szakmai kérdés, amit semmiképpen nem lehet megkerülni”, a jelöltnek ismernie kell a közigazgatást, a törvénykezést és legalább egy mandátumon át önkormányzati képviselői tapasztalatra is szüksége van. „Aki mindezt nélkülözi, nehezen számíthat a városi RMDSZ támogatására – tette hozzá a polgármester. – A szerve-

zet az elmúlt húsz évben ragaszkodott saját jelöltjéhez, ami az eredmények szerint jónak bizonyult. Így lesz ez most is.”

Hogy ki lesz a jelölt, csak később dől el. Boér szerint négy éve már megpróbálta jelöltetni magát, de „tücsköt-bogarat hordtak rá”. Ezért megfogadta: most csak úgy indul, ha minden magyar párt és szervezet, valamint a Német Demokratikus Fórum is támogatásáról biztosítja. Mint fogalmazott: azért van bátorsága versenybe szállni, mert „sok civil szerveződés ösztönzi és támogatja őt”. ◀

Putnok: lőttek vagy nem lőttek?

ÚMSZ

► Helyszíni szemlét tartottak tegnap délután Magyarországon, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Putnokon, ahonnan előző este két feltételezett lövésről tettek bejelentést. Szerdán nem sokkal fél nyolc előtt bejelentést tett egy putnoki férfi a helyi rendőrsőnen. Elmondása szerint két dörrenést hallott, beazonosíthatatlan irányból. Csalátagjaival együtt kiszaladt az udvarra, majd néhány másodperccel később jött a következő durranás, és mind halották, ahogy a golyó elsüvíttet mellettük. A pozdorjából készült kapun két apró lyukat találtak. A vélt támadásnak azonban nincs sérültje. A ház Putnok főterén található, a katolikus templom mellett, a 26. számú főúttól ötven méterre. A templom miatt este ki van világítva a környék. Az ózdi rendőrkapitányság munkatársai a helyszínen késedelem nélkül megkezdtek a tanúk meghallgatását, valamint a helyszíni szemle folytatását. A rossz látási körülmények miatt azonban a szemlét éjszaka néhány órára felfüggesztették, majd csütörtökön kora reggel folytatták, de az elsődleges megállapításokon túl további szakértői vizsgálat lefolytatása szükséges, annak tisztázása céljából, hogy a kapun lévő sérülések hogyan keletkeztek. ◀

EB-jelentés, tizenkilenc feladattal

A bukaresti narancsvörös hatalom képviselői szerint pozitívnak mondható az Európai Bizottság jelentése a romániai igazságszolgáltatás helyzetéről, ellenzéki politikusok ezt cáfolják. Az igazság ezúttal nem középen van: az ellenzékiek állnak hozzá közelebb

Bogdán Tibor

▶ Tizenkilenc ajánlást fogalmazott meg az Európai Bizottság (EB) a romániai igazságszolgáltatás, de a kormány illetékesei, a parlament, voltaképpen tehát a teljes politikai osztály számára is. Ezeket jövő nyárig kellene teljesíteni – ami egyrészt az idő rövidsége, másrészt a feladatok természete, harmadrészt pedig a hazai igazságszolgálat jelenlegi állapota miatt kemény diónak ígérkezik.

Az ötödik

Az EB Románia uniós tagságának évétől, 2007-től kezdve szigorúan nyom követi a román igazságszolgáltatás helyzetét, amelyről esztendőnként jelentést készít. Az idei tehát immár az

ötödik ilyen jellegű dokumentum.

A monitorozást az tette szükségessé, hogy Brüsszel rendkívül elégedetlen a romániai igazságszolgálat rendszerben uralkodó állapotokkal, mindenekelőtt a nagykorruptió szabad és legfelsőbb szinteket is átfogó elburjánzásával, ami ellen az illetékes fórumok, szervek legfeljebb látszatintézkedéseket hoznak. A jelentések ily módon minden esetben erősen bírálóak voltak, a kritikus észrevételek mellett eltorpult a kevés dicséret.

Így történt ez az idei jelentés esetében is, amelyben az elismerések meglehetősen lagymatagok és általános jellegűek, olyanformán hangzanak, mint például az Országos Korruptióellenes Igazgatóságot (DNA) méltató szavak, miszerint a testü-

let „egyre meggyőzőbb esetekkel foglalkozik a magas szintű korruptió kivizsgálása tekintetében”.

Brüsszel azonban ennél sokkal konkrétabb és élesebb, amikor a bírálatokról esik szó. Így például kifogásolja a Legfelsőbb Ítélo- és Semmítőszék, valamint a Legfelsőbb Bírói Tanács esetében történő kinevezések áttekinthetőségének és objektivitásának hiányát, és aggasztónak tartja azt, hogy a nagykorruptió ügycsomók megoldását nemegyszer az esetek elévüléseig halogatják; arról sem feledkezik meg, hogy Bukarest még mindig nem fogott bele a büntetési-fegyelmezési rendszer mélyreható reformjába.

Jövőre: „totális felmérés”

A jelentés szerzői ez alkalommal is elmarasztalták Romániát amiatt, hogy az Országos Feddhetetlenségi Ügynökség (ANI) által jelzett esetekben igen kevés alkalommal születtek konkrét szankciók, azok is többnyire jelentéktelenek voltak, aminthogy késedelmesen döntenek az illetékes igazságszolgálati szervek a közfelv-

sárlásban tapasztalt érdek-konfliktusokban is. Ráadásul az ANI-törvény módosítása alkalmával az ítéletábrák szintjén létrehozott Vagyonkivizsgáló Bizottság tulajdonképpen az ANI által fel-tárt ügyek megalapozottsága kapcsán nyilvánít véleményt, amivel túllépi hatáskörét, egyben pedig nem csupán késlelteti az ítéletek megszületését, de ugyanakkor párhuzamosan cselekszik az ítéletábrával.

A korruptió elleni küzdelmet Romániában jelentősen akadályozza a bűncselekmény nyomán szerzett javak visszaszerzésének eredménytelensége. Rendkívüli ritkának mondható az olyan eset, amikor a törvénytelenül szerzett vagyonrészt elko-bozzák, ennek oka minde-nekelőtt a törvénykezés hiányosságaiban rejlik.

Az EB jövő nyáron „totális felmérésre” készül – ami-ben romániai szakértők a monitorozás megszüntetésé-nek szándékát látják. Annak érdekében, hogy Románia minél jobban felkészülhes-sen erre, Brüsszel 19 ajánlást fogalmazott meg a hazai ille-tékesek számára. Bukarest-nek egyebek között átfogó tervet kell kidolgoznia a bün-

tes és polgári törvénykönyv alkalmazására, megfelelő ke-reteket kell létrehoznia az igazságszolgálati rendszer reform-jában elért haladások felméré-sére, bevonva ebbe a civil társadalmat is. A kijelölt fel-adatak közül igen fontos a magas szintű korruptió dossalé- megoldásának meggyorsítása, az ilyen ese-tek szigorúbb büntetése, a legfelsőbb számvevőszék re-formjának kiteljesítése, nem kevésbé pedig az uniós alap-okkal történő, valamint a közfelvásárlások területén el-követett visszaélések nyom-on követése és szankcionála-sa. A parlamenti honatyák mentelmi jogának megvoná-sa tekintetében Romániának a legjobb uniós hagyomá-nyokat kell követnie, és föl-tétlenül javítania kell az ANI, valamint a közigazga-tási és igazságszolgáltatási hatóságok közötti együttmű-ködést, elsősorban az ANI kivizsgálási kapacitásának erősítése céljából. A korrup-ció megelőzése és felszámó-lása érdekében több évre ki-dolgozott, átfogó stratégiára, továbbá a törvénytelen va-gyonok kiterjesztett és speci-fikus elkobzását lehetővé te-vő újabb jogszabályra van szükség.

Brüsszel behunyja szemét?

Egyebek között ezeknek az ajánlásoknak a „megszív-lelésétől” függ a romániai igazságszolgáltatás további megfigyelésének beszünteté-se. Ezt kormánypárti polití-kusok rendkívül fontosnak mondják, hiszen véleményük szerint az immár ötö-dik éve tartó monitorozás sokat árt az ország nemzet-közi megítélésének. Brüsszel gesztusa azért is fontos len-ne, mert éppen az igazságszolgálatat siralmas helyze-te a legfőbb akadálya Romá-nia schengeni csatlakozásá-nak.

Politikai megfigyelők azonban nem tartják föltét-lenül üdvösnek a további el-lenőrzésről való lemondást. Szerintük a monitorozás a kevés olyan politikai eszkö-zök egyike, amellyel Brüss-zel „fegyelmezheti” Romá-niát. Megszüntetésével alig-ha lehetne féken tartani az országot hatalmába kerítő zsigeri korruptiót, amely ép-pen Brüsszel „figyelő szemé-nek”, magyarán: nyomás-gyakorlásának köszönhető-en nem burjánzott el az ed-diginél is nagyobb mérték-ben. ◀

Egy három évtizedes űrkorszak vége

„Küldetés teljesítve, Houston” – jelentette a földi irányító központnak Chris Ferguson kapitány tegnap helyi idő szerint hajnali 5 óra 57 perckor, amikor az Atlantis űrrepülőgép Cape Canaveralban leszállt. Ezzel egy három évtizedes űrkorszak fejeződött be.

Gy. Z.

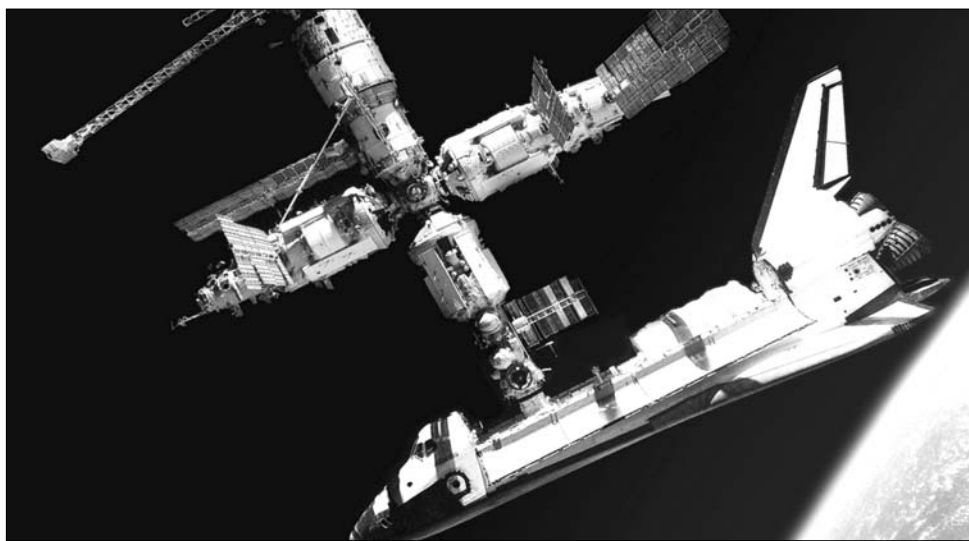
▶ Utolsó küldetését fejezte be a megcsappant amerikai űrrepülőgép-flotta utolsó tagja, az Atlantis. Ez volt az impozáns űrjárművek 135. küldetése. Miután a houstoni repülésirányítási központ engedélyezte a földközeli pálya elhagyását, Chris Ferguson parancsnok 3 perc és 16 másodpercig tartó időre bekapcsolta a fékező hajtóműveket, így az óránként 28 ezer kilométeres sebességgel haladó űrsikló sebessége 538 kilométerre csökkent, és a Föld körüli pályáról letéren megindult bolygónk felé.

Maradt a Szojuz

Az amerikai űrsiklórajnak indulásakor négy tagja volt: az Atlantis, a Challenger, a Columbia és a Discovery. Az Endeavourt 1992-ben állították szolgálatba az 1986-ban felrobbant Challenger pótlására. A Columbia 2003-ban bekövetkezett katasztrófájával ismét háromra csökkent az űrsiklók száma, és újat már nem építettek helyette. A

két űrsikló tragédiájában összesen tizennégy űrhajós vesztette életét. Pályafutása során a küldetését most befejező Atlantis 202,67 millió kilométert repült, 307 napot töltött a világűrben és 4848 fordulatot tett meg a Föld körül. Utolsó útja 8,5 millió kilométernyi volt. A misszió legénysége a szokásos hat-hét helyett csak négytagú volt: Chris Ferguson parancsnok, Doug Hurley pilóta, Rex Walheim fedélzeti mérnök és Sandy Magnus űrhajós. Ennek az elővigyázatosság volt az oka: ha az Atlantis túlságosan megsérült volna ahhoz, hogy épségben visszatérhessen a Földre, gondoskodni kellett volna az űrhajósok hazaszállításáról. Mivel azonban más űrsikló nem áll rendelkezésre, az amerikai űrkutatási hivatal, azaz a NASA esetleges vész-helyzet esetén csak a kisebb orosz Szojuz űrhajókat vehette volna igénybe.

Az Atlantis mostani küldetésének fő célja az volt, hogy egy évre elegendő ellátást nyújtson az űrállomásra (ez csaknem négy tonnát

Az Atlantis űrsikló – utoljára összekapcsolva a nemzetközi űrállomással

tett ki), számítva arra az esetre, ha a NASA által bérelt magáncég, a Space Exploration Technologies and Orbital Sciences Corp. késleltetné a szállításokat. Az utolsó űrrepülőgép-baleset után a vizsgálóbizottság azt javasolta, hogy a 16 ország részvételével, 100 milliárd dolláros költséggel épülő űrállomás befejezése után állítsák le a flottát.

Drága menetjegy

Az Atlantis – csakúgy, mint még meglévő elődei, a Discovery és az Endeavour – nyugállományba vonul. Az Atlantistnak két lehetősége volt a landolásra: az első a kora hajnali órákban, szinte tökéletes körülmények között, a második pedig 7 óra 33 perckor, amikor rajongók

tömegei láthatták volna. Az Atlantis azonban az első időpontban ért földet, noha az űrközpont vezetősége nem ragaszkodott egyik időponthoz sem. „Akár 40 perccel napfelkelte előtt, vagy egy órával később, ez jó leszállás lesz a Kennedy Űrközpontban” – nyilatkozta LeRoy Cain, az űrsikló program irányításáért felelős csapat vezetője.

Az Atlantis kedden vált le a Nemzetközi Űrállomásról (ISS). Mivel az űrsikló-program véget ért, Amerikának a következő három-négy évben nem sok lehetősége lesz önmagából az űrutazásokra, így az orosz Szojuz rakéták és kapszulák juttatják majd el az asztronautákat az ISS-re. Az általános cél az, hogy olyan új űrrepülőgép-családot fejlesszenek ki, amely ké-

pes az űrállomáshoz vezető táv megtételére, a Holdra, bolygókra és más világűrbeli célpontokra juttathat el embereket. Az új űrjárművek elkészültéig Oroszország szállítja az amerikai űrhajósokat az ISS-re, a menetjegy azonban meglehetősen drága: jelenként 51 millió dollár.

Az orosz űrsikló

Az amerikai űrhivatal a jövőben a magánszektort felé kíván fordulni, remélve, hogy a következő években egyre több lehetőség adódik személyek szállítására Föld közeli pályákról és pályákra. Az ehhez szükséges kereskedelmi célú hordozók valószínűleg az évtized közepe táján állnak üzembe. A NASA tervei szerint ezekben a „taxikóban” üléseket bérelhetnek a

civil asztronauták, a „hordozók” pedig várhatóan jóval egyszerűbbek lesznek és kevesebbe is kerül a működtetésük, mint az űrsiklóknak. Reményei szerint a NASA így forrásokat tud felszabadítani, és lehetősége nyílik új űrjárművek építésére. Olyanokéra, amelyek képesek lesznek embereket szállítani, még ebben az évtizedben a Holdra, legkorábban 2025-ben aszteroidákra és öt esztendővel később a Marsra. Az Orion fejlesztése – a NASA új hajója, amellyel az űrsiklókat le akarják váltani – már előrehaladott állapotban van. A NASA jelenleg azzal küzd, hogy eleget tegyen a politikusok által előírt határidőknek és betartsa a pénzügyi kereteket. Kevés nyilvánosságot kapott annak idején, de az 1980-as években az akkori hidegháborús űrverseny keretében a szovjetek is kifejlesztették a maguk űrrepülőgépét. A Burant (oroszlul hóvihar) gyakorlatilag amerikai példára építették meg, de csak egyetlen, személyzet nélküli próbarepülést hajtott végre 1988. november 15-én, azután már nem is emelkedett többet a levegőbe. A Burant 1989-ben Párizsban, a Le Bourget-i légiszalonban mutatták be először. Mivel azonban a rendszer fenntartása túlságosan drágának bizonyult, 1992-ben le is állították a programot, noha ekkorra már egy másik űrrepülőgép összeszerelését is elkezdték. ◀

Lap-top

A nap címe. A PDL-sek a 2012-es választások megnyeréséről álmodoznak, *Cronica Română*.

Magyarázat. A nyilatkozat Sever Voinescu-Cotoitól származik, akiről a román igazságszolgáltatás a héten mondta ki, hogy nem vett részt a világraszóló parlamenti csalásban, mivel nem is történt csalás, amikor nyolcvan szavazatra azt mondták a képviselőházban, hogy százhetven szavazat. Ha így számolnak (meg úgy, mint Párizsban az elnökválasztáskor), továbbá ha bevetik a számítástechnikát és a sajátos lekenyerezési módszereket, a PDL elérheti a célját: megtartja jelenlegi hadáltságait, és – a „jól kidolgozott stratégia segítségével” (SVC) – a „vörös fészkeket” is elfoglalhatják. Mondtuk már: Romániában szinte minden csak csalással, lopással lehet elérni. Úgyhogy a magabiztosság megalapozott, a közvélemény szívhat.

Kaput. Tetszett nekünk az *Adevărul* tegnapi számából Radu Călin Cristea cikke: Roberta és a felfújható Románia. Az Európai Bizottság jelentésének örök szégyene marad (de hát „mintha a legendás Macovei–Frattini páros állította volna elő négykezessel”), hogy meg sem említi a „politikai beavatkozásokat az igazságszolgáltatásba”, még csak nem is céloz a csalásra (lásd fenn), amit az egész világ láthattott. A baj óriási, a baj katasztrofális. Mert nem csak az ellenzék szemét lopták ki büntetlenül, hanem megalázták, a szemébe hazudva, az ország minden becsületes polgárát. „Ettől kezdve minden lehetséges” – állapítja meg a szerző.

„Na és?” Az *Academia Cațavencu* (tudják, az a régi köntösben megjelenő új lap) *Jelentélen* címmel hírül adja, hogy Mircea Geoană betöltötte ötvenharmadik életévét. Hogy miért kell ilyen rossz vicceket elűteni? Nem szellemesebbek a lap egyéb cikkei sem. Mikor lesz már vége ennek a számtalan vergődésnek?

A nap áhíre. Bockék javasolni fogják, hogy a külföldön dolgozó vendégmunkások itthon maradt kiskorú gyermekei is szavazhassanak.

Minden napra egy mondas

„Mindig emlékeztetnem kell magam arra, hogy a dolgok felszíne alá nézsek, mert egy virág nem csupán virág – eső és szívárvány, felhők, föld és az űr mérhetetlensége.” Deepak Chopra

Szürkeállomány

Mai leckénket találós kérdéssel kezdjük: mi a közös az újságban (könyvben) és az egészségügyi papírban? Természetesen az, hogy mind papíralapúak. Mármost voltak egykoron. Idővel ugyanis minden változik, s amiről azt gondoljuk, hogy úgy jó, ahogy van, mert bevált, gyorsan meg kell szoknunk, hogy az újabb korosztályok egészen más-képp tekintenek rá. Legfőképpen úgy, mint múzeumi dolgokra – ha még járnak múzeumba, s lesz még múzeum egyáltalán. Késérő gondolataimat valójában az a nagyszerű találmány indította el, amelyet e-könyvnek is neveznek, s voltaképp már ennek az elnevezésnek is örülök, mert magyar, és nem holmi ilyen-olyan „pod” meg „pad” meg hasonló, mégis búsvongás. Kétes dicsőség, hogy valamikor az előző évszázad hetvenes éveinek a derekán egy szakmai folyóiratban először írtam arról: az oly nemes szakma, mint amilyen a nyomdászat krémjét jelentő kézi- és gépiszedő, kihalásra

Gyulay Zoltán

gépízesedő, kihalásra

Apa

SZELLEMI DÍZÉS

Nagyon megható apa volt. Csupa puhaság és olvatag jóság. Valahányszor a tükörbe tekintett, könnyelábadó szemmel látta meg alakját. Azt gondolta magában, hogy íme a gyermekem atyja. Lasankint, öntudatlanul, harmadik személyben kezdett beszélni önmagáról, mint a kisbabák. Ha lefeküdt, azt mondogatta egész halkán, most gyermekem édes, jóságos, munkás atyja jól megérdemelt nyugalmra hajítja fáradt fejét. Édes jó apa eszik, hogy erősödjön és tovább folytathassa áldásos működését. Apa bort iszik, apa szivarra gyújt, apa kissé izzad.

Az élet gyorsan múlt. Néha álomnak, zavaros látománynak rémlik, ami van, azzal szemben, ami váratlanul és érthetetlenül eltűnt. Ilyenkor az ember úgy megrémül a valóság szilárd tárgyaitól, mint a jövővendőmondó és az álom baljós jeleitől, a tűztől és a koporsótól. Jánoskának még tegnap fehér kötött harisnyái voltak és ma fűzős bakkancsok állnak a küszöbe előtt, gimnáziumba jár. Nem kísértetjárás ez?

Évente az apja születésnapján egy-egy köszöntőt mondott. Eleinte együgyű gyermekversekben, aztán érzelmes prózában. Minden emberi szó gyenge arra, hogy kifejezze az apai szív legendás jóságát és meghálálja önfeláldozását. Az apa fáradtan hallgatta, helyeselte az apai szív legendás jóságát és hogy az emberi szó gyenge a kifejezésére, fejében pedig összegabalyodtak a múlt és jelen számai, felbonthatatlan, titokzatos gombolyaggá.

Nehezen kelt fel a székről. A búbánatban és gondban elhízott. Háj-párnák rakódtak le a hasára és a hátára, zsiros púpok nőttek ki belőle és zihálva lélegzett. Többé nem is hasonlított önmagára. Önző, ragadozó szörny volt. Egy apához hasonlított.

Kosztolányi Dezső: Béla, a buta Budapest, 1920

Versenyhelyzet

Horváth István

Az ipod-generáció

Nevezik őket C generációnak, arra utalva, hogy már a komputerekkel felszerelt világba születtek bele, X generációnak a '80-as években születettek, Z generációnak, akik '90 után jöttek a világra, más megközelítésben ők a digitális bennszülöttek, akikhez képest mi, öregebbek kicsit idegenül mozgunk ebben a szép információs társadalomban.

Az új elnevezés, amivel találkoztam, talán a legtalálhatóbb: ők az iPOD-generáció. Mindnél ott egy kis lapos kütyü, drótok vezetnek belőle a fülükhöz, és magukkal hordják a zenéiket, játékaikat, filmjeiket, meg amit akarnak. Köztünk is vannak, és egyszerre egy másik, maguk teremtette, személyre szabott digitális világban.

Elveszett nemzedéknek is tekinthetjük őket, különösen itt, Európában. A többségük nem válik felnőtte, elkezd a felsőfokú tanulmányokat, de vagy használhatatlan diplomát szerez, vagy be sem fejezi az egyetemet, tud angolul, de nincs nyelvvizsgálója, tisztában van a jogaival, de nincsenek kötelességei. Nem kaptak atyai pofont gyermekkorában, sőt nemzetközi alapokmányok védtek s védik jogait. Egy előregedő társadalom fiataljai, akik nem találják a helyüket. Bevándorlók vagy alsóbb néposztályok fiai végzik a piszkos munkát ezekben az öregedő társadalmakban, a termelő munka vagy automatizálódott, vagy kiszerveződött a harmadik világba, itt zajlik a gépesítés, adósságalapú jóléti fejlődés, amelynek egyre inkább hiányoznak az alapjai.

Az iPOD-generáció tagjainak a munkavállalás olyan, mint a szerencsejáték. A nyertes kevesek el tudnak helyezkedni, a többiek munkanélküliek. Soha nem volt ilyen kicsi a távolság a munkával rendelkezők és a munkaerőpiacról kiszorultak tudása között. Alternatíva a polcpakolás valamelyik multinál, megalázó, kizsigerező, és nem nyújt távlatokat. Spanyolországban ötven százalék körüli ebben a generációban a munkanélküliség, az EU többi tagállamában is magas, bár minden ország csal a statisztikákkal. Sosem volt még ilyen az emberi történelemben, hogy a legfiatalabb, legerőteljesebb korosztály nem tud feladatot, munkát kapni az újratermelésben. Ennek eredményeképpen otthon maradnak, eltartatják magukat, élvezik a Mama-Hotel szolgáltatásait, nem vállalnak családot és felelősséget másokért.

Krebssz János

Az orosz irodalom típusfigurája volt a XIX. században a felesleges ember, aki – bár anyagi jólétbe született – nem talál értelmes célt az életének. A kor írói és gondolkodói azt a következtetést vonták le az állapotokból, hogy az ország megérett a változásra. S jól tudjuk, mi történt azután.

van itélve. Kétes a dicsőség, de megjósoltam, hogy a komputerizáció következtében a szerző maga lép elő szedővé (hozzátéve: ez az ő számára annyiban jelent többlet lehet, hogy meg kell tanulnia a helyesírást; fogalmazás közben nem vonhatja meg a vállát, hogy „majd a szedő ügyis tudni fogja” – hát ebben az egyben tévedtem, sok szerző ma is megvonja a vállát...) Eny nyit a Gutenberg-galaxisról. Jó öreg Jánosunk szögre akaszthatja a vinklivasat. Ma már olyan egyformák a könyvek, hogy mütárgyként aligha tekinthetünk rájuk, bár jómagam időnként csupán a gyönyör kedvéért is leemelem a könyvespolcomról a tizenharmadik század végén Lipcsében nyomtatott Goethe-teljes valamely kötetét, gót betűkkel (amit – had dicsőídjem – folyamatosan tudok olvasni), gerincén arany be nyomással. Tudom, perverz az élvezet. Amúgy azt olvasom, hogy az Egyesült Államokban megszüntetik – tessék megkapaszkodni – a kézírás oktatását, a gyermekek már általánosban gépelni fognak tanulni. Amivel máris ezer bajom van,

Egy nemzetközi kutatás szerint a túlzott internethasználat csökkenti a szürkeállomány mennyiségét.

kezdvé azon, hogy amit a tengerentúl a fejükbe vesznek, az hamarosan átkel hozzánk is az óceánon. Egyetlen kérdés előjáróban: mi lesz például az egyedi azonosítónak számító aláírás sorsa? A kézírás – amennyiben gyakorolják – ugyanolyan különleges velejárája az embernek, mint az ujjlenyomat vagy újában a DNS-minta. Sőt: a grafológusok számos következtetést képesek levonni belőle beállítottágunkról, lelkiállapotunkról, satöbbi. Azt viszont túlzás volna hinni, hogy ugyanezt meg tudnák állapítani a gépelt szövegből is (mondjuk, mint bármely hangversenyen a zongorista billentyűkezeléséről), bár ebben a nagy személyiségjog-védő világban azt is el tudom képzelni, hogy éppen ez a cél. Láttam még két hírt, ráadásul egymás mellett, bár nagy bölcsék azt mondták, aki két hírt (címet) összeolvas, az egyéb gaszágokra is képes. „Kicsinyíti az agyat az internet”, s az derül ki, hogy egy nemzetközi kutatás szerint a túlzott internethasználat csökkenti a szürkeállomány mennyiségét.

A vizsgált személyek egyszerű kérdésekre sem tudtak válaszolni, viszont tudták, hol kell a választ keresni a neten. Rögtön utána: „WC-t tervezet Bill Gates”, meghozza olyan típusúakat, amelyek működtetéséhez nem kell víz, hogy a szegény afrikai országokban is tudják használni. Tessék megkapaszkodni: az új eljárás az emberi végterméket energiaforrásként hasznosítja. Önkényes szövegösszefüggés-vizsgálatom nem derítette ki, hogy a Microsoft alapítója mennyit netezhet, hogy ilyen ötleteket képes kipréselni magából (mint tudjuk, az „emberi végtermék” nem robban), de azért a víznélküli vízóblítéses angol WC szegény afrikai országokban, ahol a fő probléma az élelmiszerhiány, eléggé bátor agyszülemény.

Jelentem, három napon át hiányolni voltam kénytelen az internetes kapcsolatot, mert – talán a túlzott igénybevételtől – kiégett a modem. Természetesen hétvégén kezdte, amikor a szolgáltató csak műszaki ügyeletet tart (általános jótanács: „próbálja meg újraindítani!”), ügyfélszolgálat nincs. Fentiek fényében azonban már nem bosszankodom: ez alatt a három nap alatt sem csökkent az agyam szürkeállománya.

Romasztratégia: a látszat a fontos?

Munkatársunktól

► Nem követi a magyar kormány az erdélyi roma–magyar konfliktusok alakulását, így értelemszerűen nem készülnek stratégiai javaslatok arra, hogyan enyhíthetőek a konfliktusok és hogyan képviselhetőek az összetett kisebbségpolitikai kérdések – tudtuk meg Balog Zoltán társadalmi felzárkóztatásért felelős államtitkártól, aki Tusványoson tartott tegnap előadást az új európai romasztratégiáról.

A „becsempézt” egyház

A szakértő előadásában hangsúlyozta, a magyar elképzelések szerint értékalapú romaprogramok indítására és működtetésére van szükség, amelyek kiterjednek a tehetséggondozásra, a lakhatási problémák megoldására és a foglalkoztatáspolitikára. A kerekasztal-beszélgetésen az államtitkár hangsúlyozta: Magyarország számára különösen fontos a romasztratégia, egyrészt azért, mert jelentős lélekszámú cigány közösség gondjai várnak megoldásra, másrészt azért, mert rendkívül negatív kép alakult ki az országról, amellyel kapcsolatban nemzetközi szinten

Romasztratégia Tusványoson. Balra Balog Zoltán államtitkár, jobbra Nagy József Barna cigánymisszió-vezető

egyre többször említik a cigányellenességet. A politikus emlékeztetett: Magyarország arculata néhány év alatt változott meg, Kanadában például évtizedekig az 1956-os menekültek erkölcsi és politikai tőkéről volt ismert a nemzet, most azonban, az utóbbi évekről kivándoroltak miatt, arra asszociál a befogadó ország, hogy itt cigányok élnek. Hasonló példaként említette a szakértő, hogy Amszterdamban prostituáltak által lakott negyedében külön utcarészt

neveznek Nyíregyházának.

A romasztratégia kidolgozásával kapcsolatban Magyarország számára prioritás volt az egyházak részvétele a közösségi programokban, de ezt az Unió a világnézet semlegesség elvére hivatkozva elutasította. „Ennek ellenére mi mégiscsak visszacsempéztük az egyházakat a stratégiába” – hangsúlyozta az államtitkár. Balog szerint fontos, hogy minden európai országban helyben kezeljék a konfliktusokat és a megoldásra vá-

ró szociális problémákat, „nehogy már mindenki ide (Magyarországra – szerk. megj.) jöjjön”.

Nem láttak fegyvert

A tegnapi beszélgetésen részt vett Nagy József Barna, a Királyhágómelléki Református Egyházkerület cigánymissziójának vezetője, aki megerősítette: a református egyház számára kiemelten fontos a roma közösségeknek nyújtott segítség. Az Új Magyar Szó kérdésére,

miszerint az állami stratégiától függetlenül készül-e akár a református, akár más egyházak részéről új, korszerű saját romasztratégia vagy cselekvési terv, Nagy József Barna elmondta: a Királyhágómelléki Egyházkerületben a '90-es évek végén dolgoztak ki hasonló dokumentumot, amelyet „ki-ki lelkiismerete és belátása szerint” követ. Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye a felszólalóknak az olyan jellegű konfliktusokról, mint az alsórákosi roma–magyar szembenállás (ahol többek között a református egyház helyi képviselője szorgalmazta az itt élő romákkal szembeni határozott fellépést, és ahol a csendőrség beavatkozására volt szükség az összecsapás megakadályozásához), Nagy József Barna elmondta: a református egyház több tagjával együtt a helyszínre utazott, hogy támogassa lelkiésztsáit. Bezzámolója szerint ellenjegyezte is az egyház által kibocsátott úgynevezett „alsórákosi nyilatkozatot”. A cigánymisszió munkatársa tagadta, hogy ez a dokumentum az önvédelemre szólítana fel, de nem tudta pontosan megmondani, mi áll a több lelkiész által is aláírt felhívásban.

Az áprilisban kelteztet nyilatkozat többek között így fogalmaz: „Tudjuk, hogy itt, Alsórákoston sem test és vér ellen van nekünk tusakodásunk. (...) Isten országának állampolgárai-ként viszont el nem fogadjuk a krisztusi és apostoli rendtől eltérő zűrzavart. Ennek a krisztusi és apostoli rendnek része az is, hogy aki nem akar dolgozni, ne is egyék. Az apostol intése szerint mindenkinek csendesen kellene munkálkodnia, és a maga kenyerét ennie. Tudjuk, hogy Alsórákoston nem mindenki cselekszik eképpen. Jogotok van hozzá, hogy elvonjátok magatokat mindenkitől, aki rendetlenül él, és azzal ne társalkodjatok, hogy megsegítené. Mindazonáltal ne ellenségnek tartjátok, hanem atyafiakként intsetek őket.”

Nagy József Barna felszólalásában hangsúlyozta, rendkívül nagy a felelőse a romakérdésben nyilatkozóknak azzal kapcsolatban, hogy milyen kép alakul ki Magyarországról, mert a Jobbikról és a Magyar Gárdáról is többen elmondták: fegyverrel fenyegető aluklatokról van szó, pedig – hangsúlyozta kételyeit a missziófelelős – „senki sem látott náluk fegyvert”. ◀

Kerékpáron a kövek nyomán

Sipos M. Zoltán

► Hétfvégén indul útjára a hetedik alkalommal rendezett „Pusztuló kövek nyomdokában” című kerékpáros expedíció, amelyet a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium szervez. Az idei cél a Parâng hegycsoportban lévő Transalpin, a római korban épített útszakasz. Ez Románia legmagasabb – 2145 méteren – fekvő nyomvonala. „A túra önmagában nem a teljesítményről szól, hanem a földrajzi helyek történelmi hátterének, egyediségének

megismeréséről, az élmény pedagógiájáról, és a diákok csapatát szervezéséről. Minden évben erdélyi várakat, várromokat, pusztuló kastélyokat látogatunk meg ezen az immár hagyományos vállalkozáson”- mondta el lapunknak Jobbágy Júlia szervező. A biciklitúra július 24-e és augusztus 6-a között zajlik. A kiránduláson résztvevő 33 tanár és diák az előre megtervezett, és feltérképezett nyomvonal szerint halad Kolozsvárról Torokoszentgyörgy, Gyulafehérvár, Szászsebes, Oaşa vízgyűjtő tó, Urdele hágó, Tár-

gu Jiu, Petrozsény, Merişor hágó, Hátszeg és Kalánfűrdő érintésével.

Az idei táv 800 kilométer, az elképzelések szerint a résztvevők megtekintenek minden jelentősebb történelmi települést, emlékművet és feldolgozzák a kiemelt helyekhez kötődő információkat. A túrázók vasárnap reggel 8 órakor az unitárius kollégium udvaráról indulnak, a biztonságos városi közlekedés kedvéért a csapatot rendőri kíséret követi Kolozsvár Tordaszentlászló felé vezető kijáratáig. ◀

Ivóvíz euró-százmilliókért

Sike Lajos

► Szatmár megye az országos átlagnál jobban áll az uniós pénzek lehívását és felhasználását illetően – nyilatkozta lapunknak Csehi Árpád a Szatmár megyei önkormányzat elnöke. Ennek köszönhetően a térség a következő három évben csak az ivóvízellátás javítására és a szennyvíz-csatornahálózat bővítésére százmillió eurós támogatást költ. Jankó Szép István a megyei területfejlesztési igazgatóság illetékes osztályvezetője hangsúlyozta ilyen rövid periódust illetően soha nem állt rendelkezésre ilyen nagy összeg ha-

szóló célra! A finanszírozási szerződések aláírása után most az előkészítő szerződések megkötése és a közbeszerzés következik, aztán kezdődhet a kivitelezés. A pályázaton nyert pénz kisebb részét arra fordítják, hogy a nemrég ugyancsak uniós támogatással korszerűsített szatmári vízmű vitzisztóját aktív szénzűrővel lássák el, nagyobb részét tizenkét vidéki település csatornázására és ivóvízellátására használják fel. Olyan Szatmárnémeti és Nagykároly környéki községek a kedvezményezettek, mint Udvari, Batiz, Lázári, illetve Mezőterem és Mezőfény, ezeknek a csator-

nahálózata könnyen rákapcsolható a közeli városok már meglévő szennyvíztelepére. Leitner Jánostól, a szatmári vízmű igazgatójától megtudtuk, hogy a bővülő vízhálózat ellátását kiváló minőségű ivóvízzel tudják biztosítani, a jelenlegi igény mindössze 65-70 százalékát fedi le kapacitásuknak. Jelenleg Szatmár megye lakosságának 65 százaléka fogyaszt vezetékcsatlakozású ivóvizet, a becslések szerint ez az arány három év múlva 80 százalékra nőhet, ugyanakkor a szennyvízcsatornát igénybe vevők aránya a mostani 40 százalékról 60 százalékra módosulhat. ◀

HIRDETÉS

Ideje felfrissíteni beteljesült kívánságainak listáját!

14,05%*
éves változó kamat
a lej alapú hitelekre
THM: 14,99%

Ön tudja, miért álmodik, mi pedig segítünk a megvalósításban, mindentul igen előnyös feltételekkel:

- maximálisan igényelhető összeg: 42 000 lej,
- előleg és kezesség nélkül!
- ingyenes életbiztosítás a kölcsön teljes futamidejére;
- 0% kezelési költség;
- 0% előtérítési díj;
- ingyenes számlanyitás és számlavezetés.

* 10 000 lej értékű személyi kölcsön / éves futamidőre, THM: 14,99%, teljes visszatérítendő összeg: 15 765,17 lej

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

személyi kölcsön

SZOMBAT
2011. július 23.

A nap filmjei

TV2, 20.35

Dr. T és a nők

Dr. T. a világ legboldogabb embere: éjjel-nappal nők veszik körül. Ő Dallas leggazdagabb asszonyainak nőgyógyásza, páciensei és nővéreké egyaránt rajonganak érte. De felesége, lányai, sógorörnye és unokahúgai is imádják. Azt hiszi, már mindent tud a nőkről, tehát mindent tud a világról. Aztán rájön, hogy semmit sem tud. És lassan minden tönkre megy körülötte.

RTL Klub, 21.00

Starsky és Hutch

Amikor David Starsky szolgálatban van, nincs, ami megállítsa. Márpedig ő mindig szolgálatban van, mániákus makacssággal üldözi a bűnt és a bűnözőket. Társai nem is bírják a tempót: gyorsabban váltogatja a nyomozótársait, mint a sebeséget imádozt, tűzpiros Gran Torinójában. Így kerül mellé Ken Hutchinson, aki szintén nem volna rossz zsaru, csak túlságosan szereti a pénzt.

m2, 0.05

Az igazi tündérmese

Megtörtént esetre épül a film, amelynek megfoghatatlan főszereplői mégis a láthatatlan tündérek lennének. Az első világháború idején világszenzációt keltett két kislány esete, akik szárnyas éteri lényeket kaptak lencsevégre. A kislányok természetesnek tartották a tündérek létezését, míg a felnőttek véleménye megoszlott. Sokan örültek, hogy végre bizonyítékként felmutathatók gyermekkori álmaik tündérei.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó
15.10 Hétfégi magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

8.00 Jó reggelt, Erdély!/Híradás, Telefonsajáték, Nyelvtör, Világjárók
10.05 Térerő
14.00 Híradás, Aranyzalagtár, Alternatívzene
16.00 Híradó/Aranyemberek, Versműsor, Komolyzene, Gramofon, Bóvilit nem tartunk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, műsorism., sport
8.15 Hangoló
9.15 Cifra palota
9.55 Hírek, műsorism.
15.00 Slágerlista
16.00 Hírek, műsorism.
16.10 Lemezlóvardo
16.40 Körhinta, Zenenegyed
17.30 Sorsok az operaszínpadon
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.00 Gazdakör
7.50 Arcélek (ism.)
8.05 Hókusz-Pókusz Cirkusz
8.10 Mikrobi
8.25 Az Ótestamentum
8.55 Cimbora Retro
9.25 Nyelvörző
9.55 A hét nyolcadik napja (mesef.)
10.50 Szelek szárnyán (ism.)
11.35 Divathét
12.05 Carlo és vendégei
12.45 Híradó
13.05 Isten kezében
13.35 Kallós Zoltán 85 éves
14.40 Marco Polo (olasz sor.)
15.50 Standard Táncok Magyar Bajnoksága
16.45 Törzsasztal
17.35 Szórvány
18.05 A megregulázott fény
18.30 Bálók bálja, Anna-bál (élő)
19.00 Híradó
19.30 Bálók bálja, Anna-bál (élő)
20.00 Összefoglaló az elmúlt évek Anna-báljairól
20.15 800 éves az örökifjú Füred
20.30 Bálók bálja, Anna-bál (élő)
21.10 Az élet muzikája
23.00 Bálók bálja, Anna-bál (élő)

TVR 1

7.10 Az ember és az idő
8.35 Rajzfilmek
9.30 Babamágia
9.55 Történelmi emlékek
10.10 A templomos lovagok elveszett kincse (dán kalandfilm, 2008)
11.45 Zoom
11.50 Indiai illusztrációk
12.00 Pro Patria
12.30 Esemény
13.00 Travelling circular
14.00 Hírek
14.30 Hannah Montana (amerikai sorozat)
15.00 Cismigiu Nemzetközi Folklor Fesztivál, 1-2. rész (ism.)
17.00 Nemzetközi cirkusz előadás
17.35 Jools Holland Show
18.45 TeleEnciclopedia
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Nostalgikus évek – szórakoztató műsor, 1-2. rész
23.10 Tengeri herkentyűk (francia romantikus vígjáték, 2005)
0.50 Jools Holland Show
2.00 Nemzetközi cirkusz előadás (ism.)
2.25 Sport (ism.)
2.40 Hírek (ism.)

VIASAT 3

10.55 Zsirégetők
11.50 Topmodell leszek!
13.40 Stella (amerikai vígjáték)
15.10 Don Camillo visszatér (olasz-francia vígjáték)
15.40 Szívek szállodája (sorozat)
17.30 Óriási nyomozó: 1 uncia 395 dollár (francia-NSZK-olasz akció-vígjáték)
19.20 Damaszkusz kincse (olasz kalandfilm)
21.05 Topmodell leszek!
22.00 A nagy házalakítás
22.55 Robotzsaru 3. (amerikai akciófilm) (ism.)

m1

6.50 Hajnali gondolatok
6.55 Balatoni nyár
10.00 Mozdulj!
10.25 Marco és Gina
10.50 A kis Amadeus
11.15 Lülü, a teknőc
11.40 Hajrá, Becky! (kan. ifj. sor.)
12.00 Sandokan (rajzf. sor.)
12.30 Most a Buday!
13.01 Hírek
13.10 Sztársáv
14.05 Ázsia vadonjai
14.35 Delta
15.05 Magyarország
15.35 Az igazi tündérmese (angol-am. családi film, 1997)
17.20 Magyarország története
17.50 Hogy volt!?
19.30 Rocca parancsnok (olasz sor.)
20.30 Híradó
20.55 Sport hírek
21.10 SzerencseSzombat Luxor, ÖtösloTTó és Joker sorsolása
22.05 Sültbolondok (francia-belga vígj. sor.)
23.35 Hírek
23.40 Sport hírek
23.50 Cseh Tamás Emlék-koncert a Millenáris Köz-pontban
1.20 Az utolsó sztár
1.45 Koncertek az A38 hajón

TVR 2

6.00 Biznisz óra (ism.)
7.00 Teleshopping
8.00 Építészeti (dokumentum sorozat)
8.30 Szentek és mesterségek – kulturális magazin
9.00 Balkáni szokások
10.00 Britannia High (angol drámasorozat)
11.00 Egyiptom (dok. sor.)
12.00 IT Zon@
12.30 Főzz otthon Jamie-vel
13.00 Testvérség a borban
13.35 Figyelem, énekelünk!
15.10 Montalbano felügyelő (olasz krimisor.)
17.00 Tenisz: BCR Open Ladies: Ruxandra Dragomir - Iva Majoli (live)
19.35 A világ palotái (dok. sor.)
20.10 Első számú gyanúsított 3 (angol krimi, 1993)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Gitárok ideje
0.00 Mile High (angol vígj. sor.)
0.50 Verés (dok. sor.)
1.40 IT Zon@(ism.)
2.10 Első számú gyanúsított 3 (angol krimi, 1993) (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
9.00 Sport.ro Hírek
11.00 Pontos sportidő
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 UEFA European Under Championship
15.00 Forma 2
16.00 Mitica ligája
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Mitica ligája
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
21.00 Románia-Görögország labdarúgó mérkőzés
23.00 Sport.ro Hírek
23.10 Wrestling SMACK
0.00 Fogadás a félelemmel

m2

6.56 Balatoni nyár hétvége
10.00 Fótér
10.35 Magyarország nemzeti parkjai
11.00 Kalandozó
11.30 Másfélmillió lépés Magyarországon
12.15 Úszó- és vízilabda VB, Műugrás (élő)
13.20 Fejezetek a cirkuszlexikonból
15.40 Aranyfesz
16.05 Arcok a médiában - Bodrogközi cigánymesterségek
16.55 Zene a rasszizmus ellen
17.50 Öregberény (sor.)
18.20 Voyager
18.55 Képek a porfészekben - Rimner Gábor története (dokumentumf.)
19.50 Esti mese
20.00 Montalbano felügyelő (krimisor.)
21.00 Híradó este
21.25 Sport hírek
21.30 McLeod lányai (auszt. sor.)
22.15 Halhatatlanok Társulata
23.10 Kiváló kivirradtig (magyar tévéf., 2005)
0.05 Az igazi tündérmese (angol-amerikai családi film, 1997)

PRO TV

5.30 Happy Hour (ism.)
6.30 Star Wars: A klónok háborúja (anim. sor.)
7.00 Pro Tv hírek, sport
10.00 Sheena, a dzsungel királynője (am.-angol kalandf.) (ism.)
12.00 Pro Motor – autós magazin (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport
13.05 Merlin (am.-angol kalandf., 1998)
15.00 Mr. Óvóbácsi (am. akció-vígj., 1993)
17.00 Nem vagyunk mi angyalok (am. filmdráma, 1989)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Indiana Jones és a Végzet Temploma (amerikai kalandfilm, 1984)
23.00 Majd meghalnak Mandy Lane-ért (amerikai horror, 2006)
1.00 Merlin (am.-angol kalandf., 1998) (ism.)
2.30 Pro Motor – autós magazin (ism.)
3.30 Majd meghalnak Mandy Lane-ért (amerikai horror, 2006) (ism.)

ACASĂ

8.15 Analia másik arca (amerikai sorozat)
9.45 Dona Barbara (sorozat)
12.30 Lázadó szerelem (sorozat)
14.30 Clase 406 (sorozat)
15.30 A család (sorozat)
16.30 Igaz történetek
17.30 Vad szív (mexikói sor.)
18.30 Szerelme-könyvek (román sorozat)
20.30 Kassandra (venezuelai sorozat)
22.00 Auróra (amerikai sorozat)
0.00 Clase 406 (mexikói sorozat)
1.00 Igaz történetek (ism.)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub
Benne: Lisa, Kalózmesék, Helló, Kitty!, Kisvakond, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkukuk, Hupikék törpikék
11.05 Flúgos csapat (anim. sor.)
11.30 Asztor Show
12.25 Corinna (vígj. sor.)
13.00 RTL Klub Híradó
13.10 Autómánia
13.45 Tuti gim (am. drámasor.)
14.40 Forma-1 (élő) - Német Nagydíj Nürburgring, Nürburg
16.25 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)
16.55 Robin Hood (angol sor.)
18.00 Nászok ásza (am. vígj., 1998)
20.00 RTL Klub Híradó
20.30 Fókusz Plusz
21.00 Starsky és Hutch (am. akció-vígj., 2004)
23.05 Penge 2. (am.-német akcióthriller, 2002)
Közben: RTL-hírek
1.30 Black River - A város fogva tart (am. thriller, 2001)
3.10 Fókusz Plusz Magazin (ism.)

ANTENA 1

5.30 101 kiskutya
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
9.00 Fantaghiro, a harcos hercegő (olasz kalandf., 1991), 2. rész
11.00 Extralarge: A Nap ura (olasz-amerikai krimi, 1993)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Columbo - Gyilkosság hangjegyekkel (amerikai krimi, 2000)
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Lidércnyomás (amerikai akciófilm, 2001)
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Casino Royale (amerikai-angol-német-cseh akcióf., 2006)
23.30 Szerelem a Fehér Házban (amerikai romantikus vígjáték, 1995)
1.45 Columbo - Gyilkosság hangjegyekkel (amerikai krimi, 2000) (ism.)
3.45 Fantaghiro, a harcos hercegő (olasz kalandf., 1991), 2. rész (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Marco Polo hihetetlen kalandjai (amerikai-ukrán kalandfilm)
13.05 Holdhercegő (magyar-angol-francia kalandfilm)
15.05 Zsoldoskatona (olasz-francia vígjáték)
17.10 Üldözési mánia (am.-kanadai vígjáték)
19.15 Kelly hősei (jugoszláv-amerikai filmdráma)
22.00 Kígyók a fedélzeten (am. akciófilm)
23.55 A templomos lovagok öröksége (német kalandf., 2. rész)

TV2

7.00 Látletet a Földről
7.25 Tv2 matiné
Benne: Óslények országa, Fifi virágoskertje, Roary, a versenyautó, Eperke legújabb kalandjai
11.25 Max Steel (am. sor.)
12.15 Egy tini naplója (vígj. sor.)
13.05 Két Testőr
13.35 Babavilág
14.05 Mindig nyár (am. sor.)
15.00 Sliders (am. sor.)
15.55 Az Ügynökség (kan.-am. sor.)
16.50 Rűzs és New York (am. sor.)
17.40 Crusoe (am.-angol-kan. kaland sor.)
17.40 Bűbájos boszorkák (am. sor.)
18.35 Vásvott szülők (am. vígj. sor.)
19.30 Tények
20.00 Magellán
20.35 Dr. T és a nők (am.-német rom. vígj., 2000)
23.05 A megtorló (am.-német akcióf., 2004)
Közben: Kenősorsolás
1.30 Boksz a sötétben (oros akcióf., 2005)
3.40 EZO.TV
4.40 Kalandjártat (ism.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán – reality show
7.00 Fején a nagyvilág
7.30 Teleshopping
8.00 Ízek, három szakács
9.00 Gaită Romániája
10.00 Teleshopping
10.30 Autóforum
11.00 Stílusútitok – life style magazin
11.30 Sport, diéta és egy sztár
12.00 Az 5 csillagos otthon
12.30 Kacsamesék
13.30 Mondenii – szórakoztató műsor
14.00 Idősek és nyughatatlanok
14.30 Karácsonyi lidércnyomás (amerikai animációs film, 1993) (ism.)
16.30 Anyacsere – reality show (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán – reality show
20.30 Kutyahideg (amerikai kalandfilm, 2006)
23.30 Forrest Gump (magyarul beszélő, amerikai filmszatóra, 1994)
3.00 Anyacsere – reality show (ism.)

KANAL D

8.30 Szegény gazdag gyerekek
9.30 Egyik házból a másikba
10.30 Az én felelősségemre (román vígjáték)
12.30 Hírek
13.30 Vendéglő nálunk otthon
14.45 A szív úra (sorozat)
16.45 Szerelem.ro (ismétlés)
18.00 D-Paparazzi (ismétlés)
18.45 A nap híre
19.00 Kanal-D Hírek
19.45 Ez Románia!
20.30 Esküvő meglepetésekkel
22.30 A szerelem átka
0.00 Gyilkos hasonmás (sp. krimi)

HÍR TV

8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Befutó
Az utánpótlás magazinja
9.30 BBC Reporters
10.05 Felfedező
10.30 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
11.05 Különkiadás
A kultúra kiönb kiadásban
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Paletta válogatás
14.30 GyógyHír (ism.)
Egészségügyi magazin
15.05 Garázs
15.30 Széles út (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Ösök tere (ism.)
17.05 Értékmentés más-ként (ism.)
17.30 Európai híradó (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Célpont (ism.)
19.05 Sziluett
20.00 Híradó
20.30 BBC Hard Talk (ism.)
21.05 Civil kaszinó (ism.)
22.00 Híradó 21
22.30 Riasztás (ism.)
A rendkívüli események műsora
23.05 Vetítő (ism.)
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
0.05 BBC Click (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétepitők – Falak
7.00 Hogyan készült? Fémkeresők, Őnjáró fűnyírógépek
8.00 Autókereskedők – VW T2 Panel Van
9.00 Hogyan csinálják? - Eiffel-torony / Hódeszkák
10.00 Állítólag... - Alaszkai mítoszok
11.00 A túlélés törvényei - A túlélés művészete
12.00 Aranyláz Alaszkában - Elérni az alapközetet
13.00 Akiből tengeralattjáró parancsnok lesz
14.00 Mike Brewer: Célkeresztben - Helikopterek
15.00 Tyson új viadala
16.00 Állítólag... - Egyetlen lövéssel
18.00 Tetkóváadás - Benin
19.00 Repülj velünk Alaszkába! - Robbanásveszély
21.00 A túlélés törvényei
22.00 Édesvízi szörnyek - Dzsungel
23.00 Mit nekem egy monstrum!
0.00 Állítólag... - Top 25
2.00 Szétepitők - Nyomás!

ETV

8.00 Reggeli Terefere
ism. **8.30** Zene **8.45** Zéltzó
ism. **9.00** Reggeli Terefere
ism. **9.30** Hitélet
ism. **10.00** Néptánc
16.00 Hitélet
ism. **16.30** Piacférfi
ism. **17.00** Kultúr-csepp
ism. **17.30** Több-szemközt
ism. **18.00** Hitélet
ism. **18.30** Híradó
19.00 Erdélyi Kávéház,
ism. **19.30** Híradó
20.00 Piacférfi
ism. **20.30** Híradó
21.00 Több-szemközt
ism. **21.30** Híradó
22.00 Kultúr-csepp

VASÁRNAP

2011. július 24.

A nap filmjei

RTL Klub, 20.30

A gyűrűk ura: A gyűrű szövetsége

Frodó, az ifjú hobbit egy gyűrűt kap Bilbótól, amiről kiderül, hogy az Egy Gyűrű, mellyel a Sötétség Ura rabszolgáskorba taszíthatja Középföldé népeit. Gandalf Völgyszugolyba küldi Frodót, ahol a tündék legbölcsebb vezetője, Elrond dönt a gyűrű sorsáról. Nincs más lehetőség, a gyűrűt el kell pusztítani Mordorban, a Végzet-katlanban.

TV2, 21.05

Apafej

A 32 éves Sonny legfontosabb feladatának azt tartja, hogy olyan távolról kerülje el a felnőtt életet, amennyire csak lehetséges. Aztán a sors közbeszól: barátjáné megelégedi idétlenségét és faképnél hagyja, mire Sonny, hogy imponáljon, magára vállalja nőülni készülő barátjának öt éves fiát. Am lehetetlen életmódján továbbra sem változtat, gyereknevelési módszerei pedig enyhén szólva is meghökkentők.

DUNA TV, 23.10

Alpha Dog

A megtörtént eset alapján készült film főszereplői dél-kaliforniai aranyifjak, akiknek a medencés vityillókban semmittevéssel vagy anyagozással töltött heverészség, illetve a partiról partira való sodródás olyan mértékben eltompítja a realitászérékét, hogy az néha fergetegesen vicces, máskor pedig rémisztő következményekkel jár. A helyi anyagelosztó, Johnny Truelove üzleti vitába keveredik egyik ügyfelével.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás

11.00 Híradás, Gyermekműsor

12.00 Híradás

12.05 Igehirdetés, Délkör

13.00 Híradás

13.05 Szól a nóta

14.00 Itthon, Erdélyben – faluműsor

15.00 Zenés üzenetek

16.00 Híradó

16.10 Zenés üzenetek

17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás

14.00 Hírek

14.10 Dalposta

15.30 Vidékről vidékre

16.00 Hírek

16.03 Operettparádé

16.30 Aranyhangok

17.00 Nosztalgiamuzsika

17.25 Rádióistentisztelet római katolikus

17.55 Hírek, adászárs

DUNA TV

7.35 Cimborá Retro

8.30 Az Ótestamentum

8.55 Kolumbusz Kristóf

9.25 Hol volt, hol nem volt...

9.40 Cspikerózsika (magyar mesejáték, 2010)

10.40 A madarak, akik halak szeretnek volna lenni

11.35 A tudomány műhelyében

12.10 Élőzörök: Hegykő

12.45 Híradó

13.05 Élő egyház

13.30 Élő népzene

14.05 Csellengők

14.30 A papucshős (magyar vígj., 1938)

15.50 Múltidéző

16.15 Dunáról fúj a szél

16.25 A hópárdus talpra áll (dok.)

16.55 Google:

A keresőprogram hatalma

17.25 Vannak vidékek

17.55 Talpalatnyi zöld

18.20 Kirakat

19.00 Híradó

19.30 Mese

20.00 Tuszványos - 2011

20.45 Heti Hírmondó

21.25 Klubszoba

22.25 Lélek Boulevard

22.50 Dunasport

23.10 Alpha Dog (am. krimi, 2006)

1.05 Koncertek az A38 hajón

m1

6.56 Balatoni nyár

10.00 Engedjétek hozzám

10.10 Így szól az Úr!

10.15 Katolikus krónika

10.40 Amikor gyermek voltam

10.55 Református magazin

11.25 Evangélikus templomok

11.45 Balatonfelvidéki református templomok

12.00 Református istentisztelet

13.01 Hírek

13.10 Úszó- és vízilabda világbajnokság, Úszás döntők (élő)

15.30 Szellem a palackból...

16.00 Az Ushuaia expedíció

16.50 OTP Bank LIGA (élő)

Videoton FC - MVM Paks labdarúgó-mérkőzés

19.00 Anno

19.30 Rocca parancsnok (sor.)

20.30 Híradó este

20.55 Sporthírek

21.10 Nevetni kell, ennyi az egész

22.05 Egy pasi, egy nő, sok lé meg egy BMW (francia vígj.)

23.35 Hírek

23.40 Sporthírek

23.50 Aranyfesz

0.20 Mona Lisa (angol krimi)

m2

6.50 Balatoni nyár hétvége

10.00 Mesék

11.50 Balett ABC Henriettel

12.05 Úszó- és vízilabda világbajnokság, Műugrás (élő)

13.20 Engedjétek hozzám

13.30 Katolikus krónika

14.00 Úszó- és vízilabda VB, Szinkronúszás (élő)

15.15 Tanúságtévők

15.40 Mikor gyermek voltam

15.55 A sokszínű vallás

16.05 Baptista magazin

16.35 Metodista ifjúsági műsor

16.40 Tamás mise

17.05 Mai hitvallások

17.35 Don Matteo (sor.)

18.25 Öregberény (sor.)

19.00 Voyager

19.35 Pom-Pom meséi

19.55 Montalbano felügyelő (sor.)

21.00 Híradó este

21.25 Sporthírek

21.30 McLeod lányai (sor.)

22.15 Koncz Zsuzsa Koncert

23.05 Havasi napsütés (magyar rom. f.)

0.40 Az én Antal Imrém

1.35 Szappanopera (svéd-dán vígj., 2006)

RTL KLUB

8.00 Kölyökklub

Benne: Lisa, Helló, Kitty!, Rupert maci, Kengyelfutó gyalogkukk, Hupikék törpikék, Frédi és Béné, avagy a két kőkorszaki szaki

11.00 Trendmánia

11.35 Asztro Show

12.30 Törzsutas

13.00 RTL Klub Híradó

13.10 Tengeri órjázat (krimisor.)

14.20 Magyar autósport-magazin

14.35 Forma-1, Német Nagydíj (élő)

Nürburgring, Nürburg Utána: 17.05 Hatoslottó-sorsolás

17.15 Míg a halál el nem választ (am. vígj. sor.)

17.50 A három testőr (osztrák-angol-am. kalandf., 1993)

20.00 RTL Klub Híradó

20.30 A gyűrűk ura: A gyűrű szövetsége (új-zél.-am. fant. kalandf., 2001)

Utána: RTL-hírek

0.00 Végsebesség (am. akció-vígj., 1994)

2.00 Portré

Riportmagazin

2.35 Smith (am. krimisor.)

TV2 TV 2

6.45 Reggeli gondolatok

7.15 Látlelet a Földről

7.45 Tv2 matiné

Benne: Csudalények, Őslények országa, Fifi virágoskertje

11.25 Max Steel (am. akciófilm-sor., 2000)

12.15 Mosoly Road Show 2011

12.45 Stahl konyhája

13.15 Kalandjázat

13.45 Talpig nő (ism.)

14.20 90210 (am. sor.)

15.10 Sliders (am. sor.)

16.00 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)

16.55 Bűbájós boszorkák (am. sor.)

17.45 Beethoven 6. (am. családi film, 2008)

19.30 Tények

20.00 Napló

20.35 Napló Extra

21.05 Apafej (am. vígj., 1999)

22.55 Zéro gyanúsított (am. thriller, 2004)

Közben: Kenósorsolás

0.45 El Mariachi, a zenész (am. akcióf., 1992)

2.10 EZO.TV

2.40 Napló (ism.)

3.05 Napló Extra (ism.)

3.30 Animációs filmek

HÍR TV

8.00 Híradó

8.30 Soroló

9.05 Iskolapélida (ism.)

9.30 Széles út (ism.)

Motoros életmód-magazin

10.05 Péntek 8 (ism.)

11.05 Célpont (ism.)

Oknyomozó riportműsor

11.30 Napról napra

Belpolitikai összefoglaló

12.05 Civil kaszinó

Hűsbavagó kérdések, civil válaszok

13.00 Déli híradó

13.30 Közvetlen ajánlat

14.05 Különkiadás (ism.)

A kultúra külön kiadásban

16.00 Híradó

Friss napi információk

16.30 Befutó (ism.)

Az utánpótlás magazinja

17.05 Garázs (ism.)

17.30 GyógyHír

18.00 Híradó

18.30 Hírvilág

19.05 Keresztmetszet

20.00 Híradó

20.30 Napról napra (ism.)

21.05 Kontraszt

22.00 Híradó 21

22.30 Értékmentés más-ként (ism.)

23.05 Vetítő

23.06 A Firtos falvai - Atyha (ism. terj. f.)

0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1

7.00 A hit világa - 1. rész (live)

7.50 Zarándokhelyek

8.00 A hit világa - 2. rész (live)

9.00 Ahogy elő van írva

9.30 Rajzfilmek

10.20 Népi hagyaték

11.00 A falu élete

11.50 Mezőgazdasági percek

12.00 A falu élete

13.00 Utolsó kiadás

14.00 Hírek, időjárásjelentés

14.30 Hannah Montana (amerikai sor.)

15.00 TVR 55 (live)

Liana Stanciu-val

16.00 Erdőn, hegyen (orosz f., 2010)

16.50 Történelmi emlékek

17.00 Dánutz S.R.L. (szórakoztató műsor) - 1-2. rész

19.00 Jóker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorsolás

19.40 Sport

20.00 Hírek

21.10 A hal neve: Wanda (amerikai-angol vígjáték, 1988)

23.00 Grey anatómiája (amerikai sor.)

0.40 Nosztalgikus évek - talk show

3.20 Sport (ism.)

3.40 Hírek (ism.)

TVR 2

7.00 Úszó- és vízilabda világbajnokság (élő)

9.00 Boldogulj egyedül!

9.30 Minden pénzt megér

10.00 Britannia High (drámasor.)

11.00 Csavargó halász

11.30 Motomágia (ism.)

12.00 Auto-mánia

12.30 Jamie 30 perces ebédje

13.00 Úszás

15.10 Virágot Algernonnak

17.00 Hírek

17.30 Balkáni szokások

18.25 Világutazó

18.30 Kaland és természet

19.00 Top cut

19.30 Nagy lábón

19.55 Győztesek

20.10 Prime Suspect: The Lost Child (angol-amerikai f. dráma, 1995)

22.00 Hírek

23.00 AG Weinberger zenei műsora

0.00 Mile High (angol vígj. sor.)

0.50 Világutazó (ism.)

0.50 Dokumentumfilm

1.40 Szentek és mesterségek (ism.)

2.10 Prime Suspect: The Lost Child (ang.-am. f. dráma) (ism.)

PRO TV

6.30 Star Wars: A klónok háborúja (anim. sor.)

7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

10.00 Egy lépéssel előre (román sor.)

11.00 Nem vagyunk mi angyalok (am. filmdráma) (ismétlés)

13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

13.05 Indiana Jones és a Végzet Temploma (amerikai kalandfilm, 1984) (ismétlés)

15.45 Maverick (am. kalandf., 1994)

19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés

20.30 Star Wars III. rész - A Sith-ek bosszúja (amerikai kalandfilm, 2005)

Sz.: Ewan McGregor, Natalie Portman, Samuel L. Jackson, Hayden Christensen, Ian McDiarmid

23.30 Lány a vízben (amerikai thriller, 2006)

2.00 Star Wars III. rész - A Sith-ek bosszúja (amerikai kalandfilm, 2005) (ism.)

ANTENA 1

5.40 101 kiskutya

7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)

9.00 Pisztruiatul: A szabadulás (román kalandfilm, 1973)

10.15 Szerelem a Fehér Házban (amerikai romantikus vígjáték, 1995) (ism.)

13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)

14.00 Sárkányszív (am. akcióf., 1996)

16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés

16.30 SuperBingo Metropolis (verseny show) (live)

HÉTFŐ
2011. július 25.

A nap filmjei

Pro Tv, 14.00
A tökéletes férj

A rendőrségen 2002. december 24-én jelentették be egy Laci Peterson nevű, nyolc hónapos terhes nő eltűnését. Bár az asszony férje, Scott Peterson együttműködött a zsarukkal, idővel egyre több gyanús körülmény merült fel a személyével kapcsolatban. Kiderült, hogy nem egészen úgy történtek a dolgok az eltűnés napján, ahogyan azt állította. Sőt, egy nő is felbukkant a színen.

m1, 21.10
A három testőr Afrikában

A francia idegenlégió sivatagi erődjében három jó barát romantikus kalandra készül. A titokzatos, gyönyörű szőke lány, Yvonne öccsét akarják felkutatni. A férfi a sivatag kel- lős közepén lévő büntetőtáborban raboskodik. Ide kell eljut- niuk. Kisebb csinytevések után mindhárman bekerülnek a büntetőtáborba, velük tart marcona tisztjük, Potrien is. A büntetőtábor helyén idilli körülményeket találnak.

DUNA Tv, 22.00
Hello Goodbye

Alain és Gisele megállapodott középkorú házaspár. Párizs- ban élnek, gyönyörű otthonuk, kiváló munkájuk van, az éle- tükben minden rendben van egészen addig a napig, míg fiúk meg nem nőül. Hirtelen rájönnek, hogy az életük üressé vált, valami újra lenne szükségük. Gisele-nek az az ötlete tá- mad, hogy költözzenek Izraelbe, ahol Alain megtalálhatná zsidó gyökereit.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

- 15.00 Híradó, kommentár
- 15.20 Magyar zenei lexikon
- 15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

- 11.00 Hírnegyedóra
- Pünkösöd - ünnepi műsor
- 13.05 Zenés üzenetek
- 14.00 Délutáni váltás
- Zenedoboz, Kalendárium
- 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
- 17.00 Híradás, Figyelő, Törvénytár
- 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

- 2.00 Éjszakai váltás
- 8.00 Hírek, sport
- 8.10 Hangoló
- 9.50 Hírek, műsorism.
- 15.00 Slágeróra
- 16.00 Hírek
- 16.15 Hétköznapok igazsága
- 17.00 Nap-óra
- 17.30 Zene, zene, zenelánc
- 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

- 7.00 Térkép (ism.)
- 7.35 Építészeti XXI (ism.)
- 8.05 Magyar elsők
- 8.30 Híradó - Reggel
- 8.45 Család-barát (ism.)
- 9.40 Főzés? Gyerekjáték!
- 9.50 A kék egér
- 9.55 Krisztofóró
- 10.05 Mikrobi
- 10.15 A dzsungel könyve
- 10.40 Ördögi szerencse (cseh mesef.)
- 11.15 Marco Polo (sor.)
- 12.30 Kívánságkosár
- 15.00 Híradó
- 15.15 Térkép
- 16.00 Heuréka!
- Megtaláltam!
- 16.30 Homo faber - A kézműves
- 16.45 A világ nagy kikötői
- 17.45 Duna anizx
- 18.05 Dakteri (am. kaland sor.)
- 19.00 Híradó
- 19.35 Mese
- 20.05 Szelek szárnyán (kan. sor.)
- 21.00 Híradó
- 21.10 Sporthírek
- 21.15 Közbeszéd
- 22.00 Hello Goodbye (francia-olasz-izraeli vígj., 2008)
- 23.35 Sportaréna
- 0.20 A többi néma csend (román filmdráma, 2007)
- 3.00 Közbeszéd (ism.)

TVR 1

- 6.15 Teleshopping
- 6.55 Románia himnusza
- 7.00 Reggeli híradó, időjárásjelentés
- 8.50 A palota ékköve (dél-koreai sorozat)
- 10.00 Replay (ism.)
- 12.40 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sorozat)
- 14.00 Hírek, időjárásjelentés
- 14.45 Kurier TV
- 15.15 Teleshopping
- 15.30 Krónika - magyar nyelvű műsor
- 17.00 Az élet
- 18.00 Hírek, időjárásjelentés
- 18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
- 19.45 Sport
- 20.00 Hírek, időjárásjelentés
- 21.00 Prim Plan (talk show) (live)
- 22.00 Mad Men - Reklámőrültek (am. sorozat)
- 22.55 Kontúr
- 23.00 Gray anatómiája (amerikai sorozat)
- 0.40 Elbow és BBC Con- cert Orchestra koncert
- 1.50 Curier Tv (ism.)
- 2.15 Prim Plan (talk show) (ism.)
- 3.05 Sport
- 3.20 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

VIASAT 3

- 10.40 Van, aki forrón szereti (amerikai vígjáték)
- 12.55 Két pasi (sorozat)
- 13.20 Egy kapcsolat szabályai (sorozat)
- 13.45 A Nagy Ő
- 15.35 Doktor House (ism.)
- 16.30 Monk (sorozat)
- 17.25 Gyilkos számok (ism.)
- 17.40 Két pasi (sorozat)
- 18.30 Gyilkos számok (sorozat)
- 19.15 Lehetetlen küldetés (ism.)
- 20.25 Két pasi (ism.)
- 21.25 Doktor House (sorozat)
- 22.25 A hasfel- metsző (thriller)

m1

- 6.56 Ma Reggel
- 9.15 Úszó- és vízilabda VB
- 10.00 Balatoni nyár
- 12.05 Drága doktor úr (vígj. sor.)
- 13.01 Híradó délben
- 13.15 Úszó-és vízilabda vi- lág bajnokság, Úzás döntők (élő) Élő közvetítés Shanghai-ból
- 15.25 Roma Magazin
- 15.55 Domovina
- 16.30 Szent István Vándorlás
- 17.00 Bűvölet (olasz sor.)
- 17.30 Híradó
- 17.41 Körzeti híradó
- 17.55 Balatoni nyár
- 18.55 India - Álmodj utján (brazil-indiai sor.)
- 19.40 Futótűz (am. sor.)
- 20.30 Híradó este
- 20.55 Sporthírek
- 21.10 A három testőr Afrikában (magyar vígj., 1996)
- 22.35 24 (am. sor.)
- 23.25 Hírek
- 23.30 Sporthírek
- 23.35 Írók szövetségben
- 0.05 Kamaszkorunk I egzszebb nyara: Amerika
- 0.35 Egymillió dolláros zsákmány (am. krimi, 1952)
- 2.20 Ma Reggel (ism.)

TVR 2

- 7.00 Teleshopping
- 8.00 A Simpson család (am. anim. sor.)
- 8.30 Anya, az állatorvos (német sorozat)
- 9.30 Jamie Oliver
- 10.00 Nagyszerű utazások
- 10.30 Nagylábon
- 11.00 Vallomások (ism.)
- 12.00 Hírek
- 12.30 A bajkeverő majom (am. anim. sor.)
- 13.00 Úszó-és vízilabda világ bajnokság, Úzás döntők (élő)
- 17.00 Kaland és természet
- 15.30 Boldogulj egyedül!
- 16.00 Anya, az állatorvos (német sorozat)
- 17.00 Hírek
- 17.25 Remix
- 18.30 Jamie Olaszországban
- 18.55 Adio
- 19.00 Három királyság (kínai sor.)
- 19.55 Győztesek
- 20.10 Prime Suspect: Az elveszett gyerek (angol-amerikai filmdrá- ma, 1995)
- 22.00 Hírek, sport
- 23.00 Murphy törvénye (amerikai akció sorozat)
- 23.55 Három királyság (kínai sor.)
- 0.50 Nagyszerű utazások (ism.)

SPORT.RO

- 7.00 Sport.ro Hírek
- 10.00 Pontos sportidő
- 12.00 Sport.ro Hírek
- 13.10 Külön kiadás
- 14.00 Sport.ro Hírek
- 15.00 Sport.ro Hírek
- 15.10 Pontos sportidő
- 16.00 Sport.ro Hírek
- 16.30 Pontos sportidő (live)
- 18.00 Sport.ro Hí- rek (live)
- 19.00 Pontos sportidő
- 19.05 Informáci- ók
- 21.00 Sport.ro Hírek (live)
- 22.00 Kombat.ro Lyon
- 23.00 Sport.ro Hí- rek (live)
- 0.00 Hírek

m2

- 6.56 Ma Reggel
- 9.15 Úszó- és vízilabda VB (élő)
- 10.00 Clic és Kat
- 10.05 Marci
- 10.30 Sherlock Holmes, a mesterkopó
- 10.50 A világ meséi
- 11.05 Slovenski Utrinki
- 11.35 Együtt
- 12.05 Körzeti magazin - Miskolc
- 13.01 Híradó délben
- 13.10 Balatoni nyár
- 15.00 Magyar elsők
- 15.15 Keménykalap és krumpliorr (magyar ifj. kalandf. sor.)
- 16.05 Szerellem a Hohenstein-kastélyban (sor.)
- 16.55 Házaspárba (sor.)
- 17.45 Múzeumtúra
- 18.10 Magyar rock
- 19.10 1100 év Európa kö- zepén
- 19.35 Janosch álommeséi
- 20.05 Sant' Angelo - Egy kórház hétköznapjai (sor.)
- 21.00 Híradó este
- 21.30 McLeod lányai (auszt. kaland sor.)
- 22.15 A Silla királyság ék- köve (sor.)
- 23.15 Záróra
- 0.10 India - Álmodj utján (sor.)
- 0.55 Futótűz (am. sor.)

PRO TV

- 6.00 Egy lépéssel előre (ism.)
- 7.00 Pro Tv hírek, Könyvbemutató
- 10.00 Maverick (am. kalandf., 1994) (ism.)
- 13.00 Pro Tv hírek, sport
- 14.00 A tökéletes férj (amerikai filmdráma, 2005)
- 16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
- 17.00 Pro Tv hírek, sport
- 17.45 Pistruiatul (román kalandfilm so- rozat)
- 19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 20.30 A szörny 2. (amerikai horror, 2007)
- 22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
- 23.00 CSI: New York-i helyszínelők (amerikai-kanadai krimi- sorozat)
- 23.30 Két pasi - meg egy kicsi (angol-amerikai sorozat)
- 0.00 A szörny 2. (amerikai horror, 2007) (ism.)
- 1.30 Pro Tv hírek, időjárásjelentés (ism.)
- 3.00 Pistruiatul (román kalandfilm so- rozat) (ism.)

ACASĂ

- 8.15 Analia másik arca
- 9.45 Dona Barbara (so- rozat)
- 12.45 Lázadó szere- lem (sorozat)
- 14.30 Clase 406 (sorozat)
- 15.30 A csaló (mexikói sorozat)
- 16.30 Igaz történetek
- 17.30 Vad szív (mex. so- rozat)
- 18.30 Szerelme köny- nyek (sorozat)
- 19.30 Örök- sők (amerikai-kol. drá- masorozat)
- 20.30 Kassandra (sorozat)
- 22.00 Éjszakai történetek
- 22.30 Auróra (amerikai sorozat)
- 23.30 Clase 406 (sorozat)

RTL KLUB

- 6.30 Top Shop
- 7.00 Fókusz Plusz Maga- zin (ism.)
- 7.25 Fókusz Reggel
- Közszolgálati magazin
- 7.55 Reggeli
- Reggeli magazinműsor
- 10.05 Rubi, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sorozat)
- 11.05 Top Shop
- 13.00 RTL Klub Híradó
- 13.10 Asztro Show
- 14.30 Fél kettő Magazin a legjobb történetekkel
- 15.20 Tűzszekerek (angol filmdráma, 1981)
- 17.45 Remington Steele (amerikai sorozat)
- 18.55 Ezel - Bosszú mindhalálíg (török sorozat)
- 20.00 RTL Klub Híradó
- 20.40 Fókusz
- 21.20 Szuperhekus kutyabőrben (am. akció-vígj., 1995)
- Sz.: Chuck Norris, Michele Lamar Richards
- 23.10 Hazudj, ha tudsz! (am. krimisor.)
- Utána: RTL hírek
- 0.20 Jóravaló feleség (am.-német-holland film- dráma, 2002)
- 2.10 Reflektor
- Sztármagazin

ANTENA 1

- 6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 10.00 Sajtószemle
- Mircea Badea-val
- 11.00 Herkules (amerikai sorozat)
- 12.00 Bionic Woman (amerikai akciófilm-so- rozat)
- 13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 14.15 Mutassalak be a szüleimnek
- 16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora
- 19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 20.20 Doktor zsványok (angol kalandfilm, 1999)
- 22.15 Canan - Lopott sors (török drámasorozat)
- 23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
- 23.50 Bűnös show - Dan capatos szóra
- 1.00 Egy Jenki Artúr király udvarában (amerikai vígjáték, 1989)
- 3.00 Knight Rider (amerikai akció sorozat)
- 3.45 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorge műsora (ism.)

FILM+

- 8.05 Televíziós vásárlás
- 11.10 A vadnyugat fiai (amerikai western)
- 13.10 Lagzi-randi (amerikai vígjá- ték)
- 14.40 K2 (amerikai- japán-angol kalandfilm)
- 16.45 Fergetegek forga- tás (amerikai vígjáték)
- 18.30 Extralarge (ameri- kai-német-olasz vígjáték)
- 20.15 Robotzaru 4. - Sötét igazság (am.-kan. ak- ciófilm)
- 22.00 Az Igazság mecénása (arubai-am.-dél- af. akcióf.)
- 23.45 A sötét- ség őrei (am. horror)

TV2

- 7.00 Magellán (ism.)
- 7.25 Tények Reggel
- 7.55 Mokka
- 10.00 Mokka habbal
- 10.45 Stahl konyhája (ism.)
- 10.50 Babapercek
- 11.00 Teleshop
- 12.30 Született kémek (rajzf. sor.)
- 12.55 Tartsd a szád és énekelj!
- 14.30 EZO.TV
- 15.40 Seherezáde (török drámasor.)
- 16.40 Rex felügyelő (osztrák-német krimisor.)
- 17.35 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
- 18.30 Seherezáde (török drámasor.)
- 19.30 Tények Hírműsor
- 20.10 Aktív
- 20.55 Hóhullám - Szórakoztató műsor
- 21.25 NCIS (am. krimisor.)
- 22.25 NCIS: Los Angeles (am. krimisor.)
- Közben: Kenósorsolás
- 23.20 Aktív
- 23.25 Különleges ügyosz- tály - Párizs (fr. krimisor.)
- 0.25 Tények Este
- 0.55 EZO.TV
- 1.30 Rókvadászat (am.-boszniai-horvát f. dráma, 2007)
- 3.05 Magellán (ism.)

PRIMA TV

- 6.00 A cseresznye a tortán - reality show (ism.)
- 7.00 Nyomoz a professzor (amerikai krimi, 2006) (ism.)
- 9.00 Teleshopping
- 9.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
- 10.30 Specialisták
- 11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ismétlés)
- 12.30 Teleshopping
- 13.00 Kacsamesék (am. rajzf.)
- 13.30 Teleshopping
- 14.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
- 15.00 Crusoe (am.-angol-kan.-dél-af. ka- land sor.)
- 16.00 Titkos szerelmek (telenovella)
- 17.00 Lököttek (román sorozat)
- 18.00 Hírek, időjárásjelentés
- 19.00 Sport
- 19.30 A cseresznye a tortán
- 20.30 Horia akadémiaja - kulináris műsor
- 22.15 Lököttek (román sorozat)
- 23.00 Titkos szerelmek (telenovella)
- 1.00 Ósrobbanás (amerikai katasztrófa f., 2004)
- 3.00 Hírek (ism.)

KANAL D

- 7.30 Reggeli kávé
- 10.00 Családi történet
- 12.30 Kanal-D Hírek
- 13.15 El- lenállástesz
- 14.30 Tele- shopping
- 14.45 A szív úr- nője (török sorozat)
- 16.45 Nevezzünk
- 17.15 Légy a házastársam
- 18.45 A nap híre
- 19.00 Kanal-D Hírek
- 20.00 Ne- vessünk
- 20.30 Szerelem és büntetés (török film)
- 22.30 Szemek az árnyék- ban
- 0.00 Eli Stone (ame- rikai sorozat)
- 1.00 Kanal- D Hírek

HÍR TV

- 7.00 Befutó (ism.)
- 7.30 Soroló (ism.)
- 8.00 Híradó
- 9.05 Kontraszt (ism.)
- 10.05 Napról napra (ism.)
- 10.30 Riasztás extra (ism.)
- 11.00 Híradó
- 11.30 Európai híradó (ism.)
- 12.05 Széles út (ism.)
- Motoros életmód-magazin
- 12.30 Hírvilág (ism.)
- 13.00 Déli híradó
- 13.35 Hungarorama
- 14.05 Soroló (ism.)
- 14.30 Garázs (ism.)
- 15.05 Civil kaszinó (ism.)
- Hűsbavágó kérdések, civil válaszok
- 16.00 Híradó (ism.)
- Friss napi információk
- 16.30 BBC Click (ism.)
- A BBC informatikai maga- zinja
- 17.05 Célpont (ism.)
- Oknyomozó riportműsor
- 17.30 Paletta
- 18.00 Híradó
- 18.30 Panaszkönyv
- 19.05 Vonalban (ism.)
- 20.00 Híradó
- Friss napi információk
- 21.05 Rájátszás
- 22.00 Híradó
- 22.35 Lapzártá
- 23.00 Híradó
- 23.30 Pálya
- 0.05 Rájátszás

DISCOVERY

- 7.00 Hogyan készült? Mozgóképcső, Motorkerékpár-motorok
- 8.00 Autókereskedők - Triumph Stag
- 9.00 Hogyan csinálják? 10.00 Hogyan készült? Repülésszimulátor, hagyományos könyvkötés
- 11.00 Édesvízi szörnyek - Dzsungel
- 12.00 Amcsi motorok - Go Daddy
- 13.00 Autókereskedők
- 15.00 Állítólag... - Pusztító erejű hangszórók és vezetési technika
- 16.00 Hogyan készült? 18.00 Amcsi motorok
- 18.00 Édesvízi szörnyek - Óriás kajmánhal
- 19.00 A túlélés törvényei - Guatemala
- 20.00 Állítólag... - Nyilgépfgyver
- 21.00 Hogyan készült? 22.00 Ross Kemp: Extrém világ
- 23.00 Elraboltak - megmentettek, A remény
- 0.00 Autókereskedők - Mini Moke
- 2.00 A túlélés törvényei - Szahara
- 3.00 Állítólag... - Nyilgépfgyver

ETV

- 7.00 Napraforgó
- 9.00 Kultúrcepp, ism.
- 16.00 Híradó
- 16.15 Kultúrcepp ism.
- 16.35 Kárpát Exp- ressz
- 17.00 Ájtjáró
- 17.30 Híradó
- 17.40 Izelítő
- 17.50 Egészséges percek
- 17.55 Könyvajánló
- 18.00 Reggeli terefere
- 18.30 Híradó
- 19.00 Piacter
- 19.30 Híradó
- 20.00 Mes- ter József: Éléskamra, dokf.
- 20.40 Zene
- 21.00 Piacter, ism.
- 21.30 Hír- adó
- 22.00 Ájtjáró, ism.
- 22.30 Híradó

Július 22., péntek

Az év 28. hete és 202. napja, hátravan 163 nap

Ma a **Magdolna, Lenke** és **Mária** nevéket köszöntjük.

A Magdolna női név, a héber eredetű Magdaléna magyar alakváltozata.

A Lenke 19. századi magyar névalkotás a német (Lenchen) és a szláv (Lenka) névből.

A Mária bibliai eredetű női név. Eredeti héber formája Mirjam volt, ez a görög és latin bibliafordításokban módosult. Jelentése megfeytetlen, minden magyarázata vitatott. Lehetséges jelentései: a) mirha, az ókor egyik legdrágább illatszere b) keserű(ség).

Szombaton **Lenke** és **Apollinár**-névnap lesz. Vasárnap a **Kincsek** és a **Kingák** ünnepe lesz.

Évforduló

• 1456 – Hunyadi János nándorfehérvári diadala a II. Mehmed szultán vezette török haderő felett (július 21. és 22.)

• 1972 – A szovjet Venyera-8 szonda eléri a Vénusz felszínét és mérési adatokat közvetít.

Szombat, július 23.

• 1290 – Trónra lép III. András király, az utolsó Árpád-házi uralkodó.

• 1914 – Az Osztrák–Magyar Monarchia ultimátumot intéz Szerbiához (ennek visszautasítása nyomán, július 28-án a Monarchia hadat üzen, megkezdődik az I. világháború).

Vasárnap, július 24.

• 1897 – A világon elsőként, Tatán, este fél kilenckor, 21 helyen gyulladnak fel utcai acetilénlámpák.

• 1947 – Brandenburg tartomány létrejötte.

Vicc

– Mi az abszolút tragédia?
– Amikor a tiszavirágnak peches napja van.

Recept

Fűszeres sült karfiol

Hozzávalók 4 főre: 2 fej karfiol, olívaolaj, só, bors, őrölt cayenne bors vagy chili, jó minőségű keserű kakaópor.

Elkészítése: A megmosott, megszárított karfiolt rózsáira szedve, olívaolajban megforratjuk, gazdagon sózzuk, borsozzuk. Alufóliával bélelt gáztepsibe rendezzük. Megszórjuk egy nagy csipet őrölt cayenne borsal vagy leheletnyi csilivel. Vékony rétegben keserű kakaóport szitálunk a karfiolrósákra. Előmelegített forró sütőben 35-40 perc alatt puhára sütjük.

A hatos lottó nyerőszámai:
10, 42, 2, 20, 35, 19.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Ügyeljen arra, hogy adósságba ne keveredjen, még akkor se, ha túl jönnek ígérek az ajánlat. Inkább később vásárolja meg a kívánt dolgot. Szabadidejét töltse nyugalomban, a természetben.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

Sokat tévóvázik egy szerelmi ügygel kapcsolatban, mert bölcsen belátja, hogy nem vezetne nyugalomhoz, boldogsághoz. Ráadásul még másnak fájdalmat is okozhatna.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

Egy új ismerőse iránt azonnal vonzalmat érez. Izgalommal teli, csodálatos érzés hatja át. Mindezek ellenére legyen nagyon óvatos. Ne ígérjen olyat, amit már előre tud, hogy nem bír teljesíteni.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Ezen a nyáron álmait egy időre félre kell tennie. Egy kis megnyugvással, higgadsággal ott kell folytatnia, ahol abbahagyta, s nem szabad fejfel mennie a falnak.

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)

Fontos Önnek a kellemes munkahelyi légkör, meg az is, hogy ott kapcsolatokat ápoljon. Téves felfogás azonban, ha nyaralás helyett is feláldozza magát, és elvárja, hogy ezért szeressék Önt.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.) Csak félve mer a jövőbe tekinteni, pedig most pontosan ezt kellene tennie.

Igyekezzen jó viszonyban lenni a környezetében élőkkel, ne legyen beképzelt az eredményei miatt.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Párja szeretné Önt legalább a hét végén kirángatni a mőkuskerekéből. Egy kis környezetváltozás jót tenne mindkettőtöknek.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Kiseb munkahelyi kellemetlenség érheti, de ez nem befolyásolja előmenetelét. A hétvége majd kárpótolja, hiszen kiderül, Önnek volt igaza.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Meggondolatlansága kínos helyzetbe sodorhatja. Párja csak nehezen hajlandó megbocsátani az Ön könnyelműségét. Szerinte ugyanis inkább közömbösségről van szó.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Remek társaság veszi körül, akikkel vidáman elbeszélgetnek. Arra ügyeljen, hogy ez ne menjen a feladatai elvégzésének rovására, mert azzal csak saját magának ártana.

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)

Bonyolult helyzetek adódnak, amelyekből kellemetlenség származik. Igyekezzen mindent a helyére tenni, és utána kapcsolódjon ki barátjával.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

A mai nap kitűnő a vásárlásra, remek dolgokat talál, melyek örömet szereznek. Néhány új ruha teljesen feldobja kedélyét. Este ne feledkezzen el szerelmének tett igéretéről.

Ma

Készült: **Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál**

Erdélyben és a Kárpátok vonulatában gyakran megnövekszik a felhőzet, és többfelé előfordul zápor, zivatar. Másutt kevesebb lesz a felhő, sok napsütés valószínű. A szél időnként megerősödik, egy-egy viharos lökés is lehet.

A következő napok időjárása

Szombat: Változóan felhős lesz az ég, sok napsütés valószínű. Csak elvétve lehet zápor, zivatar.
Vasárnap: Többnyire erősen felhős lesz az ég, többfelé számíthatunk esőre, záporra, zivatarrá.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	25°C	14°C
Brassó	22°C	12°C
Bukarest	28°C	16°C
Csiksztereda	20°C	12°C
Kolozsvár	23°C	12°C
Marosvásárhely	23°C	13°C
Nagyvárád	22°C	14°C
Szatmárnémeti	20°C	11°C
Temesvár	23°C	14°C

Anyósfigyelmeztetés

Horváth István

***	BIBE RÉSE!	VALAKINEK KIJÁR, ILLIK	LETARTÓZTATÁS	***	ÉLETÚT ALAKULÁSA	GÉMES IS LEHET!	HATÁR-RAG	... DIOR; DIVAT-MÁRKA	...MÁSZÓ
ÓRÁKBAN IS MÉRİK!				VÁZLAT IJEDTSÉG					
AMERIKAI ÍRÓ (WILLIAM)									
***	TELJESEN ELPUSZTÍT						PERU RÉSE!		
KANCSÓ-FÉLE	ÉRDEMESIT					... ÉJI ZENE (MOZART)	ELLENKEZŐ IRÁNYÚ		
OCSÚDIK, ESMÉL					PISZOK, SZENNY	AJÁNL, JAVASOL			
LARGE (RÖV.)		UJJAIVAL ÉRZÉKELO			BARNÁS SZÖRÜ LÓ				
NÉMA TIBII!		AFRIKAI HOLLAND	ALUL LEVŐ						TANÁCSADÓ TESTÜLET (RÖV.)
BUSZ KÖZLEKEDÉSE			DUPLÁN; NAGYAPO						
LONDONI VILLAMOS						PENGETŐ-HANGSZER			

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31. sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847, E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező:
Osváth Annamária

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó), Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

és a Szabad Sajtó Alapítvány

Apróhirdetés

Magyar tulajdonban levő kereskedelmi cég fiatalos, sales területen jártas kollegát keres projektmenedzseri (bukaresti irodai) munkakörre.
A CV-ke-t a cz.tunde@yahoo.com e-mail címre várjuk magyar nyelven.

Hároméves kislány mellé keresünk magyarul jól beszélő (magyar anyanyelvű), nem dohányzó gyermekgondozót Bukarestbe, a Drumul Taberei lakónegyedbe. Munkaprogram: 8.30–18.30. Érdeklődni az alábbi telefonon: 0721-204620.

95 FM SICULUS Rádió

Sláger Rádió fm 105.9

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ FM 95,6
www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Liga-1: indul a pontvadászat

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ Ma három mérkőzéssel megkezdődik a román labdarúgó élvonal 2011/12-es küzdelemsorozata, s a 94. kiírás nagy kérdése, hogy sikerül-e megszakítani a vidéki csapatok sorozatát? A legutóbbi négy bajnokságot ugyanis a Kolozsvári CFR 1907, az Unirea Urziceni, ismét a CFR 1907 és a Galaci Oțelul nyerte, miután azelőtt zsinórban 16 fővárosi siker született, a Steaua (9 bajnoki cím), a Dinamo (5) és a Rapid (2) révén.

A nyári szünetben a licenc-botrányok tartották ébren az érdeklődést, s a nemzetközi Sportdöntőbíróóság, a CAS határozatai megváltoztatták az induló mezőny összetételét: a Temesvári Poli, a Besztercei Gloria és a Nagyvárad Bihar FC nem játszhat a Liga-1 ma rajtoló bajnokságában, amelyben azonban nem kevesebb, mint öt olyan csapat játszik, amely tavaly még a második vonalban szerepelt. A hazai szakma minden eddiginél érdekesebb és kiegyensúlyozottabb pontvadászatot jósol, amelynek végén a Rapid, a Vaslui, a CFR 1907, a Steaua, a Dinamo és a címvédő Oțelul is révbe juthat.

Jelenet egy Rapid–Dinamo meccsről. A tavalyinál is élesebb küzdelemre számítanak a szakemberek

Mindjárt ma két bajnokéslyes csapat össze: a Rapid a Vaslui együttesét fogadja de nem a Giulești-en, hanem a Regieben (18.30 óra, *DigiSport*). A fővárosiak sokat erősödtek Alexa, Apostol, Deac, Oros, Teixeira és Burcă révén, s tromfjuk Răzvan Lucescu edző visszatérése is. A másik oldalon az összeszkosság tűnik a moldvai gérda fő erényének, no meg Wesley,

Adailton és Simărtean gólerőssége. Tavaly a Dinamo tíz gólt lőtt a marosvásárhelyieknek a két meccsen, de a ma esti találkozón (20.20 óra, *Antena 1*) csöppet sem lesz könnyű dolga az utolsóként Sorin Ghioneával megerősödött MFC-vel szemben.

Szintén ma, 22 órától (*DigiSport*), bemutatkozik az egyik újonc: a CS Mioveni a Kolozsvári U-t fogadja. Az

“autógyáriak” tapasztalt játékosokat vásároltak – Dică, Neaga, Iordache, Mărgăritescu, Tănăsă bárhol megállná helyét –, de kolozsváriak idén sokkal többet szeretnének elérni a tavalyi 11. helynél.

Szombaton (17 óra, *DigiSport*) bemutatkozik a Bukaresti Steaua is, Szébenben, a váratlanul élvonalba került Voința vendégeként. Roni

▶ Röviden

Uruguay–Paraguay finálé

Ötödik mérkőzésén is döntetlent (0-0) játszott Paraguay labdarúgó-válogatottja a Copa América idei sorozatában, azonban büntetővel

ismét nyert (5-3), ezúttal a Venezuela elleni elődöntőben. A másik ágon Uruguay Luis Suárez (*képtünkön*) duplájával verte 2-0-ra Perut. A Paraguay–Uruguay fináléra vasárnap kerül sor.

Halep–Begu döntő fele?

A Bukarestben zajló, 100 ezer dolláros ITF-teniszturna lapzártáig befejeződött negyedöntőiben: Simona Halep (1.)–Alexandra Cadanțu 6-3, 1-6, 7-6 (5), Irina Begu (2.)–Maria Elena Camerin (olasz, 7.) 2-6, 6-0, 6-0, Laura Pous-Tio (spanyol, 5.)–Sorana Cîrstea (3.) 7-6 (6), 1-6, 6-4.

Vidi-győzelem, mégis búcsú

Labdarúgás

T. J. L.

▶ Hiába játszott jól az első 45 percben és lőtt is három gólt ellenfelének, a Videoton nem jutott túl a labdarúgó-Bajnokok Ligája második selejtezőkörén a Sturm Graz ellenében. Szerdán este, Székesfehérváron, Paulo Sousa tanítványai háromszor is vezettek Elek (27.), Sándor (32.) és Lipták (45.) révén, de csak utóbbi találatára nem érkezett osztrák válasz, s így lett a Videoton–Sturm 3-2. A magyar válogatott Szabics Imrét foglalkoztató graziak összesítésben 4-3-mal jutottak a BL-selejtező 3. körébe. További szerdai eredmények: APOEL (ciprusi)–Skenderbeu (albán) 4-0 (továbbjutott az APOEL 6-0-lal), Kisinyovi Dacia (moldvai)–Zestafoni (grúz) 2-0 (tj. a Zestafoni 3-2-vel), Bprac Banja Luka (bosnyák)–Maccabi Haifa (izraeli) 3-2 (tj. a Maccabi Haifa 7-4-gyel), Bredablik (izlandi)–Rosenborg Trondheim (norvég) 2-0 (tj. a Rosenborg 5-2-vel). A harmadik selejtezőkör mérkőzéseire a jövő hét kedden és szerdán kerül sor, a FC Vaslui Arnheimben mérkőzik meg (július 26-án) a holland bajnoki ezüstérmes Twente Enschedevel. ◀

Magyar remi Sanghajban

Turós-Jakab László

▶ A magyar női vízilabdaválogatott tegnapi utolsó csoportmérkőzésén 9-9-re végzett az olimpiai bajnok holland együttesel a sanghaji „vizes” világbajnokságon, így a harmadik helyen zárt az A jelű kvartettben. Bujkáké 3-6-ról álltak fel, a zárónegyed vége fele már 9-8-ra vezettek, de az utolsó percben belül nem tudták belőni a győztes gólt. A hollandok ellen Bujka (3), Szűcs (2), Keszthelyi (2), Tóth és Drávucz volt eredményes.

A döntetlen miatt Merész András együttese a hollandok mögé szorult az A csoport végső táblázatán. A nehezebb ágra került, és szombaton – romániai idő szerint 10:30 órától – a B betűjelű kvartettben második helyen zárt ausztrálokkal csapat össze a nyolc közé jutásért. Az A jelű kvartett tegnapi második meccsén az Egyesült Államok 14-4-re nyert Kazahsztán ellen és csoportnyertesként egyenesen a legjobb nyolc közé jutott.

További eredmények: Spanyolország–Brazília 12-4 (C), Görögország–Oroszország 27-2 (B), Kanada–Új-Zéland 11-4 (B), Olaszország–Kína 10-9 (D). A címvédő amerikaiak mellett Kanada (B), Görögország (C) és Olaszország (D) jutott csoportelső-

Csen Zso-lin toronyugró-bajnok

ként a legjobb nyolc közé. A magyar–ausztrál és holland–új-zélandi összecsapások mellett orosz–kubai és spanyol–kínai párharcokat rendeznek szombaton a negyedöntőbe jutásért.

Ma zárul a csoportkör a férfi vízilabda tornán is. Az A csoportban a magyaroknak egy döntetlen is elég a spanyolokkal, hogy megőrizék első helyüket, e romániai idő szerint 12 órakor kezdődő párharcról az M2 számol be élőben. A románok a B csoport harmadik helyéért játszanak a házigazda kínaiakkal, ez a meccs zárja a csoportkört (16 óra, *TVR 2*). Ha megverik a kínaiakat, a románok a montenegróiakkal játszanak a legjobb nyolc közé jutásért.

A többi találkozó: Kanada–Brazília (C), Horvátország–Japán (C), Egyesült Államok–Dél-Afrika (D), Olaszország–Németország (D), Montenegró–Kazahsztán (A), Szerbia–Ausztrália (B).

A nyílt vízi úszók 5 km-es csapatversenyét az amerikaiak nyerték: Ashley Grace Twichell, Andrew Gemmell és Sean Ryan és ideje 57:00,6 perc. Az ezüstérmes Ausztráliának (Melissa Gorman, Rhys Mainstone, Ky Hurst – 57:01,6 perc), a bronz pedig Németországnak (Isabelle Härl, Jan Wolfgarten, Thomas Lurz, e – 57:44,2 perc) jutott. Ma az 5 km-es táv döntőit rendezik meg, szombaton pedig a női és férfi 25 km-rel zárul a sportág műsora. A korábbi hathoz hasonlóan a sanghaji vizes világbajnokság hetedik, tegnapi műugró számát, a női toronyugrást is kínai versenyző nyerte meg. A 10 méteres viadalon a szinkrontoronyugrásban is győztes Csen Zso-lin (405,30 pont) volt a legjobb, honfitársnője, Hu Jatan (394,00) előtt. A bronzérmes a két évvel ezelőtti, Rómában világbajnok mexikói Paola Espinosa (377,15) szerezte meg.

A műugrók vasárnap fejezik be szereplésüket, a férfiak 10 méteres fináléjával. Korábban 3 méteren osztanak érmeiket, ma a férfiaknak, holnap pedig a nőknek. ◀

Belejöttek a magyarok

Sakk

T. J. L.

▶ Tétova kezdés után nagyon elkapták a fonalt a kínai Ningpóban zajló sakk-csapatvilágbajnokságon a magyar sakkozók, akik zsinórban három győzelemnél tartanak. A negyedik fordulóban az olimpiai bajnok Ukrajnát (2,5–1,5), a tegnapi ötödikben pedig Izraelt (3,5–0,5) győzték le Lékóék akik a harmadik helyről várják a folytatást. Legközelebb az amerikaiakkal játszanak a magyarok. **További eredmények:** Oroszország–Azerbajdzsán 1-3, Izrael–India 1,5-2,5, Egyesült Államok–Kína 0,5-3,5, Örményország–Egyiptom 3,5-0,5, Egyiptom–Oroszország 0,5-2,5, Kína–Örményország 1,5-2,5, India–Egyesült Államok 1-3, Azerbajdzsán–Ukraina 1,5-2,5.

Az állás: Örményország 8 pont, Oroszország, Magyarország 7-7, Ukrajna 6, Azerbajdzsán, Kína, Egyesült Államok 5-5, Izrael 4, India 3, Egyiptom 0.

Ma pihennek a csapatok, majd az utolsó négy fordulót szombattól keddig rendezik. ◀

Rangos mezőny Gyulán

Atlétika

Hírösszefoglaló

▶ Két világbajnok rúdugró, a német Tim Lobinger és az olasz Giuseppe Gibilisco is indul a Puskás Ferenc Stadionban szombaton sorra kerülő Gyulai István Memorial Atlétikai Magyar Nagydíjon, közli az *MTI*. Lobinger a sportág egyik legendás alakja, egyike azon keveseknek, akik már átugrották a búvós 6 méteres magasságot. Fedett pályás világbajnoki címét 2003-ban Birminghamban szerezte, de nyert két fedett Európa-bajnokságot is. A német sztár ráadásul nagy showman, a közönség és a

média egyik nagy kedvence. Gibilisco 2003-ban Párizsban nyert vb-aranyat, majd az athéni olimpián bronzérmes szerzett. Tavaly Barcelonában az Európa-bajnokságon negyedik volt. A mezőny tagja lesz az a Malte Mohr, aki az *All-Athletics.com* aktuális világranglistáján a második helyen áll. A 25 éves német rúdugró tavaly Dohában ezüstérmes szerzett a fedett világbajnokságon, idén pedig bronzérmes lett Párizsban a fedett Európa-bajnokságon. A résztvevő listáját az amerikai Derek Miles, a német Fabian Schulze (világranglista 10.) és a cseh Michal Balner (fedett vb-6.) teszi teljessé. ◀

Itthon is élő mozgóképek

Cătălin Mitulescu rendező úgy véli, a jó alapötlet megeléje sokszor nehezebb, mint az anyagiak megteremtése

A külföldön sikeres, díjazott filmek mellett olyan alkotásokra is szükségünk van, amelyek a hazai nagyközönséget is megmozgatják – hangsúlyozza beszélgetőpartnerünk, az új hullámos román filmrendezői vonulat markáns alakja. A Cannes-ban bemutatott *Loverboy* rendezője szerint a román médiában nagyfokú felületesség érhető tetten, mindenki a nézettség után szalad, miközben semmiségekről számol be, így tehát a filmekre hárul az a feladat, hogy az emberek elé tárják a valóban fontos témákat, konfliktusokat.

Farkas István

► *Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii (Hogyan töltöttem el a világvégét)* című alkotása és legutóbbi nagyjátékfilmje, a *Loverboy* között öt év telt el. Miért várt ennyit? Hiszen a fiatal új hullámosságok – ezt jó értelemben mondom – csak úgy ontják magukból a filmeket...

– Nem tudom, hogy ez valójában rövid vagy pedig hosszú periódus-e, de igazából én nem ültem tétlenül. Az öt év alatt folyamatosan dolgoztam a forgatókönyvön, át- meg ártírtam, csiszoltam, és hát ennyi időre volt szükségem ahhoz, hogy elkészítsem. Több változatát is leírtam az alaptörténetnek, de nem volt elég önbizalmam ahhoz, hogy ezek bármelyikét is leforgassam. Bevallom, egy idő után eléggé nagy nyomást éreztem amiatt, hogy csak telnek, telnek a hónapok, évek, és én még nem tartok a forgatásnál. Most azonban a vetítéseken visszagondolva az alkotási folyamatot, úgy érzem, hogy kellett ez az öt év. Azt gondolom, hogy ez így természetes, hiszen egy rendezőnek, főleg az első filmje után, szüksége van egy úgynevezett „asszimilációs időszakra”, szükség van arra, hogy leülepedjenek az első film elkészítése során szerzett tapasztalatok. És nem utolsósorban sok erőt kell gyűjteni a folytatáshoz – és ez nem mindig egyszerű, sem művészi, sem egyéb szempontból.

► **Második nagyjátékfilmje mennyire része ennek a tanulási folyamatnak?**

– A debütfilmet, mondhatni, ösztönszerűen készíti el az ember, a legtöbb esetben személys történetből indul ki, sokáig csiszolhatja magában, gyűjti rá a pénzt, így rendkívül élményszerű alkotást

tást vetít vászonra. Ezután, látva, hogy milyen a film fogadtatása, megérti azt, hogy pontosabban mit és hogyan kell cselekednie. Ezért van az, hogy az első film után nem mindenki érez elég motivációt arra, hogy ismét a kamera mögé álljon. Túl sok a nehezen teljesíthető kritérium, a fölösleges aggodalom.

► **Könnyű vagy nehéz filmet készíteni Romániában?**

– Az a tapasztalatom, hogy a finanszírozási gondok, nehézségek már a múlt sírámai. Ha valaki nem akar extra költségvetésű filmet készíteni, hollywoodi mintára, akkor viszonylag könnyű leforgatnia. A nehézség igazából abban áll, hogy kell egy remek ötlet, egy jó forgatókönyv.

► **Az Erdélyi Nemzetközi Filmfesztivál zsűrijének egybehangzó véleménye szerint egyelőre nem kell attól tartani, hogy megtorpan a romániai filmes új hullám sikersorozata, mivel egyrészt nagyon jó rendezők képviselik azt, másrészt pedig az országban rengeteg a megfilmesíthető téma, így nem kerülhetnek alkotói válságba a rendezők. Ezzel szemben ön most azt mondja, hogy a romániai filmkészítők számára az igazi kihívás a téma megtalálása, nem pedig az anyagiak.**

– Elismerem, hogy valóban rengeteg a megfilmesíthető téma itthon – konfliktusok, frusztrációk, szélsőségek –, de továbbra is fenntartom, hogy a rendezők legáltalánosabb problémája a film alapötletének a megtalálása. Nem mindegy, hogy a témát, ami, ismétlem, valóban a földön hever, hogyan dolgozod fel, miképpen tudod megfogni. Nem mindegy a körítés, hiszen ahogyan a legfinomabb ételt is

lehet úgy tálalni, hogy az ember megundorodjon még a látványától is, úgy egy jó alaptörténetet is meg lehet filmesíteni rosszul vagy jobb esetben gyengén. A rendezők számára a kihívás tehát az, hogy ezt a földön heverő témát úgy dolgozza fel, hogy minél többen megnézzék – ha úgy tetszik: a nagyközönség is vevő legyen rá.

► **Van a román filmeknek „nagyközönsége”, vagy inkább arról beszélhetünk, hogy eltűnt a hagyományos értelemben vett mozi, a közönség az amerikai sikerfilmekre vevő, a plázamozik 3D-s filmjei pedig kiszorították a művészfilmeket, mi több, az akciófilmek és gagyi komédiák kiölték az emberekből a művészi (esszé)re való igényt? És mindezek elsőszámú következménye, hogy az emberek nem ért(elmez)ik az alkotói filmeket?**

– Én nem fogalmaznék ilyen kategorikusan. Valóban egyre szűkül a művészmozik közönsége, és ennek egyik oka az amerikai tucatfilmek térhódítása. Azonban figyelembe kell venni azt is, hogy a művészfilmek eleve egy rétegcsoportnak szólnak, tehát sosem volt nagy közönségük. Persze, tény, hogy Romániában az európai átlaghoz képest kevesebben néznek művészfilmeket, de ők mindenképp érthető közönség. Elismerem viszont, hogy az új román filmek mintegy öt-tíz ezer embert érdekelnek, így amolyan kis céh vagyunk, amely szinte csak önmagának készíti filmet. Ellenben én hiszek a közönségmoziban, és úgy vélem, egy rendezőnek az az igazi kihívás, ha úgy tud kompromisszumok nélkül önmaga maradni, hogy közben a nagyközönség szívébe is belopja magát. Nemcsak arra van

szükségünk, hogy külföldön sikeres, agyondíjazott filmjeink legyenek, hanem arra, hogy olyan filmeket készítsünk, amelyek a hazai nagyközönséget is megszólítják, megmozgatják. Hogy itthon is élő legyen az a film, ne csak Cannes-ban. Ha ez sikerül, ha a román rendezők elérik azt, hogy nagy tömegeket tudnak bevonzani a filmszínházakba, csak ez után beszélhetünk romániai filmgyártásról. Addig azonban csak arról beszélhetünk, hogy van néhány román rendező, akik a nemzetközi filmfesztiválokról értékes díjakkal térnek haza. És ezt nevezhetjük román új hullámnak, vagy aminek akarjuk.

► **Ön szerint a filmeknek van valamilyen pozitív hatásuk a társadalomra? Változtathatnak a világon?**

– Úgy vélem, hogy a román médiában tetten érhető egy nagyfokú felületesség, tehát mindenki a nézettség után szalad, miközben semmiségekről számol be, így a filmekre hárul az a feladat, hogy az emberek elé tárják a valóban fontos témákat, konfliktusokat. A mi feladatunk, hogy alaposan körbejárjuk azt, ami valóban történik az országban. Egyfajta küldetésnek tekintem, hogy olyan filmeket készítsék, mu-

A szerző felvétele

tassak meg a nézőknek, amelyek komoly témákról nyithatnak vitát. Eddig a román filmművészet itthon nagyon marginális volt, mert, mint említettem, eleve szűk réteget szólított meg. Mostanában kezd betörni a nagyközönség látókörébe, éppen ezért nem lehetett olyan hatása, mint, mondjuk, a neorealizmusnak.

► **Beszéljünk egy keveset legújabb filmjéről, a *Loverboy*-ról. Említette, hogy több változatot is készített a forgatókönyvhöz. Honnan származik az alapötlet?**

– Az egésznek az alapja egy szív formájú lufi. A forgatókönyv megírását már a *Hogyan töltöttem el a világvégét* forgatása közben elkezdtem,

majd félbehagytam, mivel nem tudtam eléggé arra koncentrálni. Ennek a változatnak *El rumano* volt a címe, de úgy tűnt, hogy nagyon törékeny az egész, ezért teljesen ártírtam, csak a fő szerelmi szálát hagytam meg benne, de ez sem tetszett. Ezt követően született meg a *Loverboy*. Igazából az történet egy forgatókönyv megírása közben, hogy létrejönnek az egyes mellékszálak, szereplők, események, amelyek közül nem mindegyik tetszik, így folyamatosan felülíródik az egész. A végén pedig legtöbbször odáig jut az alkotó, hogy szinte semmi nem marad az első változathoz, de ez így van rendjén.

Folytatása a 14. oldalon

Cătălin Mitulescu (1972, Bukarest)

Filmrendező, forgatókönyvíró, producer. Geológiát tanul a Bukaresti Tudományegyetemen, amelynek elvégzése után három évig külföldön dolgozik. Amikor hazatér, beiratkozik a fővárosi I. L. Caragiale Nemzeti Színház- és Filmművészeti Egyetemre. 2000-ben diplomázik, négy évvel később Cannes-ban *Trafic* című rövidfilmjével Arany Pálma díjat nyer, első nagyjátékfilmje, a *Cum mi-am petrecut sfârșitul lumii (Hogyan töltöttem el a világvégét)* főhősnője, Dorothea Petre pedig a Cannes-i Filmfesztivál Un certain regard szekciójában elnyeri a legjobb női alakításért járó díjat. Florin Șerban *Eu când vreau să fluier, fluier (Ha füttyülni akarok, füttyülök)* című filmjét, amelyet a tavalyi Berlinálén Ezüst Medve-díjjal tüntettek ki, forgatókönyvíróként és producereként jegyzi. Legutóbbi alkotását, *Loverboy* című nagyjátékfilmjét idén mutatták be Cannes-ban.

Mozivászon

Veszélyes szívügyek

Farkas István

Nem tartom magam az özszeesküvés-elméletek hívének, de amióta olvastam Barabási Albert László *Behálóza* című könyvét, egyre intenzívebben foglalkoztat a gondolat, hogy minden mindennel összefügg. Azóta különös figyelemmel keresem az egyes emberek közötti „legrövidebb utakat”, az események közötti összefüggéseket, sőt, töredelmesen bevallom, már azon is kaptam magam, hogy elalvás előtt azon gondolkodom, milyen kapcsolatok vannak az aznap horoszkóp és a napom történései között. A „kór” a filmnézési szokásaimat is megtámadta, néha órákon át keresem az egyes filmek közötti „kézfogásokat”.

Az Erdélyi Nemzetközi Filmfesztivál (TIFF) idei kiadásán azzal a félsszel ültem be Cătălin Mitulescu *Loverboy* című filmjének vetítésére, hogy – román új hullámos rendezőről lévén szó – nehezebben fog menni a párhuzamkeresés, viszont amíg nem találok legalább egy kapcsolódó filmet, nem tudom élvezni az alkotást. Könnyebb dolgom volt azonban, mint reméltem: viszonylag hamar beugrott Pier Paolo Pasolini 1961-es, *Accattone* (*A csóró*) című drámája, amely megfelelő mennyiségű párhuzamot tartalmaz a *Loverboy*-jal ahhoz, hogy enyhítse „betegség” tüneteit. Az idei Cannes-i Nemzetközi Filmfesztiválon bemutatott román film egy húsz éves hársovai srác, Luca történetét meséli el, aki viszonylag új keletű mesterséget űz:

„loverboy”. Nap mint nap robogójával szeli a mezőket, gondozza nagyapját, emellett pedig szegény lányokat szed fel, bizalmukba, helyesebben szívük csücskébe férközik, majd prostitúcióra kényszeríti őket, amit a lányok tulajdonképpen – beteges módon – iránta érzett szerelmükből vállalnak. (Hasonló történetet mesél Pasolini már említett debütfilmje is: Vittorio, alias Csóró prostitúcióra kényszeríti feleségét, Maddalenát.) Amint az a filmekben lenni szokott, egy nap minden megváltozik. Luca szerelmes lesz Velibe, és úgy dönt,

abbahagyja addigi életvitelét, hogy a lánnyal maradhasson. (Akárcsak Csóró, aki, miután felesége börtönbe kerül, megismerkedik Stellával, akit előbb Maddalénához hasonlóan utcára küld, majd végül ő próbál tartani.) Érvényes marad azonban a jól ismert „kutyából nem lesz szalonna” szentencia: Veli is áldozattá válik, ő is csak egy a lányok közül, még akkor is, ha Luca szívét megdobogtatta. Mitulescu tehát, Pasolinivel ellentétben – aki *A csóró* kapcsán kijelentette: a Vittorióhoz hasonló fiatalok számára „a megváltás mégoly halvány

és csalóka reményét is kizárólag a halál jelentheti” – nem váltja meg szereplőit, Luca a *Loverboy*-ban nem kapja meg a halál általi feloldozást, tovább motorozik, lelkében az első szerelem terhével. (Csórónak épp egy motorozás okozza a vesztét.)

Cătălin Mitulescu alkotása fontos közéleti témát feszeget, és ami a legfontosabb, nem annyira művészi-esen, hogy az zavaró lenne. A banális egyszerű sztoriban rejlő feszültség, a szereplőket megformáló színészek, a nyitva hagyott történet mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a *Loverboy*

jó értelemben vett közönységfilmmé váljon (lépjén elő?), és közvitára bocsásson egy olyan témát, amelyről az illetékes hatóságok is keveset beszélnek, és amelyről talán maguk az áldozatok tudnak a legkevesebbet. Éppen ezért érdemes nem úgy tekinteni Mitulescu filmjére, mint a kegyetlen férfinak kiszolgáltatott nő agyoncsámcsogott történetét elmesélő alkotásra (ahogyan ezt egyesek tették a kolozsvári premieren), hiszen egy modern kori monstrumról szól, aki egyre több, az élet értelmét és kiteljesedését a szerelemben látó nőre leselkedik.

A film egyébként a július 22-én kezdődő idejű Szarajevói Nemzetközi Filmfesztivál nagyjátékfilmes szekciójában versenyfilmként indul. Stílusosan a Szarajevó Szíve (*The Heart of Sarajevo*) a tét, akárcsak Luca számára a lányok szíve, hiszen ahogyan a női főszerepet alakító Ada Condescu fogalmazott: nőként is elég nehéz felfogni, „hogyan lehet valakibe annyira – betegesen – belezúgni, hogy az ember lánya teljesen elvadjon”. Most süsse el, hogy azért, mert minden mindennel, mindenki mindenkivel összefügg, szorosabban, mint gondolnánk? A helyzet ennél sokkal bonyolultabb, és Ada szerint maguk az áldozatok sem tudják a mértékét a válasznak, de azt igen, hogy a Lucák nem változnak meg, és annyiban ők maguk sem, hogy továbbra is a szerelemben látják a menekülés útját.

Itthon is élő mozgóképek

Folytatás a 13. oldalról

▶ Mi ennek a filmnek a „tétje”?

– A *Loverboy* egy szerelmi történet, de ugyanakkor egy mesterségnek is a neve, amit napjainkban űznek. Miközben a forgatókönyv megírásához gyűjtöttem az adatokat, megtudtam, hogy az utóbbi két évben prostituálttá vált lányok nyolcvan százalékuk úgy lett azzá, hogy beleszeretett egy-egy ilyen „loverboy”-ba. Tehát egy férfi áldozataivá váltak, aki szerelmet ígért nekik, elnyerve ezzel a bizalmukat. Azt akartam bemutatni ezzel a filmmel, hogy a valódi szerelem – főleg egy bizonyos kor után – és az a vágy, hogy boldog legyen, hogy a maga teljességében éld az életet, ilyen típusú történetekhez vezetnek.

▶ Témája miatt tanmesének vagy ismeretterjesztő filmnek is tekinthető *Loverboy*. Tervezik vetíteni fiataloknak, akik olyan szempontból célcsoport lehetnek, hogy róluk, a rájuk leselkedő veszélyekről szól?

– Örülök, hogy ezt mondja – bár kezdetben nem így indult, forgatás közben rájöttem arra, hogy ezzel a filmmel talán segíthetnek azok a lányok, akik az emberkereskedők elsődleges célpontjai lehetnek. A forgatókönyv írása közben sokat dokumentálódtem, akárcsak a két főszereplő a forgatás előtt. Megbizonyosodtunk arról, hogy egyre növekvő realis veszély a fiatal lányok prostitúcióra való kényszerítése. Éppen ezért úgy terveztük, hogy a filmet bemutatjuk a középiskolákban, egyetemeken, de főleg azokban a határközelben városokban, ahol valósággal burjánzik az ilyen jellegű tevékenység.

Fotó: <http://mediavideo.cinemai.ro>

Cătălin Mitulescu *Loverboy* című filmje egy napjainkban egyre inkább megmutatózó „szörnyetegről” nyújt közelképet

Móra Ferenc

Családfa

Ami engem illet, én gyorsan kész vagyok a családfámmal. Az apám, Márton szegény ember, mégpedig utriusque juris mint szűcs is, mint paraszt is. A kiskunok földjén élt és halt, de mint jászkun bevándorló, az apja, tehát az én apai nagyapám, ott volt vérben dolgozó férfiú, már tudniillik juhvágó, a feleségét, apai nagyanyámat, úgy rémlik, Dudás Erzsébetnek hívták, tehát elég kiterjedt nemzetségből származott, amelynek azonban eddig úgy hercegi, mint grófi és bárói tagjai ismeretlenek. Egyiküket se ismertem, mind a kettőjükéről csak halomából tudok, de az ő szüleiéről már hallomásból se. Az édesanyám félegyházi születésű volt, odafönt, azt hiszem, az angyalok Annus néniének szólítják, a jó Isten pedig Annus fiamnak; idelejt Juhász Anna volt a neje, az apja Juhász István,

pásztorember is, szőlősgazda is, az a típusa a célszerű szegényembernek, akiben legtöbb öröme telhet az Úristennek, mert ha nem úgy volna, mért ebből teremtett volna legtöbbet? Az anyám anyja Berec Anna, harmincéves korában ő is fehér fejű, mint én, s még innen volt a negyvenen, mikor meghalt sárgaságban.

Az én hiteles családfám ezzel ki is van. Valószínű, hogy nekem is volt több őszám is, föl egész az özönvízig, s azokat csak úgy megledikéztatta Noé, mint a Vilmos császár őseit, de szavahihető helyről még a nevét se hallottam egynek se. Gondolom, többen is vagyunk így, akiknek a Daru utcában volt a várkastélyuk.

Tudós barátom, dr. Tápay-Szabó László, egyszer tréfásan a szememre is vetette, hogy én sok minden lébe belekanálkodtam, de a csa-

ládám egy kicsit elhanyagoltam, pedig arra több gondot kellett volna vetnem, már csak mint múzeumigazgatónak is. Neki igencsak igazza szokott lenni mindenben, ebben is bizonyosan igaz van. Ha már a hivatalom hozzájuttatott a szegedi Mórak 1662-ből való címeres levelének törvényes hitelű másolatához – az eredetije Erdélyben lappang valahol –, illetve volna utánajárnom, mi közőm ahhoz nekem, a jászkun-kiskun Mórának? Ez nem személyi érdek lett volna, hanem közérdek. Vagyunk itt Szegeden Mórak legalább százan, mind magamforma szegény húzóvónó ember, s azok közt minden esztendőben akad egy-kettő, aki belém veti reménye horgonyját. Szegeden van Móra-város, amelyiknek valamikor minden utcája Móra-birtok volt. Móra-kapitányság is van a tanyán, amiből kitalé egy mediatiszált német fejedelemség. Mórahalom is van, amibe legalább száz kád aranyat vermeltek el őseink. Mármost ki pórlí mindezt vissza a nemzetsé-

günk számára, ha nem én? Hogy kitől kell visszaperelni? Hát persze hogy a Habsburgoktól. Hiszen azok nótáztattak meg bennünket, mikor kegyes fejedelem urunkat, Rákóczi is mindenéből kihámozták. Gergely nevű őstünket külön is csalogatták haza Rodostóból, azt üzenték neki, hogy a többivel nem törődnek, de érte aranyos hintót küldenek Bécsből. Kutya-hitű ember volt azonban ez a mi Gergelyünk, ezt üzente vissza:

– Inkább öszök itt az én fedelmemmel korpakenyeret, mint Bécsben a császárral kalácsot!

Azóta vagyunk aztán mink a dinasztiaival haragban. Így tudják a szegedi Mórak. De hát én, szegedi gyűtmönt mit tudhatnék, mikor azt se tudom, van-e nekem jussom a szegedi atyafiakkal az atyafiságot tartani?

Szerencsére van a családi dolgainknak hiteles tudósa. Móra Mihály táblabíró atyámfia keresett fel az őszszel, amikor megoperáltan feküdtem a szanatóriumban,

s nemcsak a maga személyével kedveskedett nekem, hanem azzal a meglepő hírral is, hogy a jászági anyakönyvekből összeállították a családfánkat, s kiderítették róla, hogy az is csak a szegedi törzs ága-boga. Beletartozunk a szegedi dinasztiaiba, s jogunk van böstörködni a másik dinasztiaival – már a habsburgival – mindaddig, míg a házainkat, pusztáinkat, kád aranyainkat vissza nem adja.

(...) A nevünk szemre elég kozmopolita – úgy rémlik, a zsidóban is megvan a szó, valami tanítóféle jelentéssel –, de azért – magyarnak is elég magyar. Torday Ányos barátom, az irodalomtörténetíró közli velem pár hónappal ezelőtt, hogy a Magyar Középiszólá-ban valaki tanulmányt ír a gráci egyetem legrégebb magyar hallgatóiról, s abban találta ezt a feljegyzést: 1614 januári 11 logikát hallgat Móra Ferenc nemes Mezőszegedről.

Hát ez nyilván se spanyol, se olasz, se svéd, se görög eredet nem volt. Se az a másik Móra Ferenc, aki – ez is

hiteles adat, Szeged monográfijából való – a mohácsi vész idején Szeged főjegyzője volt.

Hogy pedig mindehhez mi köze az olvasónak? Hát bizony nem sokkal több, mint nekem. De egy kicsit a nyilvánosságra tartozik, nem egészen az én hibámból. Mióta a minap zokszót cjtettem itt a névmagyarosítástól, több olvasótól levelet kaptam, hogy magyarosíthatja-e az ember Mórára a nevét. Tudtommal a belügyminiszter úrnak nincs ellene kifogása, mert az utolsó tíz évben elég gyakran engedélyezte ezt a nevet. Én pedig természetesen csak örülök neki, ha a dinasztiaink szaporodik. De ezt a kijelentést csak a magam nevében teszem, nem azokéban, akik még por útján is jussolni akarnak a száz kád aranyból. Azokkal tessék külön-külön megállapodni.

(132 éve, 1879. július 19-én született a fenti sorok szerzője, a jeles író, újságíró, muzeológus. Az itt közölt szöveg forrása: Magyar Elektronikus Könyvtár)

Egyre reménytelenebbül

Gyávaság

Pető Péter
NÉPSZABADSÁG

A készülő törvény lényege, hogy a választójog közvetlen, titkos és egyenlő legyen, s a maga kiszámíthatóságával segítse érvényre jutni a választói akaratot – állítja a *Magyar Nemzet* publicistája. A túlárnált konklúzió Kádár János és Grósz Károly tetszését is elnyerné.

Az MSZMP működtette diktatúrában ugyanis szintén közvetlen, titkos és egyenlő volt a választójog, nem szólva arról, hogy a rendszer messzemenően kiszámítható volt. Afelől sem lehet kétségünk: a kommunista potentátok mélyen hittek abban, hogy a szisztéma a választói akaratot juttatja érvényre a népi demokráciában. Legföljebb az pontosítja a képet, hogy a népnek – néhány évtizeden át – egy jelölt közül kellett kiválasztania a megfelelőt.

A visszataszító módszerekkel dolgozó diktatúra harcos ellenzéke volt a Fidesz, amely szabad választásokat követelt. A politikai szervezet akkor szembeszökően bátor volt, ma rendkívül gyáva. Ha ugyanis a párt hinne abban, hogy a választók akaratára is a hatalomban tarthatja, akkor szabadabbá tenné a polgárok bizalmáért folytatott versengést, s nem korlátozná a rivalizálás lehetőségét. Az eddig nyilvánosságra került információk szerint a Fidesz azonban egyszerűen felszámolná a választáson részt vevő pártok esélyegyenlőségét. Persze az utóbbi egy év intézkedéseinek fényében semmi meglepő nincs a javaslatban: a médiatörvény, a közmédiában zajló politikai tisztogatás, a független intézmények kolonializációja – mind ugyanannak a félelemnek a terméke.

A helyzetet súlyosítja, hogy az úgynevezett polgári értelmiség egy része, amely kérlelhetetlen következetességgel ostromozta a szociál-liberális kormányokat, most lelkesen asszisztál a Fidesz szabadságtipró döntéseivel. (Údító kivételét sorát vonultatja föl viszont az új generációs szabadelvű jobboldal.) Hovatovább érthetetlen, hogy miként támogatható egy olyan tervezet, amelynek célja a választásokon való részvétel feltételeinek további szigorítása, valamint az arányosság kiiktatása. Míg a demokrácia kultúrája a sokszínűségen és a versenyen alapszik, a Fidesz filozófiája mind több elemében hasonlít arra a rendszerre, amelyet a pokolba, megérdemelt helyére kívánt.

Ha a párt sarkalatos törvénybe foglalja a magára szabott választójogi törvényt, majd az egykulcsos adótól kezdve a Matolcsy-féle gazdaságpolitika min-

den rémálmát, akkor gyávasága csupán Kádár János rendszeréhez mérhető majd. Orbán Viktor, aki egykor a szovjet csapatok távozását követelte, úgy tetszik, ma már fél a szabadságtól. Fél attól, hogy minden versengő félnek egyenlő feltételeket biztosítson. Minden hatalmi árat kontrollálni akar, a demokratikus normákat semmibe veszi, a nyilvánosság kritikus részének ellehetlenítésére tör.

Ha a választójogi törvényt ebben a formájában fogadtatja el a narancssárga frakcióval, akkor visszavonhatatlanul bizonyítja: fél a szabadságtól.

A történeti alkotmány vívmányai

Szűdi János
NÉPSZABADSÁG

[Az alaptörvény rendelkezéseit történeti alkotmányunk vívmányaival összehangban kell értelmezni (R. cikk)] Hálásak is lehetnének az alkotmányozó hatalomnak azért, hogy nem szüntette meg a köztársaságot, annak ellenére, hogy a történeti alkotmány rendelkezései nem erre az államformára

öröklési rend zavartalan érvényesüléséhez rendelkezésre áll a történeti alkotmány egyik eleme: a *pragmatica sanctio*. Azért, hogy az érintett hiúsága se szenvedjen csorbát, a köztársasági elnököt egy, a „Nemzeti Szent Koronáról” szóló sarkalatos törvényben a kétharmad felhatalmazhatja a korona és a koronázási jelvények használatára az állami ünnepeken, a családi eseményeken és más személyes célú alkalmakkor.

Tulajdonképpen hálásak lehetnének az alkotmányozó hatalomnak, hogy nem vezette be a jobbagyság és a robot intézményét, annak ellenére, hogy ezek nem ellentétesek a történeti alkotmánnyal. Jól érzékelhetően a közmunkások helyzete különbözni fog a jobbagyok helyzetétől, mivel amíg a jobbagyoknak nem volt választási lehetőségük, addig az érintettek választhatnak az éhhalál és a közmunka között. Igaz, az alaptörvény egyik rendelkezése tiltja az embertelen, megalázó bánásmódot, bárkinék a szolgásgába süllyesztését. Más helyen viszont kimondja az egyén felelősségét önmagáért, és kötelezettségét arra, hogy lehetőségeihez képest részt vegyen az állami, közösségi feladatok ellátásá-

menyek szolgálatát alapot, hiszen köztudott, hogy szüntelenül harcban áll a kormány.

Tulajdonképpen hálásak lehetnének az alkotmányozó hatalomnak, hogy nem vezette be az államvallást, holott a történeti alkotmányból le lehetne vezetni, hogy a Vezér vallását köteles követni minden alattvaló. Ezzel szemben a kétharmad egyedül az egyházak esetében elismerte, hogy léteznek olyan érdekek, amelyeknek képviselőit nem kaptak felhatalmazást a szavazóktól. Egyedül az egyházak meghatározott körével nem szakadt meg a párbeszéd a fülkeforradalom győzelme után, és nem kezdődött nemzeti konzultáció sem hitbéli kérdésekben. Sőt az állam és az egyházak alaptörvényben lefektetett együttműködésének első gyümölcseként sikerült elkészíteni azt a törvényt, amely a kisegyházak jelentős körét kizárja az egyházak sorából.

Tulajdonképpen hálásak lehetnének az alkotmányozó hatalomnak, hogy nem rendelte el a költözés tilalmát, annak ellenére, hogy a történeti alkotmány legismertebb eleme, a Tripartitum erre lehetőséget adna. Így bár a tanítás szabadságának alaptörvénybe fektetett kor-

Kisebbségi Önkormányzat között megkötött megállapodás végrehajtásának keretében, a kínai tőke hatékonyságának biztosítékául, bekapcsolódnak a közmunkaprogramba.

Azoknak pedig, akiket mégsem öntött el a hála, és nem érezték át annak nagyszerűségét sem, hogy az alaptörvény előírja a történeti alkotmány vívmányainak tiszteletét, érdemes elgondolkozniuk az Aranybullában lefektetett ellenállás jogáról a törvénytörő legfőbb hatalommal szemben.

Ébredő magyarok

(nos)

Novák Előd jobbkios képviselő az egyház- és vallásszabadság-ügyi törvény vitájában

a) kifogásolta (műveletlensége okából), hogy a görög katolikus egyház nem szerepel a bevett és államilag elismert egyházak listáján, míg a vallását gyakorló, alig tízezeres zsidó három felekezettel is képviselheteti magát,

Orbán Viktor – fél a szabadságtól

Kádár János – a kiszámítható

Semjén Zsolt – könnyen lelkesedik...

épülnek.

Igaz, erősen kétségessé vált a parlamentáris jelző használatának jogossága köztársaságunkkal összefüggésben, de az nem vitás, hogy az alaptörvényben az államformánál nem a királyság szerepel. Feltehetően a királyság intézményének visszaállítása azért maradt el, mivel ekkor a szabad királyválasztás joga is feléledne, és jelen körülmények között nem lehet a véletlenre bízni, kinek a kezébe kerül az ország sorsa. Egyszerűbb és célravezetőbb megoldás ezért a kormányfői és a köztársasági elnöki megbízatás egyesítése az életfogytig tartó, örökletes köztársasági elnöki intézményben és a mai kormányfő személyében. Az

E kötelezettségének teljesítésétől függően állapítható meg részére a minimálbért el nem érő alacsony. A közmunkában való részvétel feltétele lehet a munkatáborba való bevonulás. A közmunka így válik szociális feladattól rendszeti feladattá, amelynek lényeges eleme, hogy négy közmunkásra jut egy, a volt fegyveres erők, rendvédelmi szervezetek nyugdíjasaiból reaktívált biztonsági személy. A közmunka megszervezéséhez is található segítség a történeti alkotmány kimeríthetetlen kincsésbányájában. Let kell csak porolni a munkaszolgálat megszervezésekor alkalmazott rendszabályokat. A muszosok bevetése most is a háborús körü-

látozhatósága előrevetíti az iskolaválasztás szabadságának megszüntetését, várhatóan csak a legszegényebb családoknál okoz ez majd gondot, mivel ők nem tudják majd megfizetni a bejelentkezés lehetőségét más, olyan településre, ahol jó színvonalon oktató iskola működik. Ezért túlnyomórészt a cigány családok gyermekei ott maradnak majd az egy-éves évfolyamra járó tanulók egy osztály keretei között felkészítő, egytanítós, osztatlan falusi iskolákban, hogy a tankötelezettség leszállított életkorának eléréséig se lépjenek túl a negyedik évfolyamon. A tankötelezettségük megszűnése után pedig a kormány és az Országos Roma

b) felröta Fónagy János fideszes képviselőnek: zsidóként azért lobbizik, hogy egy negyedik, maroknyi csoport is bekerüljön az elismert egyházak kivételezett körébe.

A görög katolikus egyház ott van az elismertek között a Magyar Katolikus Egyház részeként, a Szim Salom Hitközség felvételét pedig a fideszes-kereszténydemokrata többség nem szavazta meg. De attól még leszakadt az ég. Fónagy János közölte, hogy Európa második legnagyobb (sokáig: legnagyobb) zsinagógájában azért vannak kevesen, mert Novák „szellemi példaképei” hatszázezer magyar zsidót elpusztítottak. A zúgolódó jobbkiosokra az ülést vezető dr. Latorcai János rá-

förmedt, hogy fogják be a szájukat. Lázár János fideszes frakcióvezetőnek most telt be a pohár, és kijelentette, hogy egy év után most majd véget vetnek a Jobbik zsidózásának és cigányozásának.

Egy hónappal korábban egy Lenhardt nevű öskuruc a következőt bírta mondani: „Kiesett ugyanis az NB I-ből az MTK csapata. ... (Ez) a magyar futballszurkolókban osztatlan örömet váltott ki... Lipótváros büszkesége... a hazai mezőnyben egyébként egy idegen testet képez”. Dr. Latorcai ülésvetető alelnök azt mondta rá, hogy „köszönöm”. Lázár Jánosnak nem tűnt fel a rasszizmus. Nem tiltakozott Schmitt Pál köztársasági elnök, aki a Magyar Testgyakorlók Körének vívósakosztályában lett naggyá. Nem szólalt meg Deutsch Tamás, az MTK elnöke, aki pedig nagyon érzékeny az ilyesmire, pár éve a nagynéje is rettegni kezdett egy emeszpés választási szlogentől.

Elek István, jelenleg elemzés képviselő, 2008-ban, pont az ES-ben, finomnak szánt distinkcióval választotta el a „zsidózást” a politikai antiszemitizmustól. Most talán itt volna az ideje a „sunyiság” újradefiniálásának is.

Remek

-hg-

Hajnaltól, közvetlenül a nyári szünet előtt fogadta el a parlament az egyházügyi törvényt, amelyet a Fidesz-KDNP frakciószövetség a zárószavazás előtt, éjféltől írt át. A módosítások szerint többek között mégsem a Fővárosi Bíróság, hanem az Országgyűlés hatásköre lesz az egyházak elismerése. „Kodifikációs remekmű”, kommentálta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a jogszabályt, amely immár az aktuális politikai erőviszonyoktól teszi függővé, hogy nyilvántartásba vesznek egy új egyházat, elvonva ezzel Európában példátlan módon a bíróságtól a feladatot. Az sem világos, hogy milyen határidővel dolgozik majd a törvénygyár, befelel-e a forradalmi jogalkotás menetrendjébe, vagy eljárszadoznak vele néhány évig, ha a krisnások bejelentkeznek, a bírósági pár hónap helyett. A metodista lelkész, Iványi Gábor a remekműről hallva megdöbbsent: nem kerültek be a tizennégy elismert egyház közé. „Az, hogy most a Fidesz parlamenti többsége vonja meg még a kommunizmus idején szerzett jogunkat, ez egészen elképesztő.”

Csacsiság, hisz ez már a nirvána.

Értékrendek alkonya

Zárjátok el a forradalom csapjait

Mircea Mihaies

Evenimentul zilei

Még nem láttam a reagálásokat Emil Boc nyilatkozataira, miszerint le kellene állítani a „forradalmároknak” fizetett összegek folyósítását. Az effajta juttatások „csupán a halottak és súlyosan sebesültek utódainak esetében indokolt”, mondta a kormányfő. Teljes mértékben egyetértek ezzel az állásponttal. Tudom, mi következik: a forradalmár egyesületek szolgálatos bonyósainak és szájalóinak végeérhetetlen özönlése a televíziókhoz. Habzó szájjal fognak ordibálni, magyarázni, feltárni, vádolni, fenyegetőzni, sztrájkorségezni, erőszakoskodni, lerántani a leplet a visszaélésről. Nem először mondom: szegyen előnyöket követelni egy történelmi eseményben való részvételért. (...) Mindannyian busásan fizetünk Ion Iliescu döntéséért, hogy az 1989 decemberi események tényleges vagy csaló részvevőinek ezreiből prétori gárdát hozzon létre magának. Ők azt tartják, hogy megdöntötték a kommunizmust, de örökölték a hibáit. A kommunista állam életre szóló előnyöket nyújtott az ún. „illegalistáknak”, a posztkommunista állam pedig kialakította saját klientéláját. Most már valóban itt az ideje elzárni a „forradalom” csapjait. Temesváriként elég jól tudom, mit jelentett 1989 decembere, és hány nyereszkedő jelent meg a decemberi napok felfordulása, zűrzavara és manipulációi nyomán. Nem idézem fel a szekusok és katonatisztek eseteit, akik beszüremkedtek a listákra, mert végül is kevés ilyen felháborító eset volt. Viszont nem tudok nem felháborodni amiatt, hogy emberek, akiket az események a munkahelyükön értek, és akik körömfeketényit sem kockáztattak, voltak olyan pofátlanok, hogy jutalmat követeltek. Írtam már egy temesvári kisvállalat öréről. Noha nagydarab ember, szakmunkás képesítéssel, addig ügyeskedett, mígnem kapus lett a gyárnál. A kommunista kleptokrata társadalom logikája szerint az őrnek kulcsszerepe volt, mert tőle függött, hogy mennyi anyagot lehet kilopni a gyárból. Egy üveg monopolpálínkáért az est leple alatt átdobhattál a kerítésen mindent, ami egy szocialista vállalatban fellelhető volt, deszkától és szeg-től fém- és bádoglemezig, műanyag fóliáig. Amikor megkezdődött a harc a „terroristákkal”, nyomban Ceausescu elmenekülése után, a gyár kapujánál megjelentek a hadsereg képviselői. A kapus nyakába akasztottak egy puskát a hazafias gárdák arze-

náljából, és azt mondták neki, hogy védje meg a gyárat „a forradalom ellenségeivel” szemben. Egy trikolor szalagot is a karjára húztak, és ezzel el is mentek. Mondanom se kell, hogy az „ellenség” nem törődött a külvároszéli kis gyárral, ahol az őt és barátait nyugodtan végezték hagyományos tevékenységüket: vigyázták a telefonot és védelték a piát. A véletlen úgy hozta, hogy egy buzgó riporter épp arra járt, és lefotózta „a vérrel kivívott szabadság bátor védelmezőit”. A fényképet lehozta a helyi lap (a párt volt sajtóorgánuma). A bizonyítékkal és az ívécimborák írásos tanúvallomásaival felvértezett atyafit a diktatúra egyik legbátrabb ellenfeleként könyvelték el. Ma a nyugdíján és „forradalmári” pénzén kérődzik, és nem szűnik meg panaszkodni, hogy milyen rosszul megy sora, és milyen jó volt

Ion Iliescu
– mások előtt forradalmár...

Ceausescu idején. Nem állítom, hogy minden forradalmár ilyen. Egyeseknek még efféle „érdemeik” sincsenek. Nagyon jól tudom, miképpen jöttek létre, a 90-es évek elején, a forradalmár egyesületek, ismerem mindenféle kibic és háziasszony aljasságát, amellyel a forradalom aktív részvevőit igazoló aktacsomókat állítottak ki magukról. Néhány város (Temesvár, Bukarest, Arad, Nagyszeben) kivételével, ahol voltak összetűzések a katonaság és a civil lakosság között, és ahol az emberek ténylegesen veszélyben voltak, felteszem magamban a kérdést, vajon milyen forradalmi érdemeik lehettek – akkor és ma – Moldova, Erdély és Havasalföld szunyapus kisvárosainak, ahol a kommunista nomenklatura békésen és caragialésan állt át az új hatalom oldalára? Persze, e kérdésre nem fogok választ kapni. (...) De kapom majd a szidalmak, sértések és fenyegetések szokásos sortűzét. Múljon tőlem e keserű pohár is! (...) Bár dicséretre méltó, Boc úr kezdeményezése hamar be fog dögleni. A „háborúban meggazdagodott” kiváltságai nem csupán a pénzüsszegekre szorítkoznak. Sokan kaptak közülük kereskedelmi célokra használható helyiségeket, földeket, telkeket, funkciókat. Milyen módszerekkel

kényszerítik majd rá őket, hogy lemondjanak róluk? Nagyon tartok tőle, hogy a kormányfő racionális elképzelése a visszajára fordul. Ha nem hisznek nekem, emlékezzenek vissza, hogyan kezdődött a katonák nyugdíjának reformja – és miképpen végződött. Mert Romániában minden jó változás heves visszaesést feltételez a rosszba. (Fordította: K. B. A.)

Céhszemle

Doru Buşcu

CATAVENII

A sajtó nem hal meg, a sajtó átalakul. Úgyhogy elég a könnyekből, az örömből, az ostoba vagy egyszerűen csak új mandátumot hozó könnyekből! A sajtó nem hal meg. Újjászületik. Reinkarnálódik. Lelke elhagyja a de-

Laura Codruța Kövesi
– főszerk. asszony

mokrácia házörző ebének porhüvelyét (...), és küldetését más alakban folytatja. Akár törvényesek ezek, akár nem, a modern állam részei, és e tekintetben ajánlatos ésszel tartani elnökünk nyugtató szavait: „A sajtószabadság elközbizása egyet jelentene az állampolgári szabadságok elközbizásával”. Most, hogy a kedves olvasó megnyugodott, hessegessük el az aggályait Daniel Morarnak is, a DNA főszerkesztőjének, aki erősen megszenved a kiadványára nehezedő politikai nyomást. Meg kell jegyeznünk, hogy a DNA Publishing Group a Nekünk-megfelelő Igazság Holding (NIH) tagja. Ezért is igazságtalan a nyomásgyakorlás, hiszen a NIH az utóbbi években számtalan exkluzivitást és breaking newst szállított futószalagon. Pontosabban: szalagon szállította bizonyos magánszemélyek hangját, ami nemcsak a törvényes, hanem az erkölcsi normákkal is összeegyeztethetetlen, ámbar az újjászülető sajtó – újjászületik, nem tehet mást, vállalva a velejáró kockázatokat. A holding tagja a Legfőbb Ügyészség is, amely Codruța Kövesi főszerkesztő asszony hozzáértő irányításával a DNA News elsőszámú konkurense a hírversenyben. Hogy minél (fel)ütősebb híreket adjon, Codruța beveti minden karizmáját, és saját

kezüleg, kosárlabdán formálódott kacsójával helyezi el törvénytelenül megrostált híreit az olyan sajtóreinkarnációkban, mint az *Evenimentul zilei*, *Hotnews*, *România liberă*, *BI* vagy *TVR*. Nyilván – bizonyos finanszírozási gondok miatt – befejezetlen reinkarnációkról beszélünk, így a szegény sajtó vándorló lelkét befogadó testek belsőségei itt-ott kilógnak, meg a mosolyuk sem az igazi – leginkább Frankenstein násza jut az ember eszébe. Mindenesetre az új felállásban szembevetünk a munkamegosztás. Gazdasági téren az ANAF szippantja el – Basescu figyelmétől kísérve – az ember magándokumentumait, politikai oldalon pedig a SRI hegyezi a fülét, nehogy a telefontársaság tovább duzzassa a hatalmat bíráló amúgy is kövér számláját. Nincs az a gazember, aki ilyen körülmények között elkerülné a hálót. De ilyen körülmények között nem is nagyon tehet mást az ember, mint hogy végzi a dolgát, hiszen a reinkarnálódott sajtó eszeveszetten végzi a sajátját. Az állam intézményei, miközben csodálatra méltó lendülettel mindössze hat év alatt életet leheltek egy agonizáló iparba, most kénytelen-kelletlen szembesülnek a klasszikus sajtóműfajok nehézségeivel. Az ügyészségek, az ANAF, ANI, SRI zszurnalisztikai anketokat végeznek: a politikusokat leszámítva ők azok, akik az újságírókkal foglalkoznak. Interjúkat készítenek: egész szerkesztőségeket hallgatnak ki. Minden beszélgetést rögzítenek, még mielőtt a témáját megismernék: nem akarnak pontatlanságot publikálni, és ezzel megsérteni egy alapvetően lelkiismeretes társaság törvényeit. Mindezeket figyelembe véve nem csoda, hogy politikai körök nyomást gyakorolnak rájuk, hisz az ilyesmi egy minőségi kiadványnak jól áll. És jó, ha ésszel tartják: Nagy-Britanniában a telefonokat lehallgató újságírók rács mögött végeztek. (Fordította: Sz. L.)

Mitől is omlott össze a Szovjetunió?

FP
Foreign Policy

Leon Aron

Nem a gazdaság állapota, nem a csillagháborús kihívás, hanem a szovjet elit erkölcsi válsága okozta az összeomlást. Az amerikai szerző sokatmondóan megjegyzi, hogy Oroszországban ma is erkölcsi válság van. „Mint alapjában minden modernkori forradalom, a legújabb oroszországi is úgy kezdődött, hogy a hatalom tétován liberalizálni kezdett” – írja Leon Aron, az American Enterprise

Institute konzervatív kutatóközpont Russzisztikai Intézetének igazgatója a *Foreign Policy Magazine*-ben. Igen ám, de miért kezdett Mihail Gorbacsov liberalizálni a kilencvenes évek második felében? Persze nem azért, hogy felbomlassza a nagy birodalmat. Nemhogy ő, de még ellenfelei sem gondolták, hogy küszöbön áll az összeomlás. Aron szerint a szovjet rendszer Gorbacsov alatt is tovább működhetett volna, mint azelőtt. A gazdasági növekedés visszaesett, de még mindig csaknem elérte az évi két százalékot, ami Nyugaton nem lett volna rossz eredmény. A szovjet polgár jövedelme nőtt, jöellehet ez a növekvő költségvetési hiányban is megmutatkozott. De a deficit még 1989-ben sem érte el a 9 százalékot, miközben az Egyesült Államokban már a GDP 56 százaléka körül járt. Az sem állja meg a helyét, hogy Ronald Reagan amerikai elnök úrfegyverkezési programja kényszerítette volna kapitulációra a Szovjetuniót. Az oroszok tudták, hogy az úrpajzsából még a legjobb esetben is csak évtizedek múltán lehet katonailag hasznavehető rendszer. (...) A lengyelországi munkásmozgalom szokták még az összeomlás okai közé sorolni, valójában azonban a Szolidaritás szakszervezet lendülete 1985-re kifulladt, és különben is, a Szovjetunió hozzácsokolt, hogy tizenkét évente pacifikálnia kell egy országot, s a Nyugat ellenérzéseivel nem kell túl sokat törődni. Aron idézetek egész sorával bizonyítja, hogy a Gorbacsov-féle vezetés azért fogott reformokba, mert erkölcsileg tarthatatlannak érezte a korrupciót, az elmaradottságot és a rendszer alacsony hatékonyságát. Az értelmiség soraiban ez az érzés már korábban megérett, de ekkor már a pártvezetés egy része is átvette, és szabadabb kezét adott az íróknak, a publicistáknak, akik aztán elintézték a többit. Aron erkölcsi forradalmat lát abban is, ami az elmúlt hónapokban az arab országok egy részében végbement. Nem a kenyérért vonultak utcára az arab fiatalok, hanem a méltóságukért. Ez az erkölcsi erő elegendő egy diktatúra megdöntéséhez, ahogy Oroszországban is történt, de ahhoz már kevés, hogy megváltoztassa a tekintélyuralom évszázados kultúráját. Az orosz erkölcsi újjászületést megfojtotta az előző hetven év kultúrájában tenyésző bizalmatlanság és atomizáltság. Ezzel magyarázza a szerző, hogy ismét tekintélyuralmi trükkökkel lehetett hatni a lakosságra: így értelmezi az elmúlt évtizedben kiépült Putyin-rendszert. Személyes tapasztalataira hivatkozva azonban azt írja, hogy ismét kialakulóban van a korrupció és a cenzúra elleni hangulat, amely nagy változásokat szokott előidézni. Az ezekhez szükséges liberális reformokat pedig Medvedyev elnöktől vár-

ja. Az államfőhöz közel álló kutatóközpont, a Jelenkori Fejlődési Kutatóintézet februári jelentésében olyan kifejezések olvashatók, amelyek kísértetiesen emlékeztetnek Gorbacsovék egykori szavaira: „Korunk kihívása abban áll – olvasható a dokumentumban –, hogy átalakítsuk értékrendszerünket, és új öntudatra ébresztjük az embereket.”

Lubickolunk a médiafertőben

Roger Cohen

Herald Tribune

A most megszűnt *News of the World* brit bulvárlap története rávilágított a modern szenzációhajhász újságírás minden rákfenéjére. Amerikai publicisták szerint azonban a szenzációhajhász újság működésének voltak jó oldalai is. „Cikkem Rupert Murdoch védelmében született. Mindent egybevetve ugyanis a médiacézar működése jót tett a napilapoknak: nemcsak segített életben tartani az újságokat, hanem harsányabbá és fontosabbá is tette őket. Murdoch nélkül a brit napilapok már eltűntek volna” – írja Roger Cohen, az *International Herald Tribune* kolumnistája. Cikke elején Cohen kifejti, hogy természetesen ő is elfogadhatatlannak tartja a *News of the World* bulvárlap botrányos gyakorlatát, mindenekelőtt a hangpostafiók feltörését és lehallgatását. (...) Cohen mindazonáltal elismeri, hogy Murdoch működésének vannak pozitívumai is. Például az, hogy megmentette a csódtól a londoni *Times* napilapot, és mértékadó jobbközép újságot csinált belőle. A *Wall Street Journal* sem lehet propagandalapnak vagy bulvárlapnak nevezni. Igaz ugyan, hogy az amerikai *Fox News* a jobboldal rendkívül egyoldalú csatornája, a szintén Murdoch kezében lévő brit *Sky Broadcast* azonban jóval kiegyensúlyozottabb médium. De még a Murdoch-médiabirodalom bulvártérmeinek is van némi hozzádékuk. Cohen szerint Murdoch volt az első, aki szakított az újságírás korábbi elitizmusával, és megpróbálta kiszolgálni a széles tömegeket. Hiába fanyalag az értelmiség, a szenzációhajhász bulvársajtó ma a nyilvánosság fontos szereplője, és a szabad társadalom egyik meghatározó bástyája. David Carr, a *New York Times* médiaügyi publicistája kevésbé bankodik a *News of the World* megszűnésén. Azt reméli, hogy most talán véget érhet a szenzációhajhász újságok, és főleg tulajdonosaik hatalma. Carr utal Murdoch rendkívüli politikai befolyására, és megemlíti, hogy akár a választások kimenetelét is befolyásolhatja médiabirodalmán keresztül. Azt azonban ő is elismeri, hogy álszent dolog a szenzációhajhász média kárhazottatása.

A hőenergia-megtakarítás újabb ösztönzése

Czedly József

Olvasóink egy része talán még emlékszik, a 2009. március 20-án megjelent *Törvénytárban*, „Tömbházak hőszigetelése” címen ismertettük a kormány 18/2009. sz. törvényerejű sürgősségi rendeletét a lakóházak hőenergia-teljesítményének (performanța energetică) növeléséről. A jogszabály meghozatalának kettős indoka volt, egyrészt az ország külkereskedelmi mérlegére egyre negatívabban ható energia-behozatal ára, tekintettel az energiatermelésre szolgáló nyersanyagok árának fokozatos növekedésére, másrészt Európa Parlamentjének és Tanácsának az a 2006-ban kiadott direktívája, mely szerint a tagállamoknak, a direktíva alkalmazásának 9 esztendeje alatt, legalább 9%-os megtakarítást kell elérniük a hőenergia-fogyasztás terén.

A megjelölt 9 évnek immár több mint a fele lejárt és az eddig elért eredmények arra készítik az egyes államokat, hogy újabb ösztönző intézkedéseket fogassanak annak érdekében, hogy teljesítsék a kijelölt hőenergia-fogyasztás megtakarítása terén kitűzött célt.

Ezzel magyarázható, most amikor kétévi késedelemmel Románia Parlamentje elfogadta és törvényesnek nyilvánította a fent említett sürgősségi kormányrendeletet (Legea 158/2011, megjelent a *Hivatalos Közlöny* július 14-i, 503. számában), több olyan rendelkezéssel

egészítette ki, melyek fokozottabban ösztönzik a lakás- és lakóház-tulajdonosokat arra, hőenergia-fogyasztást csökkentő beruházásokat eszközöljenek.

Mielőtt az újonnan bevezetett intézkedések ismertetésére térnék, néhány mondatban a 2009-ben meghozott jogszabály lényegesebb rendelkezéseiről. Az eredeti törvény a lakásokból álló, 1950 és 1990 közötti időszakban készült tervek alapján felépített, tömbházak hőszigetelésére szolgáló munkálatok elvégzését és finanszírozását írja elő, meghatározva ezen a téren a közigazgatási hatóságok és a lakástulajdonosi társaságok kötelezettségeit és felelősségeit. Hőenergetikai fogyasztás csökkentésére szolgáló munkálatokat tekinti a lakások:

– külső falainak hőszigetelését;

– külső ablakok és ajtók kicserélését fokozottabb energetikai teljesítménnyel rendelkező nyílászárókkal;

– teraszok, a legfelsőbb emelet menyezete, ha van, a tetőtér hő és vízmentesítő intézkedéseket fogasztatásának érdekében, hogy teljesítsék a kijelölt hőenergia-fogyasztás megtakarítása terén kitűzött célt.

– az alagsor menyezetének hőszigetelését, ha a földszinten lakások vannak;

– a külső falakon vagy tetőteraszokon levő vezetékek és felszerelések lebotasítását, ezek hőszigetelését és újszerelését;

– a külső falburkolat (anvelope) befejező munkálatait (finisare).

A most megjelent törvény ezt a felsorolást kiegészíti az „erkélyek és loggiák beépíté-

sét fokozottabb energetikai teljesítménnyel rendelkező nyílászárókkal”.

Ugyancsak hőenergetikai megtakarításra szolgáló munkálatnak lehet tekinteni ha a fent említett építészeti beavatkozásokkal együtt feljavítják az ingatlan strukturális elemeit, illetve a hőelosztó berendezést úgy egészítik ki, hogy biztosítsa a közösen használt lakterek fűtését.

A lakások hőenergia-fogyasztásának csökkentését előirányzó munkálatok finanszírozása, a törvény előírása szerint, 50%-ban az állami költségvetést terheli, 30%-ban a helyi költségvetést, 20%-ot a lakástulajdonosok társaságának kell biz-

tosítania. Kivételes helyzetekben a helyi hatóságok átvállalhatják a lakástulajdonosok társaságaira kirótt 20%-ot, vagy ennek egy részét. Az új törvény úgy pontosít ebben a tekintetben, hogy a 20% teljes vagy részleges átvállalásakor, prioritást kell élvezzenek a hátrányos helyzetűek családjai, illetve ha a családnak vannak hátrányos helyzetű tagjai. Hasonlóképpen prioritással kell kezelni az egyedül álló személyeket, valamint azokat a családokat, ahol az egy főre eső nettó átlagjövedelem kisebb, mint az országos nettó átlagjövedelem.

Az új törvény azt is lehetővé teszi, ha a helyi hatóságok rendelkeznek a megfelelő

forrásokkal, átvállalhatják a munkálatok operatív finanszírozásának érdekében, az állami költségvetésre kiszabott 50%-nyi részt is.

A törvény legfontosabb kiegészítése az a most hatályba lépő új cikkely, mely szerint: azok a tömbházakban levő lakások, illetve lakóházak tulajdonosai, akik a hőenergia-fogyasztás csökkentésére elvégzett munkálatokat saját pénzügyi forrásaikból fedezték, jogosultak legkevesebb 7 évre szóló házádomentességre, azzal a feltétellel, hogy bemutatják a lakás hőenergia-fogyasztását bizonyító okiratot (audit energetic) mely egyben igazolja a hőenergia megtakarítására vonatkozó munkála-

tok elvégzését is.

Ez utóbbi kötelezettséggel kapcsolatban a lakástulajdonosoknak tudniuk kell, hogy 2011. január 1-jével életbe lépett a 2005. évi 372 sz. törvénynek az a rendelkezése miszerint minden lakás eladására vagy bérbeadására vonatkozó szerződéshez kötelezően mellékelni kell az említett, a hőenergia felhasználását igazoló okiratot. Igaz, tudomásom szerint ezt az előírást jelenleg kevésbé alkalmazzák, de ezúttal, tekintettel arra, hogy egyesek számára az említett okirat beszerzése 7 évi házádomentességet biztosít, az érdekelteknek feltétlenül megéri, hogy kifizessék azt a 150 lejt, amibe a hőenergia-fogyasztást igazoló okirat kerül.

Helyhiány miatt csak megemlíteni tudom és felhívni azoknak a helyi közigazgatási hatóságoknak a figyelmét, akiknek tulajdonában vagy kezelésében (administrare) olyan leromlott földterület van, amelyet erdősítéssel fel lehet javítani, hogy a *Hivatalos Közlöny* július 4-i, 466. számában megjelent környezetvédelmi és erdészeti miniszteri rendelet (1.726/2011 sz.) elfogadja a „Leromlott földterületek feljavítását erdősítés útján” program felhívását (ghid de finanțare). Ez a program lehetővé teszi, hogy bizonyos feltételek mellett, az erdősítéssel járó költségek teljes összegét a Környezetvédelmi Alap (Fondul de mediu) biztosítsa.

A szülői vagyonmegosztás formáiról

Deák Levente

(Válasz egy olvasói levélre)

Vannak olyan szülők, akik még életükben szeretnék majdani hagyatékukat, ingó és ingatlan vagyontól gyermekeikre hagyni, megelőzve, kivédve azt, hogy haláluk után ezek az örökségen osztozkodjanak. A hatályos Román Polgári Törvénykönyv a 794-799. szakaszokban a felmenők vagyonmegosztását engedélyezi (impărtaală de ascendent), éspedig az élők közötti jogügyletek közül olyan ajándékozási szerződéssel (contract de donație), amellyel a gyermekeknek nem eszmei örökséget, hanem jól meghatározott, kizárólagos tulajdonjogot biztosítanak az elosztott ingó és/vagy ingatlan vagyon felé. A majdani szülői hagyaték elosztása azonban történhet végrendelettel is (partaj realizat prin testament), ami leginkább abban

különbözik az előbbtől, hogy a végrendeleti rendelkezések csak az örök-hagyó(k) elhalálása után fejtik ki joghatásukat.

Az *ÚMSZ* 2010. május 29–30-i *Törvénytár* rovatában, *A megelőlegezett örökség* című törvényismertetőben már volt szó erről a kevésbé ismert és igen ritkán igénybe vett polgári jogi intézményről, amelynek, mondhatni, szigorú, a szokványosoktól részben eltérő szabályai vannak. Ezek ismerete és betartása nélkül inkább ne is próbálkozzunk az örökség ilyenét elosztásával!

Olvasóink – legalábbis le-vele szerint – szeretné elrendezve látni három gyermekét, de nem az egyenlő részesítésben gondolkodik, hanem az egyik gyermeknek tömbházi lakást, a másik kettőnek, igaz, nem az ingatlan összértékével megegyező készpénzt kíván hagyni. „Ami engem különösen érdekel – zárja levelét

–, ezt az eljárást jogi úton lehet-e támadni?”

Az eljárás minden részlete nem fogok tudni kitérni, ezért csak a leglényegesebb tudnivalókat, szabályokat foglalom össze, éspedig az ajándékozási/vagyonmegosztási szerződésre vonatkozókat. Jó tudni, hogy ebbe a jogügyletbe minden gyermeket be kell vonni, másképpen mondva, ebből senkit sem szabad kihagyni, mert az ilyen szerződést a törvény abszolút semmisnek tekinti (Ptk. 797. szakasz.) Mivel a jogügylet ajándékozás és egyben vagyonmegosztás, a közokirati forma kötelező, és ez érvényességi feltétel. (Ptk. 813. szakasz.) Ami sajátos szabály: a szülő (a felmenő) megteheti azt, hogy egyik vagy másik gyermekét előnyben részesíti, azaz neki többet hagy, nem többet azonban annál, ami az előnyben részesített gyermek köteles része (rezerva succesorală), megtoldva,

legtöbb a rendelkezésre álló részzel (cotitate disponibilă). És itt említem azt a már oly sokszor leírt szabályt, hogy a három vagy ennél több gyermek köteles része, tehát az a rész, amit nekik a törvény biztosít a szülői hagyatékából, és amiből őket nem lehet kizárni, az a hagyaték $\frac{3}{4}$ része, azaz fejenként $\frac{1}{4}$ rész. A fennmaradó, ún szabad vagy rendelkezésre álló rész $\frac{1}{4}$ (amit a perbehívás veszélye nélkül bárkire hagyni lehet). Így ez, a velünk közölt szülői szándék szerint, csak az egyik gyerekek juthat, aki ezzel az örökség felét kaphatja meg, a másik két gyermek pedig csak a köteles részüket, azaz együtt a hagyaték, a szülői leosztott vagyont másik felét. Hogy majd a kevesebbet kapott gyermekek hogyan fogadják ezt a döntést, erre nem tudhatom a választ. A jogi megoldás azonban – ismereteim szerint – megalapozott, tör-

vény nem sért, s ha támadják is majd, nyeresi esélyük minimális. A joggyakorlat régen kimondta azt is, hogy ebben a sajátos vagyonmegosztásban a felmenő leszármazóinak nem köteles egyenlő nagyságú ingó és/vagy ingatlan vagyont adományozni, amit különben, szabályként, a Ptk. 741. szakasza fogalmaz meg.

Ami egy másik sajátos szabály: a megajándékozott örökösök nem kötelezhetők betudásra (nu sunt obligați la raport), vagyis nem kötelesek a hagyatékba „behozni” az adományként kapott vagyont, értékeket, mert a jogügylet egyben az örökség előrehozott elosztásának, felszámolásának is minősül (este un act care constituie și lichidare anticipată a moștenirii), s mint ilyen, erre nem vonatkoznak a Ptk. 965. szakasza 2. bekezdésében foglaltak. Ebben olvashatjuk azt a másik szabályt, hogy egy még meg nem

nyílt örökségről nem lehet lemondani, valamint azt is, hogy a leendő örökség alkudozás, egyezkedés tárgyát még akkor sem képezheti, ha ehhez az örökösök beleegyezését adta. Legtöbb, amit a köteles részében megsértett leszármazó (a kevesebbet kapott gyermek) el tud érni: perben kérheti a túlzott ajándékoknak a rendelkezésre álló rész szintjére történő csökkentését. (Reducțiunea donațiilor excesive, dacă aceștea vor trece peste cotitatea disponibilă, vor fi reduse la aceasta parte, Ptk. 847. szakasz.) A végszó tehát legyen ez: a szülőnek úgy kell vagy úgy is el lehet osztania hagyatékát, hogy ha nem is kap minden gyerek egyforma nagyságú vagyont, de a kevesebbet kapottak a köteles részüket azért kapják meg! Ez én nem minősíteném kizárásnak, kizárásnak, mert maga az eljárás nem sérti a törvényt.

Őszi-téli divattrendek

Az idei őszi szezon tartogat pár meglepetést a divat terén is. Az idei trendek közt olyan örök klasszikusok születnek újjá, mint a szőrme, a húzott ujjú légies blúzok, vagy a 60-as éveket idéző miniruhák! Nézzük meg a 2011-es őszi/téli divat legnagyobb trendjeit.

Kötötték

A 2011-es őszi/téli szezon divatjából természetesen nem maradhatnak ki a kötött ruhadarabok. A finom nőies kötött minták gyakran gyöngyökkel, csipkével vagy szőrmével vannak díszítve. A színeket illetően teljesen nyitott a paletta – a meleg narancsoktól a hideg kékeken át a semleges fekete/fehér árnyalatokig minden trendinek számít.

Selymes ruhák a 60-as évek stílusában

A nyári divat meghosszabbításaként az őszi/téli kollekciókban is megjelentek a kifinomult miniruhák. A szaténruhák légies, szinte átlátszó anyagból készülnek, melyet virágcsipkeminták díszítenek. Fontos részlet a húzott ujj, ugyanis idén ez is trendben van.

Légies blúzok

Igen, újra divatba jöttek a könnyed, nőies blúzok. Jellegzetességük a már említett hosszú húzott ujj, és finom gallér, amely alkalmanként sálba is átmehet.

Az örök minimál

Letisztult szabás, semleges színek jellemzik a minimál stílust. Az idei őszi/téli minimál divat jellegzetessége a rövid szőrű szőrme kabát vagy mellény, mely finoman beleolvad ebbe a visszafogott stílusképbe.

Szvetterek

A kötött szvetterek kifinomultak és nőiesek mind anyagukat, mind mintázatukat tekintve. A lágy gyapjú és kasmír anyagok általában apró mintázatúak. Hordjuk egy vékony övvel, hogy kiemeljük derekunkat.

Minták keveredése

Idén is lehetünk bátrak a minták keverését illetően. Csodásan mutat például a meleg afrikai mintázatú ruha, világos babos szvetter és mély tónusú cirmos sál összehatása. Hétköznapi viseletnek sötét egyszínű alsót ajánlott.

Bőr vagy bőr hatású nadrágok

Kicsit urbán, kicsit szexy, de mindenképp nőies viselet

a bőrnadrág. A tavalyi bőrnadrág trenddel ellentétben idén egyre inkább az 5/6-os nadrághossz a divat, amely alatt hordjunk csizmát vagy magasított szárú telitalpú cipőt.

Különböző pirosak együttese

A tavalyi divat folytatásaként idén is nagy trend a piros. Az általános szabály az, hogy legtöbb három árnyalatot hordjunk egyszerre. Egy tűzpiros blúzt hordjunk például egy bordó szoknyával, és miért ne, mélylila kesztyűvel és ugyanilyen színű sállal.

Légies hosszú ruhák

A nyári maxi ruhák kedvelői szeretni fogják a hideg

szezon divatját is, hisz a könnyed anyagból készült földig érő ruhák végre télen is trendiek. Hordjuk magassarkú cipővel vagy csizmával, és derékóvval.

Kalapok

Egy igazi elegáns öltözetet egy kalap képes igazán „megkoronázni”. Egy vékony, testhezálló blézereből, mintás sálból, elegáns fehér rakottgallérból és fekete rakottnadrágból álló öltözetnek királynői kiegészítője egy kalap, hozzá pedig egy titokzatos napszemüveg.

Csontszínű, teveszín kabátok

Egy jó szabású, semleges árnyalatú szövetkabát alap ruhadarab. Viseljük élénk

kesztyűvel és elegáns kalappal.

Poncsó

Egy szövetponcsó jó társ az átmeneti időszakra. Magasított nyaka meletet míg nyújt, nyitott ujjá nőiessé teszi. Hordjuk testhezálló nadrág fölé.

Bőr szoknyák

Az örök klasszikus bőrszoknya a modern, nőies nő alap-ruhadarabja. Egy bőrcsizmával fantasztikusan mutat. A Tommy Hilfiger kollekcióban például a sportos és a szexi különleges ketősségét láthatjuk.

Szőrme

A tavalyi téli divat folytatásaként idén is hatalmas

trend a szőrme, legyen szó kabátokról, sapkákról vagy épp szőrme berakásokról, vagy szőrmével díszített cipőkről.

Élénk narancsok

A pirosak mellett a meleg narancsok is trendiek. Kombináljuk a narancs különböző árnyalatait – a kabát, nadrág, kardigán legyen mind különböző árnyalat.

Nyakmelegítők

A kötött vagy szőrméből készült nyakmelegítők hatalmas trendnek örvendenek, a jövőben meglehet, hogy a nyakmelegítő lesz az új sál. Szerezzünk be egy trendi műszőrme nyakmelegítőt és várjuk felkészülten a hideget.

Programajánló

Daniel-nap Vargyason

A Daniel-kastély parkjában július 24.-én vasárnap első alkalommal rendeznek Daniel-napot. 9 órakor megnyitják Veress Miklós festménykiállítását, a Lisy Fénytechnika kastély-imitációt mutat be, 10 órától fellép a vargyasi és az erdőfülei táncsoport, 12 órától táncház, 15 órától az olasztelevízió

táncsoport műsora, 16 órától kézműves-foglalkozások és táncház.

Illés Napok Illyefalván

Ma, július 24.-én kezdődik a XIV. rendezvénysorozat. Első nap labdarúgó-bajnokságok zajlanak, 18 órától a Codex együttes Magyar táncok a romantika korában

című előadása a református templomban.

Kiállítás Árkoson

A Művelődési Központban ma, július 24.-én 19 órakor megnyílik Gyulai Líviusz baróti származású magyarországi grafikus kiállítása.

Kiállítás Kézdivásárhelyen

A Gyűjtemények Házában július 23.-án szombaton

11 órakor megnyílik Gáspár Szilárd A másik oldal című grafikai kiállítása. A tárlatot Beke Ernő kiállítótér-tulajdonos és Vetró András szobrász nyitja meg.

Színház Baróton

A művelődési házban július 24.-én vasárnap 19 órától a szegedi Móra Ferenc Népszínház bemutatja Apáczai Csere János viszontagságos életét a Téli zsoldár című drámában. Rendező: Kátó Sándor. A belépés ingyenes.

Szent Anna-tó Fesztivál

Július 24.-én vasárnap tartják a Szent Anna-tó Fesztivált, amelynek immár több mint húszéves hagyománya van, és amely idén új korszakot nyit Románia idegenforgalmi népszerűsítésében. Az egész napos programsorozat a helyi kultúra értékeit eleveníti meg, felhívja a fiatalok figyelmét a zenei értékekre, néptáncra, a gasztronómiai és sporthagyományokra, de legendákra és ősrégi szoká-

sokra is. Lesz főző- és csónakázóverseny, távirányítós hajómodell-verseny gyermekeknek, néptáncelőadások, fellép a Szekler Band folkzenekar is.

Botár László kiállítása Csikszeredában

Botár László képzőművész *Védett gesztusok* című kiállítását ma, 18 órától az egri Templom-Galériában (Trinitárius u. 5. sz.) nyitják meg. A tárlat július 22.-augusztus 22. között látogatható.

Tortilla, rizs és bab

A brazilok legfontosabb alapanyagai a rizs és a bab. Nemzeti ételük, a „feijoada completa” egy rizses egytálétel, melyet különféle húsfeltétekkel, hagymás-paprikás szósszal és salátával tálalnak.

A levesek nem túl népszerűek Brazíliában, helyette könnyű, olajos vagy ecetes dresszingsel készült salátákat, illetve főtt, fűszeres zöldségeket fogyasztanak előételként. Kedvelt növényük a xuxu, amely leginkább a sárgarépaéhoz hasonlítható. Főzések alkalmazásával leggyakrabban marha-, sertés- vagy baromfi-húst fogyasztanak. A halakat zöldséggel – rákból vagy kókusztejből készült – szósszal tálalják. Köretként rizst, zöldségeket, maniokát és batátát (édesburgonyát) esznek. A brazilok rengeteg üdítőitalt fogyasztanak, és a frissen facsart gyümölcslel is rengeteg cukorral kínálják. Leghíresebb aperitifjeik a „batidák”, amelyeket gyümölcsleléből, kukornádpálinkából és rumból kevernek.

Nem lenne teljes a kép, ha nem ejtenénk szót a híres brazil kávéról, amelyet úton-útfélen isznak, a boltokban pedig ingyen kínálják a vásárlóknak. Egyetlen „hibája”, hogy az európai feketekávéhoz szokott gyomornak harmatgyenge, ráadásul rendszeresen túledesítik. Az apró üvegpotharakban felszolgált kávéból a helyiek tucatnál is többet isznak naponta. Lássunk néhány receptet a brazil finomságokból.

Europizált empanadas

Hozzávalók: 1 kg darált hús (pl. pulykacomb), 9 közepes méretű paradicsom, 3 TV-paprika, 3 pepperoni, 30 dkg gomba (csiperke vagy laskagomba), 3 tojás, 15 dkg magozott olívabogyó (zöld vagy fekete, mindegy), 3 fej

hagyma, 3 gerezd fokhagyma (vagy fokhagymakrém), só, őrölt feketebors, sűrített paradicsom, 2 dl száraz fehérbor, bazsalikom, oregánó, kakukkfű, Worcestershire szósz, olaj.

Elkészítés: Keményre főzzük a tojásokat, felkockázzuk a zöldségeket, vékonyra szeleteljük a gombát. Felvágjuk a hagymát, kis olajon üvegesre pároljuk, hozzáadjuk a szintén apróra vágott fokhagymát, kicsit kevergetjük, hozzáadjuk a darált húst; közepes lángon addig sütjük, amíg már sehol nem rózsaszín. Leöntjük borral; hagyjuk felforrni a bort. Hozzáadjuk a felkockozott paradicsomot, paprikát és pepperonit. Kicsit hagyjuk közepes lángon rotyogni, időnként megkeverjük. Hozzáadjuk a sűrített paradicsomot, elkeverjük. Megsózzuk, megborsozzuk. Beleteszünk egy kevés Worcestershire szószot. Ha nagyon elpárolgott a leve, felöntjük borral. Hozzáadjuk a gombát és az olívabogyót, kicsit hagyjuk rotyogni. Beleszórjuk a fűszereket: kakukkfű, oregánó és bazsalikom. Megkeverjük. Ha már elégedettek vagyunk az állagával, felszeleteljük a keménytojásokat, és beledobáljuk.

Brazil limonádé

Hozzávalók: 2 db lime, kb. 6 dl víz, 2 bö evőkanál cukrozott sűrített tej, cukor ízlés szerint.

Elkészítés: A lime-okat alaposan megmossuk, a végeket lecsipjük, cikkekre vágjuk, majd a vízzel és a sűrített tejjel együtt mehet a

turmixgépbe. Kb. 15-20 mp-ig forgatjuk. Ne tovább, mert megkeseredhet. Átszűrjük, jégkockára öntve, magas pohárban, szívószállal kínáljuk. Csodálatosan finom, harmonikus kombinációja a keserű, savanyú és édes ízeknek.

Marhatokány brazil módra

Hozzávalók: 1 kg csont nélküli marhahús, 1 dl olaj, 2,5 dkg liszt, 1,5 dl erős feketekávé, 1,5 dl erőleves vagy vörösbors, 40 dkg paradicsom, só, őrölt bors, 1 evőkanál cukor, csipetnyi reszelt szerecsendió.

Elkészítés: A húst megtisztítjuk, ceruza vastagságú csikokra vágjuk, és felhevített olajon megpirítjuk. Hozzáadjuk a felkockozott vöröshagymát, a pépesített fokhagymát, és aranyárgára pirítjuk. Megsórjuk a liszttel, majd fokozatosan hozzákeverjük a kávé, az

erőleves vagy a bort, és beletesszük a feldarabolt paradicsomot. Sózzuk, borsozzuk, szerecsendióval fűszerezzük, és beletesszük a lepirított kristálycukrot. Felforraljuk, majd lefedjük, és közepes tűznél készre főzzük. Tésztával és zöldsalátával kínáljuk.

Mazsolás-pulykás tortilla

Hozzávalók: 2 gerezd fokhagyma, 40 dkg pulykamellfilé, 8 evőkanál szójaszósz, 50 dkg paradicsom, 1 erős paprika, 1 kis szál póré, 1 fejes saláta, fél csokor menta, 3 evőkanál napraforgóolaj, 3 evőkanál mazsola, 1 konzerv szemes kukorica, 12 db tortilla, 10 dkg reszelt sajt.

Elkészítés: A fokhagymát meghámozzuk, összezúzzuk. A húst falatnyi darabokra vágjuk. A szójaszósz elkeverjük a fokhagymával, a húrra öntjük, és egy órát pácoljuk. A pa-

radicsomot leforrázzuk, héját lehúzzuk, húsát apróra vágjuk. Az erős paprikát és a póré megpucoljuk, megmossuk, felkarikázzuk. A fejes salátát levelire szedjük, megmossuk, és darabokra tépkedjük. A mentát leöblítjük, és felaprítjuk. Felforrasztunk 1 evőkanál olajat, és 1 percig pároljuk benne a paprikát és a mentát. Hozzáadjuk a paradicsomot és a mazsolát, felforraljuk, és sóval ízesítjük. A húst kivesszük a pácból, és 2 evőkanál olajban megpirítjuk. Hozzáadjuk a póré, megpirítjuk. Belekeverjük a kukoricát, ráöntjük a páclevet és beforraljuk. Összekeverjük a paradicsomos mazsolával. A tortillákat a csomagoláson olvasható utasítás szerint felforrasztjuk-megpirítjuk. A salátát szétosztjuk a tortillákra, rászedjük a mazsolás húst, megszórjuk reszelt sajttal, összehajtogatjuk, és tálaljuk.

Kert-ész

Nyári tennivalók

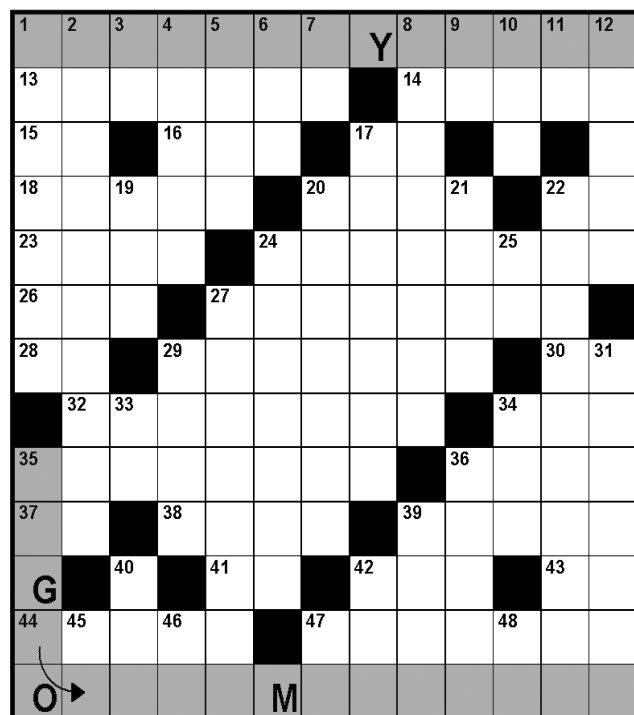
Most virágzik a nyári orgona (Buddleja davidii). Az elnyílt barna fürtöket vágjuk le. Így új oldalhajtások képződnek, melyeken folyamatosan új virágrügyek alakulnak ki – amíg beköszönt a fagy. A terjedésre hajlamos évelőket, mint a lizinka (Lysimachia nummularia), az infű (Ajuga reptans) vagy az aranyveszsző (Solidago virga-aurea), amelyek elnyomnak növényeket, most vágjuk vissza, vagy osszuk szét. Friss illata és íze miatt a menta a legnépszerűbb fűszernövény. Szeret minden irányban elterjedni a kertben, kiszorítva ágyásszomszédait. Éppen ezért érdemes egy cserépbe ültetni, amit a földbe súlyosítottunk. A cserép alját el is távolíthatjuk. Jó néven veszi, ha meleg, nedves, de nem túl napos helyet biztosítunk a számára. Ahelyett, hogy a futónövényeket kapaszkodókon vezetnénk fel, nyírhatjuk gyakrabban, így dús bokrokat alkotnak, és nincs szükségük támasztékra. A nyár vége felé még egyszer megnyírhatjuk a bokrosan növekvő kuszó hortenziát, borostyánt és loncot. Ez az időszak a legalkalmasabb a túlelvélűk és az örökzöld lombú cserjék elültetésére. A növényeknek őszig van idejük, hogy megfogjanak és elég vizet felszívjanak. Így jól át

tudják vészteni a hideg időszakot. Miután betakarítottuk az első termést, ne ültessünk ugyanarra a helyre azonos növény családba tartozó zöldséget, mivel ez elősegíti a betegségek terjedését vagy a talaj kimerülését.

Sármási-Bocskai János
kertész-mérnök

Kutyakereskedőnél

A felháborodott kuncsaft beront a kutyakereskedőhöz.

– Megdöglött a kutya, amit tegnap vettem magánál!

– Nem értem – szabadkozik a kereskedő.

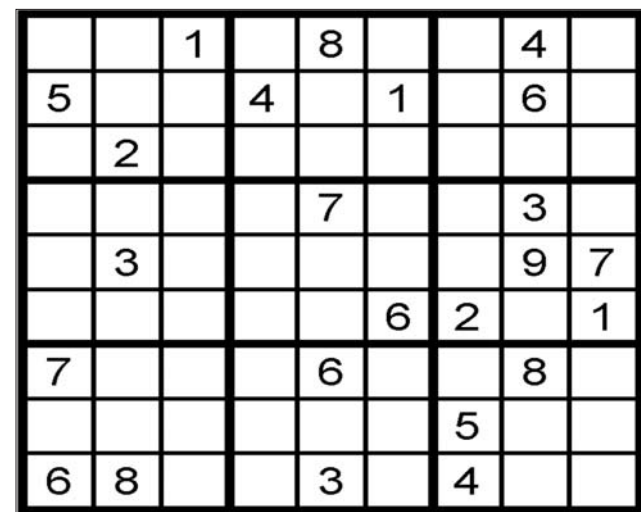
– ... (poén a rejtvényben)

Vízszintes:

1. A poén első része. 13. Iskolai program. 14. Gallért lehajt. 15. Két bálna! 16. Hamarosan beköti a fejét. 17. Forrószág. 18. Itt, e közeli helyen. 20. Omlós. 22. Bonn határai! 23. Vízi sportoló. 24. Gömbölyded. 26. Nyelvtani egység. 27. Ravaszdi járja! 28. Szüret része! 29. Birtokba vesz. 30. Kóstoló része! 32. Lefejezés. 34. Lakoma a tordai hasadékbán! 35. Utána néz. 36. Cimbor. 37. Kétrét! 38. Innivaló. 39. Fosztóképző. 41. Bent átszel! 42. Lelki sérelem, fájdalom. 43. Lagziban vannak! 44. Szarvasmarha testrésze. 47. Olasz olimpiai város lakója.

Függőleges:

1. Kiváló magyar lófajta. 2. Villamosság hiánya. 3. Lakrészel! 4. Búzáat vágó. 5. Ugyanis, hiszen. 6. ... szakadtából; teljes erejével. 7. A közepén boldog! 8. Valaminél korábbi. 9. ... szó, ... beszéd. 10. Magyar hírügynökség. 11. Igazságügyi (röv.). 12. Irányadó áramlat. 17. Marás. 19. Előtagként: azonos. 20. Lekicsinyel. 21. Mint. 22. Papírba burkol. 24. Bál jelzője lehet. 25. Két vadnyúl! 27. Sárga virágú félcserje. 29. Hiba. 31. Átmenő. 33. Bolygó része! 34. Maga előtt nyom. 35. A poén második része. 36. Fülke. 39. Teréz becézve. 40. Angol légitársaság. 42. Tengeri vészjel. 45. Közhely része! 46. Galápagos széléi! 47. Utca közepe! 48. Kanáritollak!

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3x3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

4	5	1	3	6	2	7	8	9
6	8	3	7	4	9	2	1	5
2	7	9	1	8	5	6	3	4
3	4	2	5	1	6	9	7	8
5	1	7	9	2	8	4	6	3
8	9	6	4	7	3	1	5	2
9	2	5	6	3	7	8	4	1
7	3	4	8	9	1	5	2	6
1	6	8	2	5	4	3	9	7

Mesék a rókáról

A róka meg a sajt

Egyszer volt, hol nem volt, még hetedhét országon is túl volt, volt egyszer egy róka. Ez a róka egyszer egy szép holdvilágos éjjelen beszökött egy gazdasági udvarra valami ételment keresni magának. Összevissza járta a tyúkketreceteket, disznóólakat, mindenféle melléképületeket, de ennivalót magának nem talált.

Ki akart volna már menni az udvarról, de meglátta az udvar közepén a kutat. Odament a kúthoz, felállott két lábra a kút mellé, s belenézett a kút vizébe. S akkor a tükrében meglátta a holdvilágot. Azt gondolta a róka, hogy az egy nagy sajt.

Gondolkozott, hogyan mehetne ő oda be, hogy azt a sajtot megegye. Hamar ki is találta. Felmászott a kút tetejére, s ott a két vödör közül az egyikbe belelépett. A vödör nehezebb lett, mint a másik, s leszaladt a vízre.

Mikor leérkezett a róka, észrevette magát, hogy az nem sajt, hanem csak a holdvilág. Akkor már bánta, hogy miért ment be, de onnan kijönni már nem lehetett.

Gondolkozott, búsul, hogy mi lesz belőle! Hát egyszer egy farkas is bevergődött az udvarra, hogy az is keressen valami ennivalót. Az is összejárta a tyúkólakat, disznóólakat, jobbra-balra, erre-arra, de nem talált semmi ennivalót. Mikor már ki akart volna men-

ni, ő is meglátta a kutat, s odament. Felállott két lábra a kút gárgyája mellé, s benézett a kútba. Látja, hogy a vödörben ott van egy róka s mellette egy nagy sajt. Azt mondja:

– Ejnye, te róka koma, de jól van neked dolgod ott! Nem adnál nekem is abból a sajtból egy kicsit? – Dehogynem, farkas koma, adok biza – válaszolt gyorsan a róka.

– Na de hogy lehet oda bemenni?

Azt mondja a róka:

– Másszál csak fel a fedelire e kútnak, és ülj bele abba az üres vödörbe, s az téged szépen behoz ide. – Mert a róka tudta, hogy a farkas nehezebb, mint ő, s mikor az bemegegy, ő kijön.

Be is ült a farkas a vödörbe, és indult lefele, a róka meg kifele. Egymás mellett jöttek el, hát jó étvágyat kívánt a farkasnak a róka, s mikor kiérkezett, kiszökött a vödörből, s elfutott.

A farkas látta, hogy be van csapódva, mert nem sajt, csak a holdvilág, de nem volt mit tenni. Ott kellett ülni reggelig, amíg megvirradt, s a gazda ment, hogy húzzon a marháknak vizet. Hát látja, hogy a vödörben egy farkas. Összekiabálta a szomszédokat, s azok jó kézbeliekkel odakerekedtek, kihúzták a vödört, a farkast agyonverték, s a bőrt eladták jó pénzért.

Így volt, vége volt, mese volt!

A róka meg a farkas aratni megy

Volt egyszer egy róka meg egy farkas. Elmentek aratni. Amint mentek az erdőn keresztül, találtak egy tókében mézet. A farkas meg akarta enni, de a róka azt mondta: – Jó lesz aratás után lakomára!

A farkas beleegyezett,

mentek aratni. A rókának nagyon fáj a foga a mézre. Mindig szomorúbb lett. Kérte tőle a farkas:

– Miért vagy olyan szomorú?

– Azért – mondja a róka –, mert komának hívnak.

– Hát menj el! – mondta a farkas.

A róka elment egyenesen az erdőbe, és jóllakott méz-

zel, aztán visszament. Kérte tőle a farkas:

– Mi a neve a gyerekek? – Megkezdtem! – mondja a róka.

Később megint szomorkodik a róka. Kérte ismét a farkas, hogy mi baja. Megint azt mondta, hogy komának hívták, s a farkas megint elküldte a keresztelőbe. A róka másodszor is egyenesen az erdő-

be ment, s jóllakott mézzel. Aztán visszament. Kérte a farkas:

– Mi a neve a gyerekek?

– Féligkinyaltam! – mondja a róka.

Harmadszor is mutatja a róka, hogy ő szomorkodik. Harmadszor is kérte a farkas, hogy mi baja. Harmadszor is azt mondta, hogy komának hívták. A farkas harmadszor is elküldte a rókát keresztelőre, csak ne szomorkodjék. A róka csak az erdőbe ment mézet enni, aztán visszament. Kérte tőle a farkas:

– Mi a neve a gyerekek?

– Tisztárakinyaltam! – mondja a róka.

Elmennek aratás után az erdőbe, hát látja a farkas, hogy nincs méz. Akkor jut eszébe a gyermekek neve: Megkezdtem, Féligkinyaltam és Tisztárakinyaltam. Azt mondja a rókának:

– Hívjunk segítséget, és verekedjünk meg!

A róka hívta a récét, a kan pulykát, a kakast és a macskát, a farkas a medvét, az oroszlánt és az elefántot.

A macska, a kan pulyka és a kakas felment a fára, a réce meg lenn maradt. Mikor látták, hogy jönnek azok a nagy fenevadak, elkezdtek lármázni, és azok úgy megijedtek, hogy elszaladtak. Így aztán a róka nyert.

*Icinke-picinke
Népmesék óvodásoknak
(Válogatta és szerkesztette:
Kovács Ágnes)*

Tizenkét hónap a természetben

Törött szárnyú erdei fülesbagoly-fióka került hozzánk két hónappal ezelőtt. Ismerőseim „gőzerővel” segítettek a madár táplálásába, ugyanis az erdei fülesbagolyok rágcsálókkal táplálkoznak, és elég körülményes beszerezni az alapanyagot. Képzeljék el, egy bagolycsaládnak, amelyik három vagy

négy fiókát nevel, hány egeret kell összefogdosnia hónapokon át, amíg felneveli a fiókákat. Most ezt pótszülőként átéltem, és elmondhatom, hogy sokszor.

A bő tápláléktól szépen fejlődött a kis árva, és meg is erősödött, amit igazolt az a tény is, hogy egyik nap nyitva találtam a kalitka ajtaját,

amit csak megfelelő erővel lehetett kinyitni. Tehát a fióka eltűnt! Aznap késő estig kerestem, de nem találtam, éjszaka is többször kinéztem, de semmi. Aggódtam, mert tudtam, hogy még nem önálló, nem tud zsákmányt ejteni, épp csak hogy meg tudja védeni magát a macskáktól.

Reggel az volt első, hogy kinéztem az ablakon, de sajnos a bagolyfióka sehol. Figyeltem, és csak pár perccel később tudatosodott, hogy a verebek nem a megszokott módon csiripelnek, mintha szidalmaznának valakit. Ekkor már tudtam, hogy kit csak az ágak takarásától nem láttam őt. Egy széncinke is a bodzabokorra szállt, de azonnal cserregő hanggal menekült onnan. Kétségem nem volt, a bagoly a bodzabokorban van, még ha nem is láttam hittem a verebeknek, a cinegének, a csilpcsalpfüzikének, a kerti rozsdafarkúnak, akik jelezték a jelenlétét.

Estefelé a bodzás közelébe kitétem egy csirkenyakat, kisvártatva a bagoly lejött a fáról, elkapta a „zsákmányt”, és vitte is vissza a biztonságot nyújtó ágak közé. Így teltek a napok, esténként ételt tettem ki, ami reggelig eltűnt mind egy falatig, nappal csak figyelmem kellett, hogy hol idegesek az énekes madarak. Kiderült a cseperedő fülesbagoly birtokába vette a magánházak kertjeit, ahol otthonosan mozgott, és nagy valószínűséggel ritkítja ott a rágcsálókat.

*Kelemen László, Rara Avis
Madártani Egyesület*

Színes halas akvárium

Ne dobjátok ki a formás befőttes üvegeket, vidám, színes akváriumot készíthettek belőle. Megmutatjuk, hogyan.

Szükséges eszközök: egy befőttes üveg (bármilyen formája lehet), vékony hablемеz, színes temperák, ecset, olló, erős ragasztó.

Elkészítés: A hablемеzről vágjátok ki hal kontúrokat, tengeri csillagot, hi-

nárt, kagylót, tengeri szivacsot. A kivágott formákat színes temperával festétek ki. A halaknak szemet, pikkelyeket, bármilyen színűek lehetnek. A hínárt festétek zöldre, a szivacsot sárgára, a kagylók és a csillag is tetszőleges színűek lehetnek. Ha már megszáradt a festék, a színes figurákat ragasztóval az üveg belső falához. És már kész is a vidám akvárium.

Erdei fülesbagoly-fióka

Hétfégi mellékletünk *Életmód és Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette